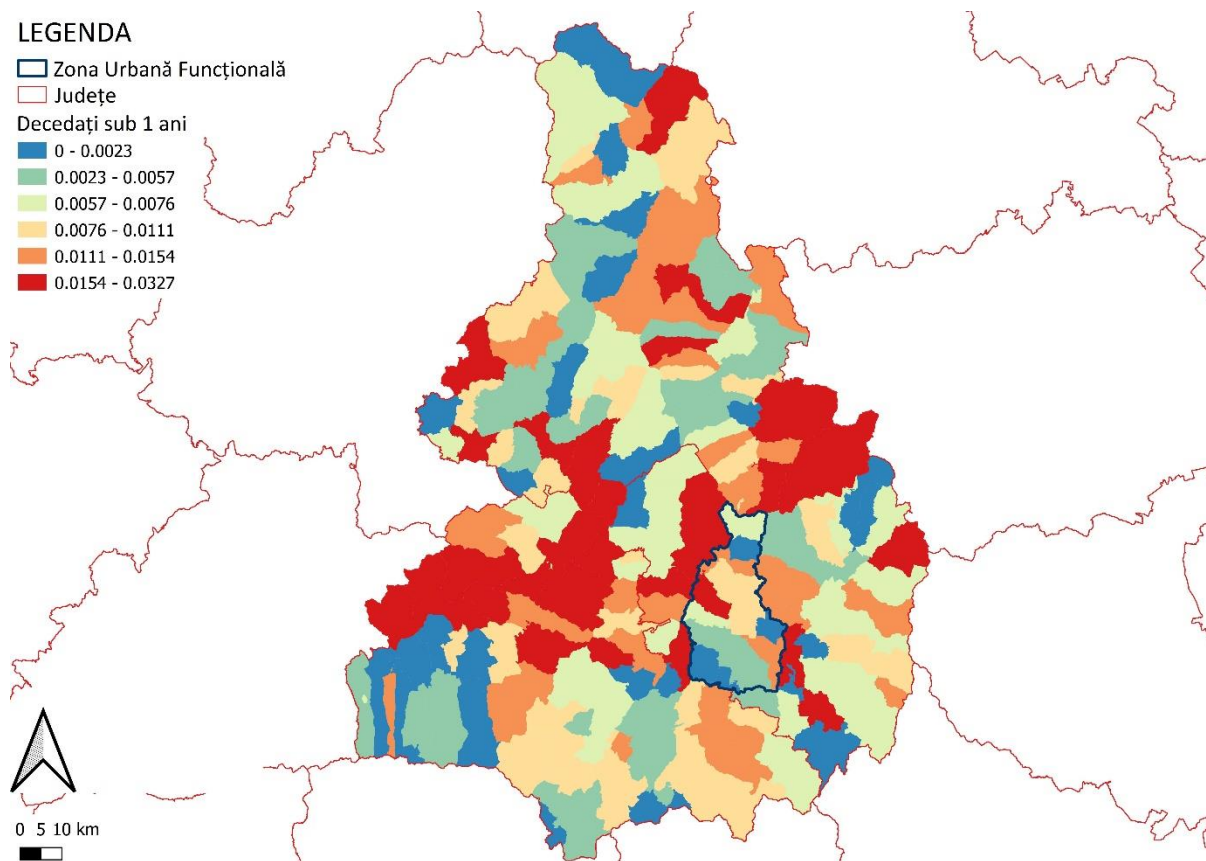

Harta nr. 9 Mortalitatea infantilă – județele Covasna, Harghita, Brașov

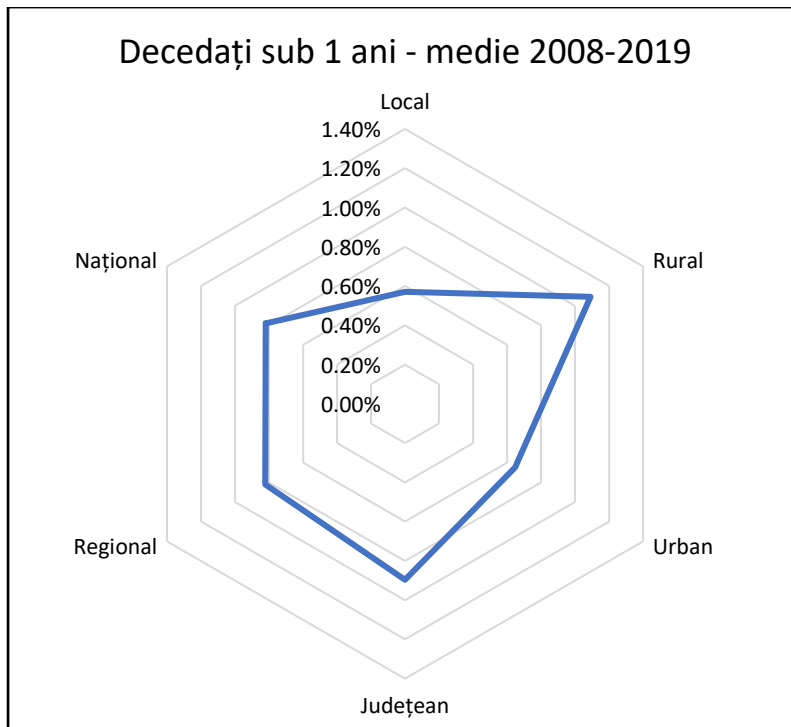

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Sistemul de asistență medicală poate juca un rol semnificativ în prevenirea și reducerea mortalității infantile ca problemă socială fundamentală și, prin urmare, poate servi drept unul dintre criteriile de evaluare pentru sistem. Rata ridicată a mortalității infantile într-o anumită zonă este un indicator al eficacității și eficienței sistemului de sănătate în această privință.

Privind datele pentru județele Harghita și Covasna în ceea ce privește mortalitatea infantilă din harta de mai sus, se poate observa că cele mai mari cifre pentru mortalitatea infantilă sunt în partea de nord-vest a județului Covasna și în partea de sud-est a județului Harghita. Cifrele pentru Sfântu Gheorghe și împrejurimile sale sunt diferite. Putem observa că există municipii în zonă unde această cifră este cea mai mare, între 0,0154 și 0,0327, dar putem vedea și exemple pozitive de municipii cu cifre între 0 și 0,0023. Deoarece zona se situează la mijloc pe baza scalei folosite pentru a măsura mortalitatea infantilă în general, putem concluziona că, deși nu putem vorbi de o valoare critică pentru mortalitatea infantilă în zonă, fenomenul este prezent și este nevoie de acțiune și prevenire în acest domeniu.

Figura nr. 55 Mortalitatea infantilă

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Graficul mortalității infantile de mai sus prezintă procentul mortalității infantile la nivel național, regional, județean, urban, rural și local, pe baze mediei pe perioada 2008-2019.

Cifrele naționale și regionale sunt similare, ambele în jur de 0,60%. Datele județului Covasna au arătat o creștere față de primele, cu o mortalitate infantilă de aproximativ 0,7%. Se poate concluziona că zonele rurale contribuie semnificativ la mortalitatea infantilă mai mare din județ, comparativ cu datele naționale și regionale. În timp ce în zonele urbane rata mortalității infantile este mai mică chiar și decât cifrele naționale și regionale, cu puțin peste 0,4%, în zonele rurale rata mortalității infantile se apropie de 1%.

Economie

Educație

Educația este piatra de temelie a unei strategii de dezvoltare, fie că este vorba de educație pentru tineri sau de formarea adulților. O strategie de dezvoltare locală poate avea un impact semnificativ asupra calității educației; chiar dacă aceasta ar trebui să fie asigurată, în primul rând, într-un cadru definit la nivel național, deciziile locale pot avea o contribuție majoră la calitatea educației. Eforturile de îmbunătățire a calității educației pot fi deja observate, cu investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor școlare, pentru îmbunătățirea echipamentelor și pentru investiții suplimentare în acest domeniu. O strategie de dezvoltare ar trebui să includă condițiile de creare a infrastructurii necesare pentru dezvoltarea unei educații de calitate. Educația nu este un scop în sine: dacă nu contribuie la dezvoltarea economiei locale, ea va rămâne doar o insulă izolată, iar importanța sa socio-economică va fi doar simbolică. Prin urmare, trebuie luate măsuri în învățământul secundar și terțiar pentru a ajuta la identificarea și la o mai bună satisfacere a nevoilor antreprenorilor și investitorilor în ceea ce privește formarea de care au nevoie viitorii angajați pentru a răspunde nevoilor pieței muncii.

Sfântu Gheorghe nu găzduiește doar instituțiile de învățământ de bază, ci este și un municipiu universitar, deoarece atât Universitatea Babeș-Bolyai, cât și Universitatea Sapientia au câte o filială și campusuri universitare aflate în plină dezvoltare în municipiul. Prezența universităților într-un oraș este un factor economic important, deoarece o educație de calitate înseamnă că profesioniștii ceruți de piața muncii pot fi pregătiți la nivel local și au mai multe șanse de a fi păstrați în zonă după ce își termină studiile. În plus, o prezență universitară are potențialul de a crește numărul de activități de cercetare și dezvoltare.

La fel ca și în cazul altor grupuri țintă, directorii instituțiilor de învățământ au avut ocazia de a-și exprima opiniile, de a evalua condițiile educaționale actuale și de a face sugestii pentru viitor. În cadrul procesului de consultare, directorii instituțiilor de învățământ sau reprezentanții acestora au fost rugați să se pronunțe cu privire la investițiile în infrastructură necesare în viitorul apropiat, fie că este vorba de dotări didactice, de echipamente IT sau de extinderea clădirii, și au fost făcute sugestii cu privire la nevoile de deplasare ale elevilor. Pentru elevii care folosesc transportul public de lungă distanță, s-a ridicat problema că actualul sistem de transport public nu le permite să ajungă la începutul primei ore de curs.

Harta de mai jos ilustrează distribuția școlilor și grădinițelor din Sfântu Gheorghe, iar mărimea punctelor roșii reprezintă numărul de elevi.

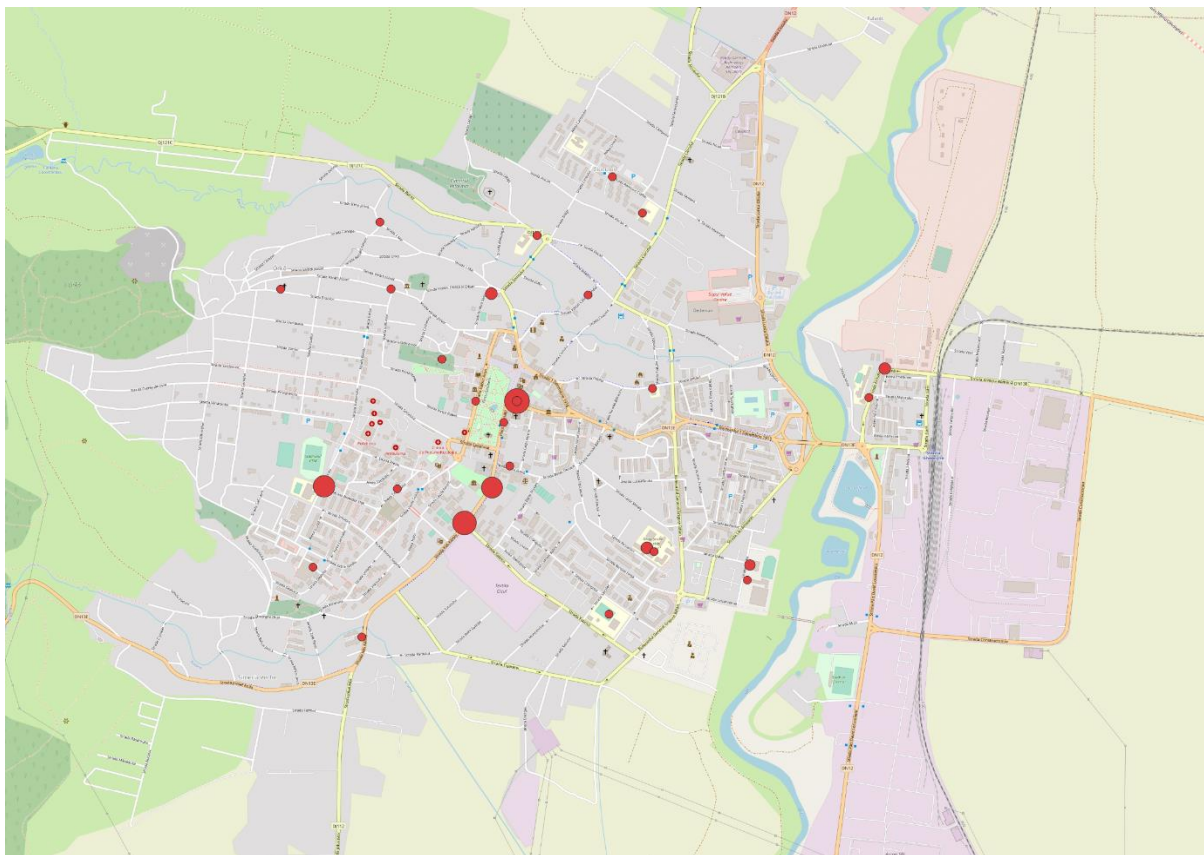
Școlile cu cel mai mare număr de elevi sunt:

- Colegiul „Székely Mikó” – 1.228 de elevi
- Colegiul „Mihai Viteazul” – 1.167 de elevi
- Colegiul „Várad József” – 1.063 de elevi
- Liceul teoretic „Mikes Kelemen” – 1.038 de elevi

Se remarcă faptul că trei dintre cele patru școli cu cel mai mare număr de elevi sunt situate în partea centrală a municipiului, ceea ce are implicații importante pentru mobilitate, deoarece numărul mare de elevi implică necesitatea asigurării de condiții de navetă. O rețea adecvată de transport public ar putea reduce numărul de mașini dimineata, deoarece ar ajuta copiii să ajungă la școală și la grădiniță. În plus, există părți ale municipiului în care nu există deloc unități de învățământ de acest

tip. Cartierul Ciucului este unul dintre cele mai populate din județ, dar are doar o singură grădiniță și o singură școală primară, dar numărul de elevi înscriși nu justifică nevoia de școli suplimentare.

Figura nr. 56 Instituții de învățământ

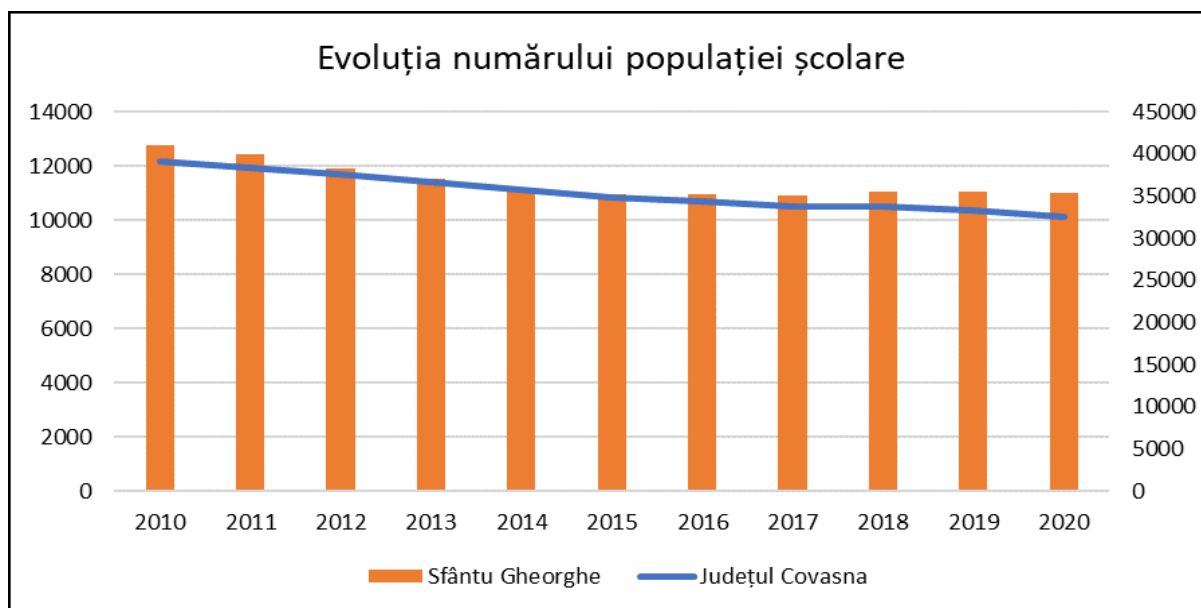

Sursa: SIIIR, cartografia școlară © Értékterv & Planificatio, 2021

Evoluția numărului de elevi care frecventează școala reflectă evoluția populației din grupa de vârstă respectivă, atât în municipiu, cât și în județ. Cu toate acestea, în timp ce declinul continuă să caracterizeze județul, numărul de studenți din municipiu dă semne de stabilizare sau de ușoară creștere, ceea ce întărește și mai mult caracterul de centru educațional al municipiului..

Orașul este un centru educațional important, școlile secundare jucând un rol preminent. Există cinci licee – una în limba română și patru în limba maghiară – și trei școli profesionale – una în limba română și două în limba maghiară. Universitatea Babeș-Bolyai și Universitatea Sapientia au, de asemenea, filiale în Sfântu Gheorghe, ambele urmând a fi dezvoltate suplimentar în viitorul apropiat.

Figura nr. 57 Modificarea numărului de elevi în județul Covasna și la Sfântu Gheorghe între 2010 și 2020

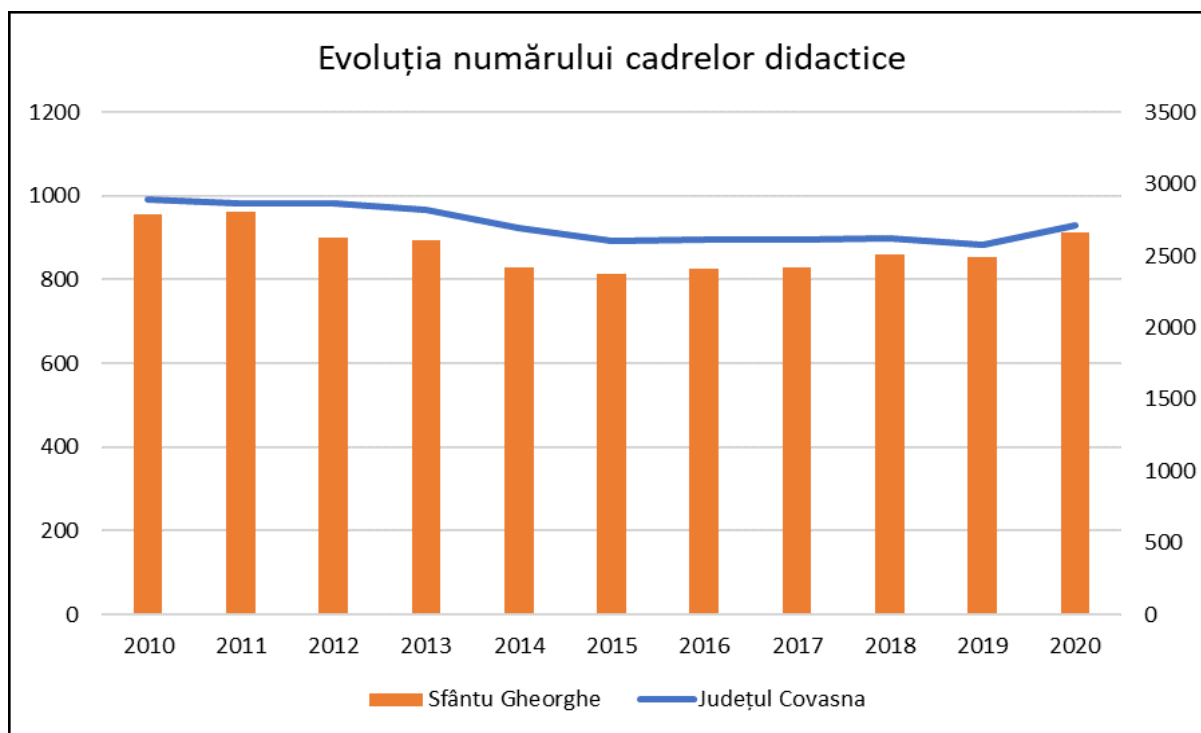
Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Conform datelor Institutului Național de Statistică, graficul de mai sus arată evoluția numărului de elevi din Sfântu Gheorghe, inclusiv a studenților universitari, respectiv în județul Covasna, în perioada analizată. Începând cu anul 2010, s-a înregistrat o scădere continuă până în 2015, când numărul elevilor înscriși a început să crească din nou. Tendința este tipică pentru întreg județul, dar pentru județ se observă din nou o scădere începând cu anul 2018.

În ceea ce privește numărul de profesori, tendința a fost similară cu cea a numărului de elevi. În perioada analizată, se remarcă o scădere constantă până în 2015, când numărul de cadre didactice începe să crească din nou. În cazul județului, această scădere nu se inversează până la sfârșitul perioadei analizate.

Din discuții a reieșit că cel mai mare deficit în acest moment este cel al numărului de profesori la disciplinele reale. Potrivit directorilor de școli, este foarte dificil să se găsească profesori specializați în fizică, chimie și matematică.

Figura nr. 58 Numărul de cadre didactice

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Conform datelor recensământului din 2011, 14,81% din populația din regiune avea studii superioare, 69,03% avea studii medii (clasele 5-8), 9,47% avea studii primare (clasele 1-4) și doar 3,21% din populație nu avea nicio educație. Dacă ne uităm la datele din județ, proporția persoanelor cu studii superioare este mult mai mică decât în regiune, mai puțin de 10%. Proporția persoanelor cu studii medii este similară în județ și în regiune, dar proporția persoanelor cu studii primare este mai mare în județ decât în regiune, totalizând 13,56%.

În tabelul de mai jos sunt prezentate unitățile de învățământ din Sfântu Gheorghe și zona deservită în funcție de numărul de elevi. În Sfântu Gheorghe sunt 34 de școli și grădinițe, inclusiv Chilieni și Coșeni. Comunele din zonă au în total 53 de instituții de învățământ. Din punct de vedere al numărului de elevi, cel mai mare este Colegiul „Székely Mikó” din Sfântu Gheorghe cu 1.228 de elevi, iar cele mai mici sunt grădinițele din Sâncraiu și Malnaș Băi cu doar câte 6 copii. Toate liceele teoretice și școlile profesionale din zonă se află în Sfântu Gheorghe, astfel că elevii care au terminat învățământul primar își pot continua studiile în reședința de județ. Acest lucru este important și în ceea ce privește mobilitatea, deoarece toți copiii din zonă ar trebui să aibă posibilitatea de a face naveta. Ponderea educațională a orașului în zonă este de 83% din numărul total de elevi și studenți din învățământul secundar din întreaga zonă, dar chiar și la nivelul ciclului inferior, și în special în clasele 5-8, familiile ale căror activități cotidiene sunt legate de oraș își înscriu copiii în școlile locale.

Figura nr. 59 Instituții de învățământ în zonă

Denumirea oficială a instituției	Localitatea	Numărul de elevi
Grădinița cu Program Normal Angheluș	Angheluș	13
Școala Primară "Forró Elek" Angheluș	Angheluș	12
Școala Gimnazială "Dr. Gelei József" Arcuș	Arcuș	80
Grădinița cu Program Normal Arcuș	Arcuș	27
Școala Primară Bicfalău	Bicfalău	20
Grădinița cu Program Normal Bicfalău	Bicfalău	11
Școala Primară Bita	Bită	6
Școala Primară Aninoasa	Aninoasa	37
Grădinița cu Program Normal Aninoasa	Aninoasa	20
Grădinița cu Program Normal Fotoș	Fotoș	7
Școala Gimnazială "Czetz János" Ghidfalău	Ghidfalău	86
Grădinița cu Program Normal Ghidfalău	Ghidfalău	8
Școala Gimnazială "László Lukács" Ilieni	Ilieni	66
Grădinița cu Program Normal "Gál Dániel" Ilieni	Ilieni	34
Școala Primară "Bedő Albert" Calnic	Calnic	12
Grădinița cu Program Normal Calnic	Calnic	9
Grădinița cu Program Normal Chilieni	Chilieni	25
Școala Primară "Mánya Béla" Chilieni	Chilieni	9
Școala Gimnazială "Gábor Áron" Chichiș	Chichiș	36
Grădinița cu Program Normal Chichiș	Chichiș	23
Școala Gimnazială Băcel	Băcel	26
Grădinița cu Program Normal Băcel	Băcel	9
Grădinița cu Program Normal Lisnău	Lisnău	8
Școala Primară Lisnău	Lisnău	8
Școala Gimnazială "Orbán Balázs" Moacșa	Moacșa	67
Grădinița cu Program Normal "Teleki Zsigmond" Moacșa	Moacșa	22
Școala Gimnazială "Tóké József" Malnaș	Malnaș	77
Grădinița cu program Normal Malnaș	Malnaș	20
Școala Primară Malnaș Băi	Malnaș Băi	9
Grădinița cu Program Normal Malnaș Băi	Malnaș Băi	6
Școala Gimnazială "Fejér Ákos" Micfalău	Micfalău	117
Grădinița cu Program Normal "Törpiké" Micfalău	Micfalău	33
Școala Primară "Makkai Sándor" Olteni	Olteni	36
Grădinița cu Program Normal Olteni	Olteni	21
Școala Gimnazială "Antos János" Reci	Reci	166
Grădinița cu Program Normal "Radák Kata" Reci	Reci	48
Școala Primară Pădureni	Pădureni	8
Grădinița cu Program Normal Pădureni	Pădureni	7
Școala Gimnazială "Henter Károly" Bodoc	Bodoc	134
Grădinița cu Program Normal Bodoc	Bodoc	24
Școala Gimnazială "Mikes Ármin" Bixad	Bixad	140
Grădinița cu Program Normal "Ábrahám Árpád" Bixad	Bixad	38
Școala Gimnazială "Kálnoky Ludmilla" Valea Crișului	Valea Crișului	166
Grădinița cu Program Normal Valea Crișului	Valea Crișului	60
Școala Gimnazială "Váradi József" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	1063
Liceul Teoretic "Mikes Kelemen" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	1038
Liceul de Arte "Plugor Sándor" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	588
Liceul Tehnologic "Puskás Tivadar" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	584
Școala Gimnazială "Ady Endre" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	581

SIDU Mun. Sfântu Gheorghe, versiunea CONSULTATIVĂ

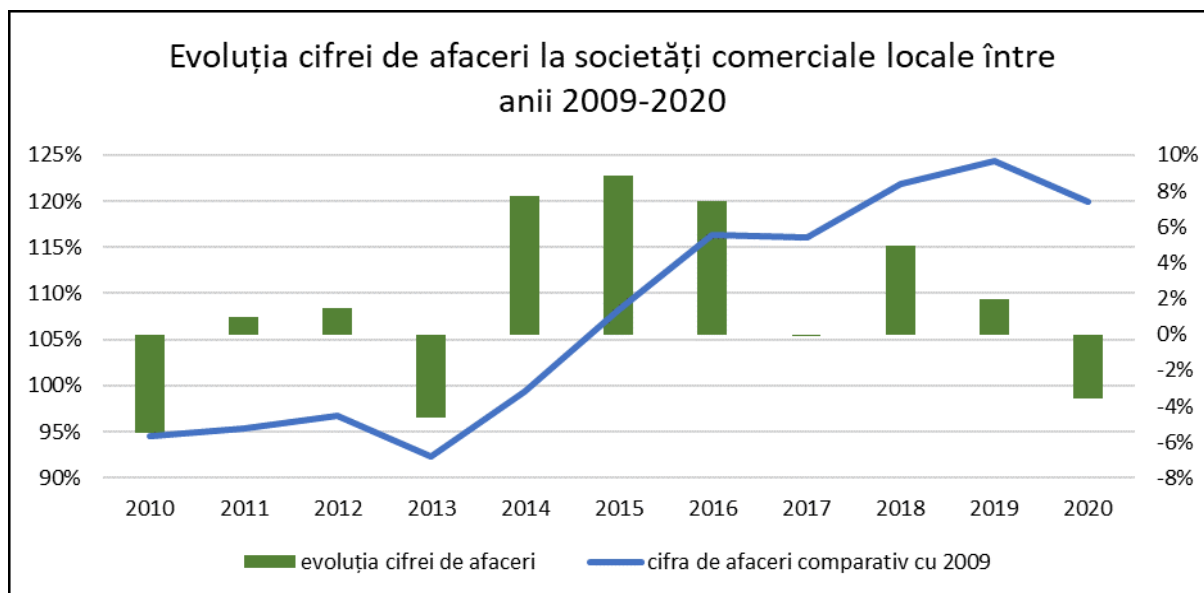
Școala Gimnazială "Nicolae Colan" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	525
Liceul Teologic Reformat Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	459
Școala Gimnazială "Néri Szent Fülöp" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	409
Liceul Economic "Berde Áron" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	389
Liceul Tehnologic "Constantin Brâncuși" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	359
Grădinița cu Program Prelungit "Árvácska" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	341
Grădinița cu Program Prelungit "Pinocchio" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	255
Grădinița cu Program Prelungit "Napsugár" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	235
Școala Gimnazială Specială Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	229
Grădinița cu Program Prelungit "Csipike" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	225
Grădinița cu Program Prelungit "Hófehérke" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	207
Grădinița cu Program Prelungit "Benedek Elek" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	203
Grădinița cu Program Prelungit "Gulliver" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	194
Școala Gimnazială "Gödri Ferenc" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	180
Liceul Tehnologic "Kós Károly" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	154
Școala Gimnazială Malu	Sfântu Gheorghe	93
Grădinița cu Program Normal "Néri Szent Fülöp" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	89
Școala Postliceală Sanitară Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	82
ȘCOALA PRIMARĂ SFÂNTU GHEORGHE-ȘC.GIM.MALU	Sfântu Gheorghe	70
Grădinița cu Program Normal Nr. 5 Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	68
Grădinița cu Program Prelungit "Kőrösi Csoma Sándor" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	60
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SFÂNTU GHEORGHE	Sfântu Gheorghe	47
Grădinița cu Program Normal Nr. 7 Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	24
Grădinița cu Program Normal I.A.S. Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	12
Colegiul Național "Székely Mikó" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	1.228
Colegiul Național "Mihai Viteazul" Sfântu Gheorghe	Sfântu Gheorghe	1.167
Grădinița cu Program Normal Sâncraiu	Sâncraiu	6
Școala Primară "Berde Mózsá" Sântionlunca	Sântionlunca	21
Grădinița cu Program Normal Sântionlunca	Sântionlunca	14
Grădinița cu Program Normal Coșeni	Coșeni	7
Școala Gimnazială "Tatrangi Sándor" Ozun	Ozun	239
Grădinița cu Program Normal "Temesvári János" Ozun	Ozun	54
Școala Primară "Dávid József" Zălan	Zălan	25
Grădinița cu Program Normal Zălan	Zălan	18
Grădinița cu Program Normal Valea Zălanului	Valea Zălanului	7
Școala Primară Valea Zălanului	Valea Zălanului	7
Total:		13.461

Sursa: SIII, cartografia școlară © Planificatio, 2021

Întreprinderi

Criza din 2008 și efectele de drenaj ale aderării la UE au avut un impact negativ pe termen lung asupra economiei municipiului. Criza a durat până în 2014, după care a început un ciclu de creștere inițial rapidă și apoi încetinită, care s-a încheiat cu izbucnirea pandemiei (Figura nr. 60).

Figura nr. 60 Cifra de afaceri a firmelor din Sfântu Gheorghe între 2009 și 2020

Sursa: Lista Firme, © Planificatio, 2021

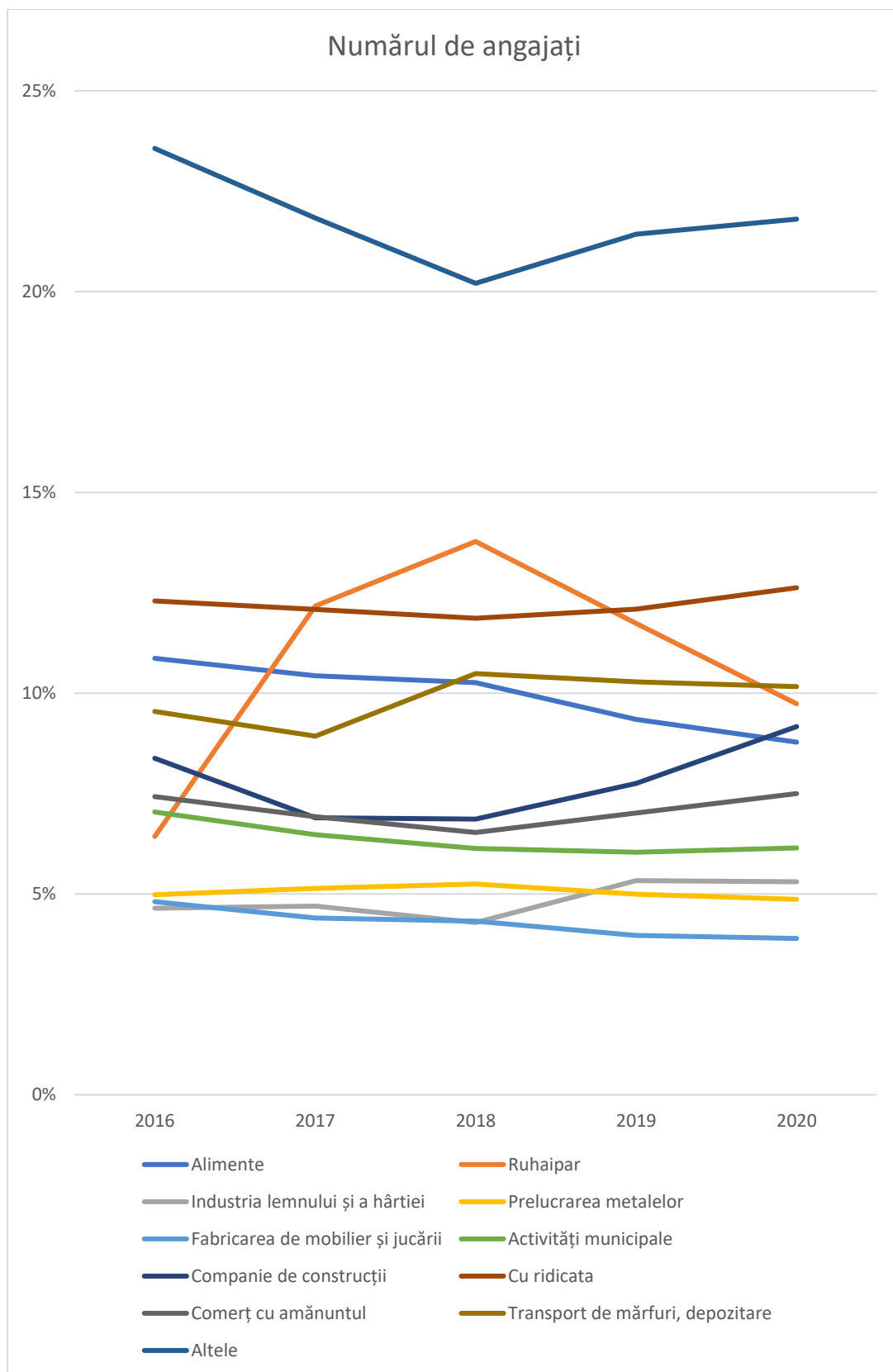
Natura ciclică a fluxurilor de afaceri reflectă, de asemenea, o restructurare semnificativă a economiei locale. Anumite activități economice, cum ar fi cea a întreprinderilor legate de industria textilă și de confecții, au crescut semnificativ pentru o vreme, apoi au scăzut în importanță (vezi Figura nr. 61).

În ceea ce privește distribuția lucrătorilor pe sectoare majore de activitate economică², activitățile legate de vânzarea de bunuri (comerț cu ridicata, transport, depozitare), îmbrăcăminte, alimentație și construcții sunt cele mai dominante, în timp ce un sfert până la o cincime dintre lucrători sunt angajați în activități mai fragmentate (Figura nr. 61). Cea mai semnificativă schimbare a fost în sectorul îmbrăcăminte, unde ocuparea forței de muncă a scăzut rapid după o creștere semnificativă în 2018, cu o scădere constantă în sectorul alimentar, cu o creștere mai mică în comerțul cu amănuntul și o creștere mai mare în activitățile legate de construcții. După o ușoară scădere, ocuparea forței de muncă în activitățile de comerț cu ridicata a început să crească ușor.

Din punct de vedere al cifrei de afaceri, cea mai mare parte este reprezentată de comerțul cu ridicata, care reprezintă o cincime stabilă din cifra de afaceri totală. Activitățile legate de construcții sunt mult mai puțin importante, cu fluctuații agitate în urmă cu cinci sau șase ani, dar ponderea lor a crescut rapid în ultima vreme. În schimb, comerțul cu amănuntul a înregistrat o creștere constantă și susținută în ultima perioadă. Cifra de afaceri a industriei alimentare scade în paralel cu schimbarea numărului de angajați. În ciuda numărului mare de angajați, cel mai semnificativ declin a fost înregistrat de activitățile fragmentate, desfășurate în unitățile mai mici, din categoria „diverse”.

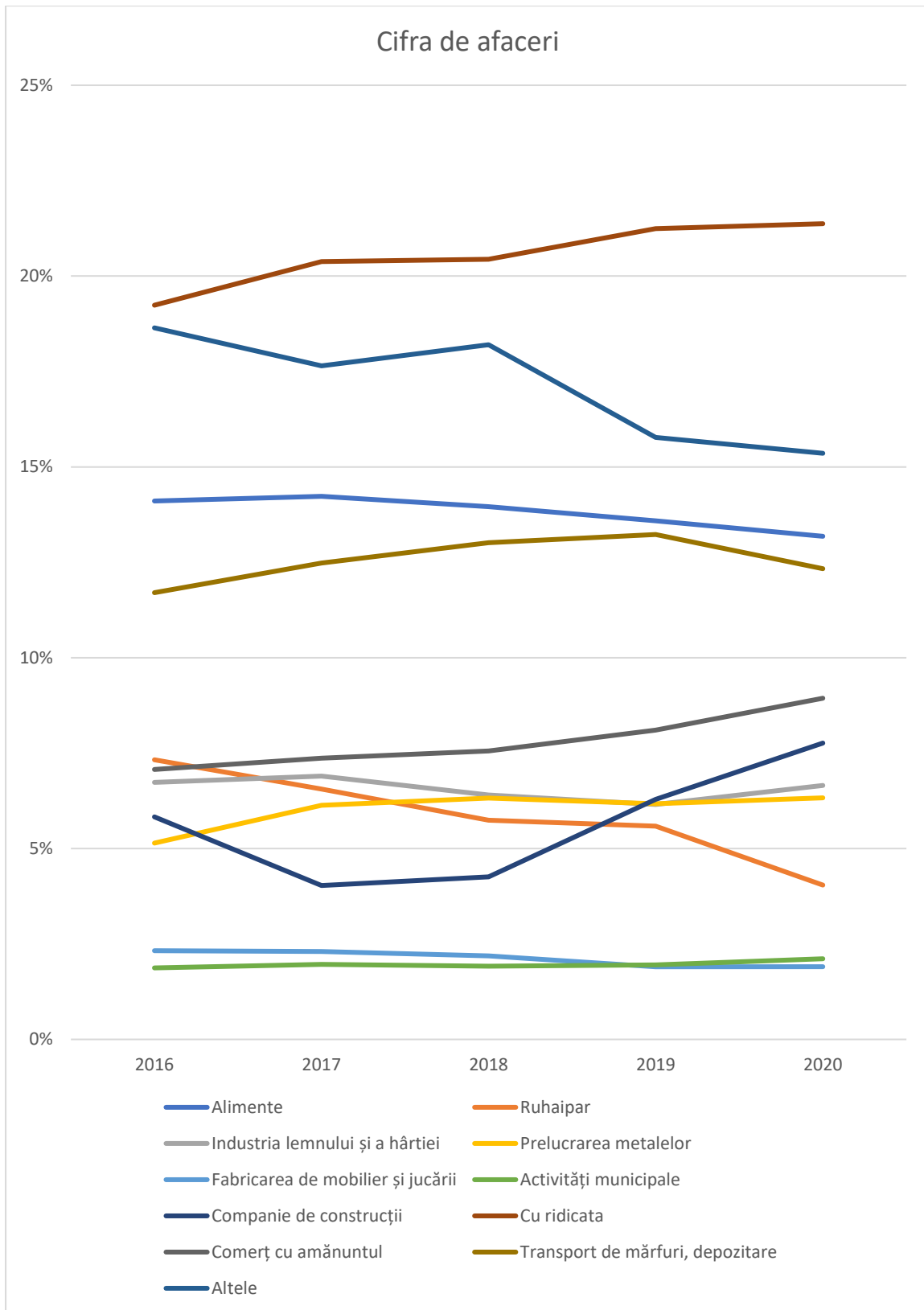
² Întreprinderile active la nivel local incluse în mod comasat în grupul de activități studiate au fost cele în care numărul de angajați a ajuns la 5 persoane și cifra de afaceri anuală a atins 200 mii lei în cel puțin un an în perioada 2016-2020.

Figura nr. 61 Modificarea ponderii angajaților pe sectoare între 2016 și 2020 la Sfântu Gheorghe

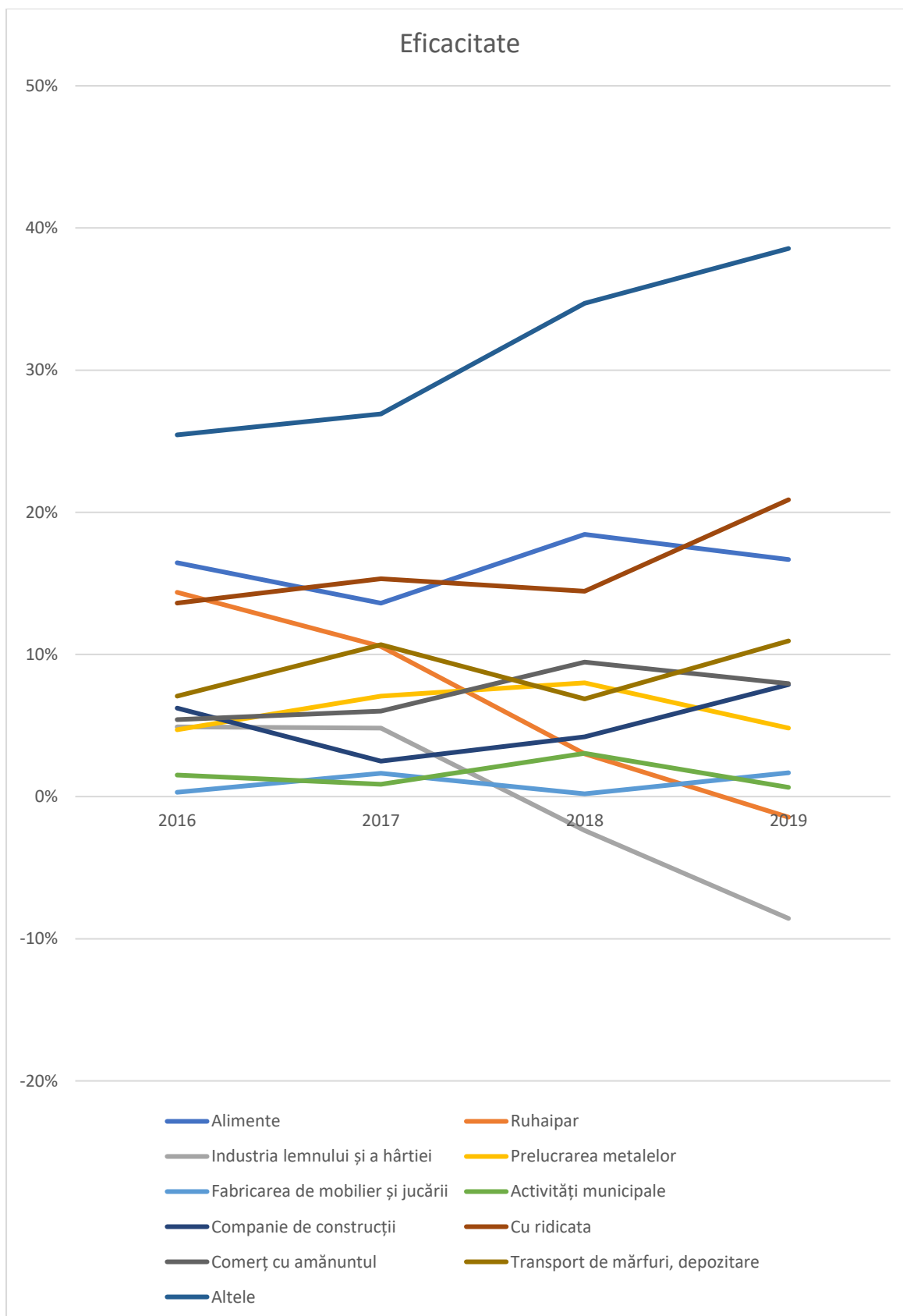
Sursa: licența listafirme.ro, Planificatio

Figura nr. 62 Variația ponderii cifrei de afaceri a activităților economice pe sectoare majore între 2016 și 2020 la Sfântu Gheorghe

Sursa: licența listafirme.ro, Planificatio

Figura nr. 63 Variația rentabilității activităților economice pe sectoare majore între 2016 și 2019 la Sfântu Gheorghe

Sursa: licența listafirme.ro, Planificatio

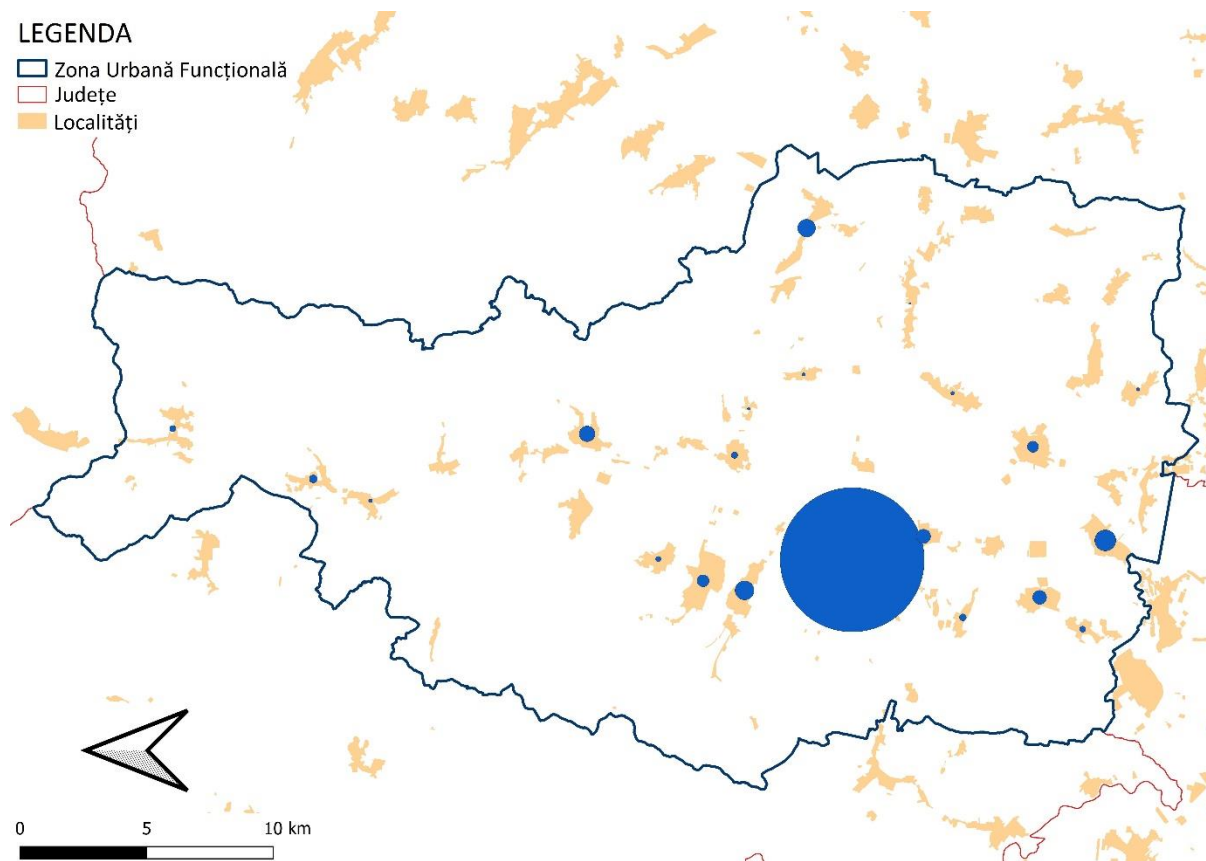
În pofida scăderii cifrei de afaceri, profitabilitatea a crescut cel mai mult în cazul activităților fragmentate, desfășurate în unitățile mai mici, din categoria „diverse”, ceea ce evidențiază

potențialul sectorului IMM-urilor (Figura nr. **Hiba! A hivatkozási forrás nem található.**). Profitabilitatea comerțului cu ridicata s-a îmbunătățit semnificativ în ultima vreme, chiar dacă într-o măsură mai mică, ceea ce caracterizează inclusiv transportul de mărfuri și depozitarea. Profitabilitatea industriei alimentare este relativ ridicată și stabilă în comparație cu scăderea cifrei de afaceri și a ocupării forței de muncă, ceea ce înseamnă că productivitatea sa este în creștere.

Industria metalurgică și-a pierdut recent din importanță, dar cei mai mari perdanți din ultima vreme au fost industria confecțiilor, care a trecut recent pe pierdere, și industria lemnului și a hârtiei, care se află acum într-o pierdere persistentă și profundă.

Harta de mai jos arată că municipalitatea este singurul actor dominant în economia zonei. În comunele învecinate pot exista chiar și unele întreprinderi care nu oferă locuri de muncă de calitate, nu sunt controlate la nivel local, pot aparține unui grup internațional și, prin urmare, integrarea lor în economia locală este neglijabilă.

Harta nr. 10 Structura spațială a cifrei de afaceri a întreprinderilor în 2020

Sursa: Lista Firme, © Planificatio, 2021

În economie, turismul și ospitalitatea sunt considerate un domeniu de politică cheie în România. În acest sens, după cum ilustrează harta următoare, zona, în special, dar și municipalitatea, se află în urma competiției regionale. Cu toate acestea, faptul că se află în spațiul turistic definit de Brașov-Covasna-Bălványos-Băile Tușnad-Miercurea Ciuc ar putea fi o oportunitate în sine, permițând localităților să se conecteze bine cu aceste destinații turistice deja bine utilizate, iar turismul municipiului ar putea fi un catalizator pentru dezvoltarea economică-culturală-educțională și sportivă.

Harta nr. 11 Media pe șapte ani a numărului de înnoptări

LEGENDA

□ Zona Urbană Funcțională

□ Județe

Innoptări

0 - 1000

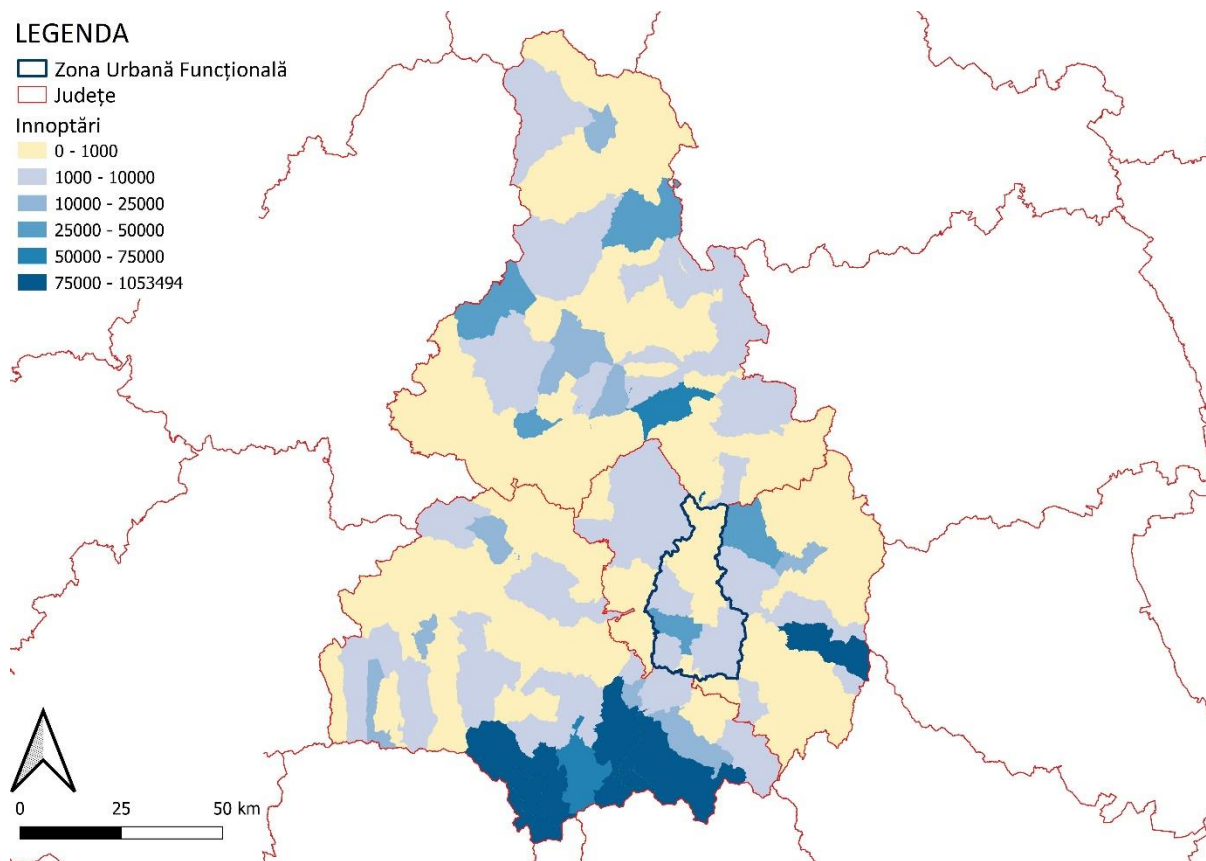
1000 - 10000

10000 - 25000

25000 - 50000

50000 - 75000

75000 - 1053494

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

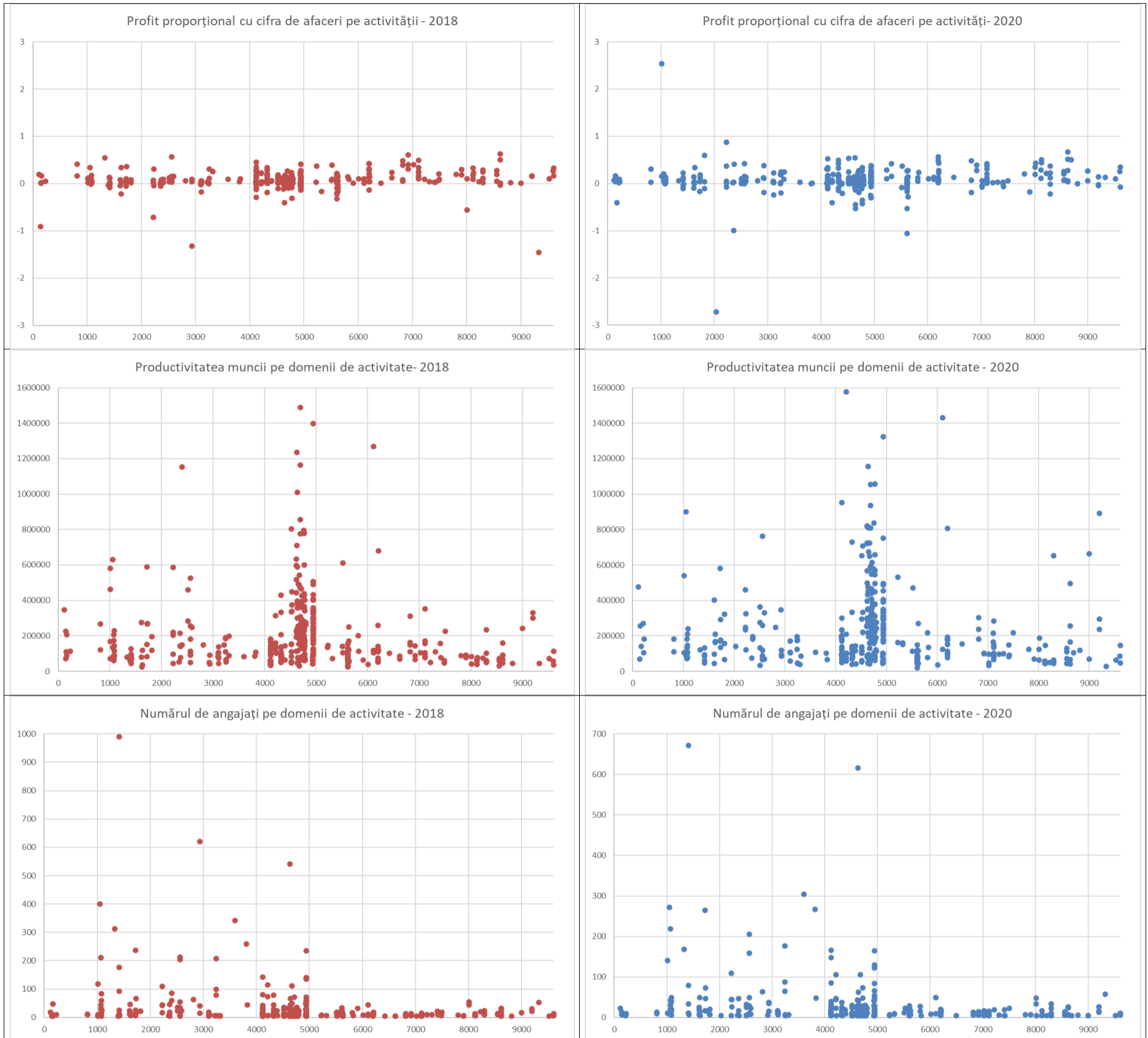
Tabelul nr. 13: Modificări ale datelor de bază ale întreprinderilor, 2018, 2019, 2020

	cifra de afaceri	profit	angajați	active imobilizate	active circulante	disponibilități	creanțe	datorii
Δ20-18	-7,38%	-1,32%	-14,61%	2,80%	3,55%	37,04%	-3,72%	14,22%
2020	2.845.074.839 lei	133.774.163 lei	10.244	1.151.557.192 lei	1.104.313.053 lei	303.914.868 lei	476.878.122 lei	1.084.218.189 lei
Δ20-19	-7,57%	-3,64%	-12,17%	0,30%	-1,71%	11,73%	-8,32%	-2,31%
2019	3.077.974.522 lei	138.832.208 lei	11.664	1.148.130.794 lei	1.123.579.677 lei	272.012.662 lei	520.151.155 lei	1.109.813.542 lei
Δ19-18	0,20%	2,41%	-2,78%	2,49%	5,36%	22,65%	5,01%	16,92%
2018	3.071.915.267 lei	135.562.572 lei	11.997	1.120.220.953 lei	1.066.434.362 lei	221.772.096 lei	495.314.557 lei	949.240.760 lei

Sursa: licența listafirme.ro, Planificatio

Întreprinderile din Sfântu Gheorghe au răspuns crizei începând din 2020 prin îmbunătățirea productivității muncii, astfel că ar fi putut fi evitată o scădere semnificativă, dar și stocul de datorii al companiilor a scăzut, iar valoarea provizionului a crescut semnificativ. Adică, principala întrebare pentru perioada următoare este dacă afacerile care așteaptă noi oportunități vor găsi mediul potrivit în perioada de redresare din criză.

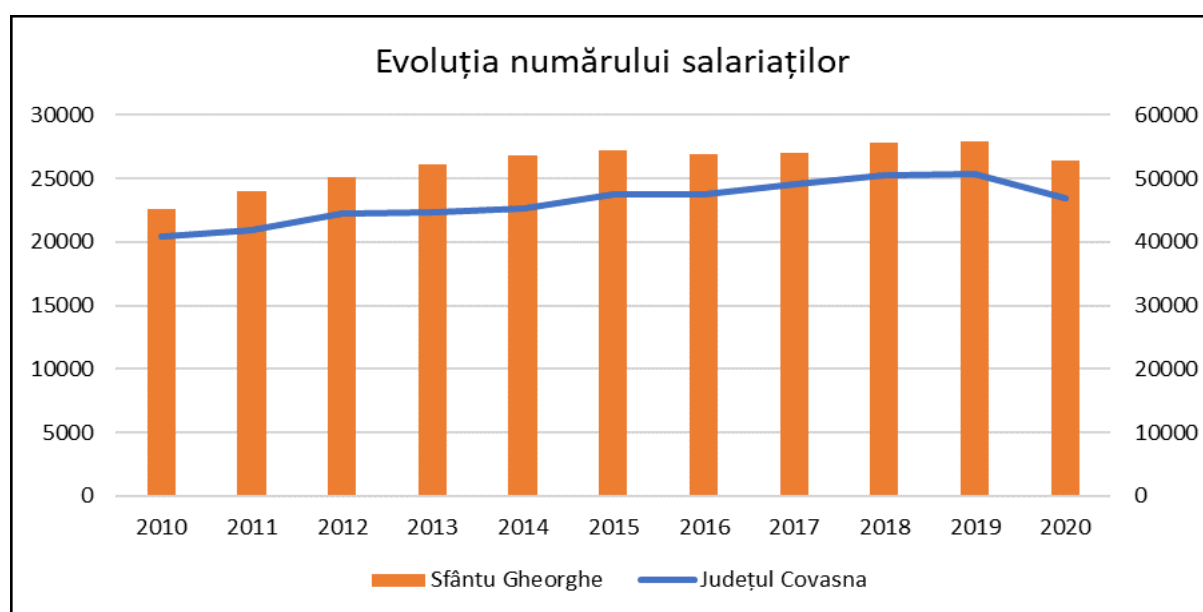
Figura nr. 64 Societăți comerciale locale din Sfântu Gheorghe în 2018 și 2020

Ocuparea forței de muncă

Numărul de persoane de vârstă active și rata de ocupare a forței de muncă este un indicator economic foarte important. Evoluția numărului de angajați este strâns legată de puterea și potențialul economic al municipalității. Graficul de mai jos prezintă date oficiale de la Institutul Național de Statistică. În ceea ce privește numărul de angajați, se poate observa o scădere în perioada analizată, ca urmare a crizei economice din 2009, urmată de o creștere constantă din 2010 până în 2019 în reședința de județ și în județul Covasna. Din 2019 și până la sfârșitul perioadei analizate, s-a observat o ușoară scădere atât în datele municipale, cât și în cele județene, probabil din cauza situației pandemice. Dacă în 2010 erau 22.622 de angajați la Sfântu Gheorghe, în 2020 numărul angajaților a ajuns peste 26.000.

Figura nr. 65 Angajați

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Tabelul de mai jos arată evoluția numărului de angajați din Sfântu Gheorghe și zona din jur între 2008 și 2020. Cea mai mare scădere se observă în municipiul Ilieni, cu 356 de angajați înregistrați în 2008, în timp ce în 2020 numărul angajaților a scăzut la 140. În schimb, numărul de persoane angajate în municipiul Reci a crescut de aproape 4,5 ori.

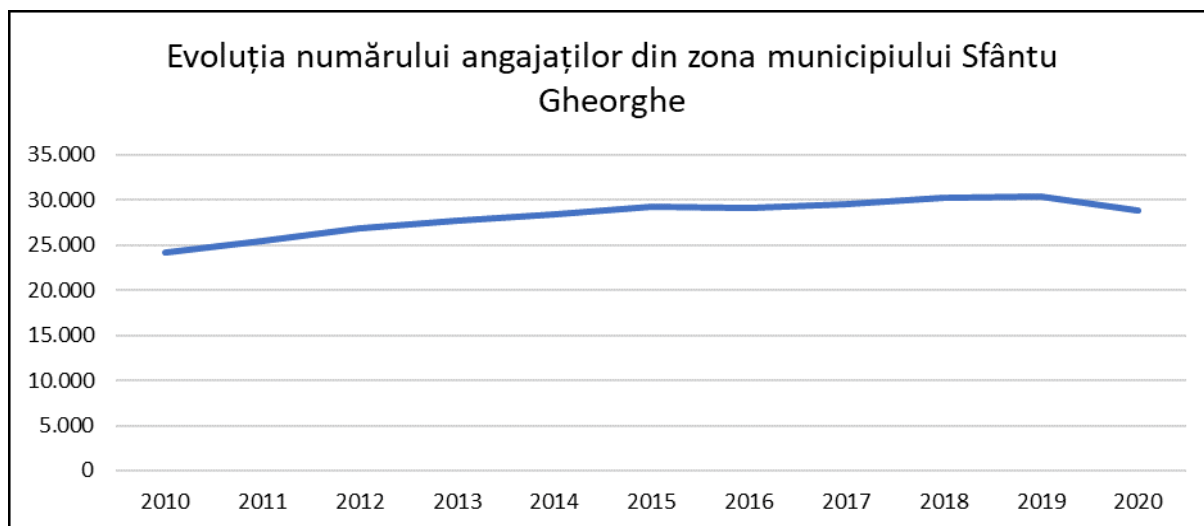
Este important de remarcat faptul că numărul de angajați din satele situate în zona reședinței de județ este atât de mic în comparație cu cel din reședința de județ, încât schimbările de acolo au un efect redus asupra modificării numărului de salariați din zonă.

Tabelul nr. 14: Angajați în zonă

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sfântu Gheorghe	22.622	23.997	25.092	26.149	26.794	27.205	26.869	27.053	27.820	27.942	26.398
Arcuș	153	216	234	145	157	106	122	104	156	146	157
Bixad	82	87	83	78	93	100	94	95	96	90	80
Bodoc	166	159	216	202	186	195	194	234	233	223	234
Chichis	203	207	218	245	263	293	380	484	415	387	324
Ghidfalău	69	63	75	67	75	121	116	162	116	103	113
Ilieni	244	242	272	231	197	235	184	195	211	174	140
Malnaș	159	106	175	149	150	159	150	143	121	134	156
Micfalău	48	46	49	50	47	66	69	64	72	72	72
Moacșa	42	38	46	46	43	51	50	63	69	73	92
Ozun	174	127	137	109	140	159	148	205	191	212	225
Reci	82	90	80	80	81	351	497	533	515	584	595
Valea Crișului	103	105	175	142	177	160	173	217	228	257	199
Total	24.147	25.483	26.852	27.693	28.403	29.201	29.046	29.552	30.243	30.397	28.785

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Figura nr. 66 Angajați în zonă

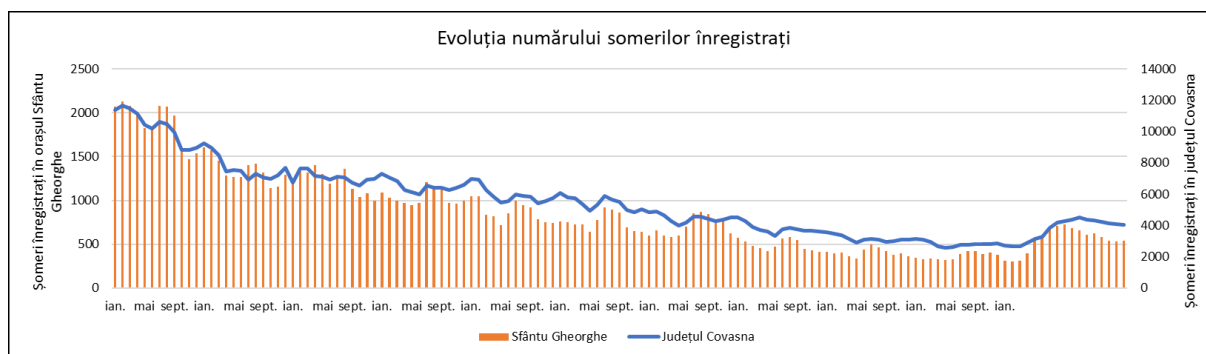

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Graficul de mai sus arată evoluția numărului de angajați din Sfântu Gheorghe și zona din jur, cumulat. Scăderea numărului de angajați în câteva comune nu duce la o scădere generală în întreaga zonă. Semnele crizei economice și ale pandemiei din 2020 sunt din nou vizibile. Este important de menționat că, după criza economică, numărul angajaților a scăzut atât de mult încât a fost nevoie de aproape 10 ani pentru ca acesta să revină la nivelul de dinaintea crizei.

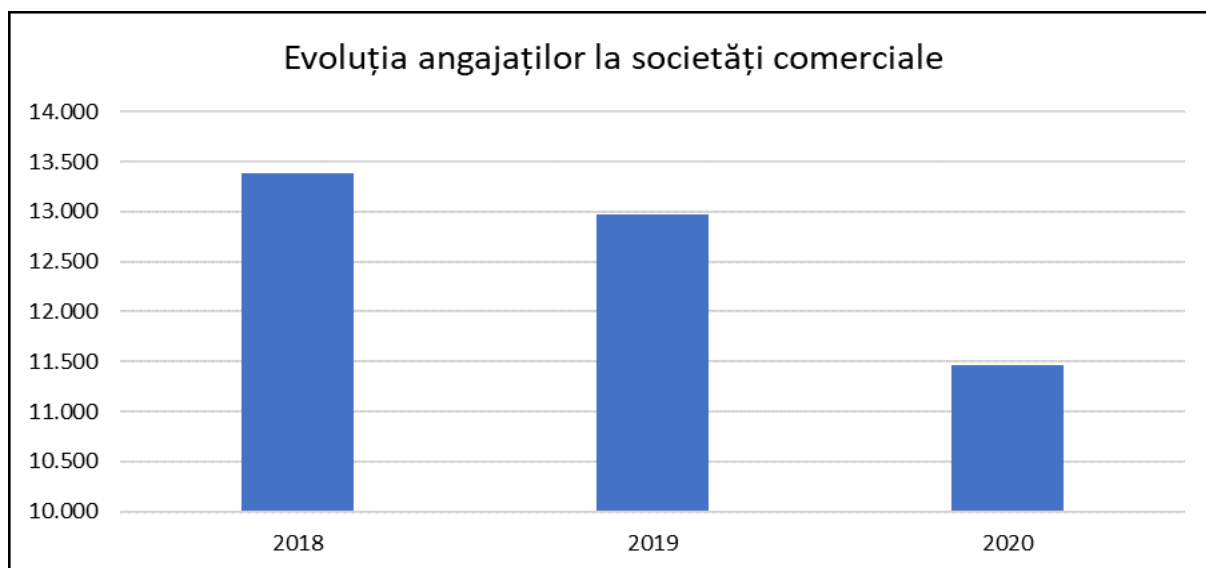
Graficul de mai jos prezintă numărul de șomeri înregistrați în județ și în reședința de județ, defalcat pe luni, în perioada ianuarie 2010 - decembrie 2020. Se poate observa că, în perioada de criză, numărul șomerilor înregistrați a crescut atât în reședința județ, cât și la nivelul întregului județ, în timp ce numărul angajaților a scăzut. Cu excepția câtorva cazuri, șomajul în Sfântu Gheorghe a fost întotdeauna sub media județului. La începutul perioadei analizate, în Sfântu Gheorghe erau înregistrați peste 2.000 de șomeri, dar până la sfârșitul perioadei, numărul acestora a scăzut la aproape 300. Există un model sezonier în ceea ce privește numărul de șomeri înregistrați, cu o creștere a numărului de șomeri înregistrați în lunile de iarnă și o scădere repetată în lunile de vară.

Figura nr. 67 Șomeri

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Figura nr. 68 Numărul de angajați la societățile comerciale locale

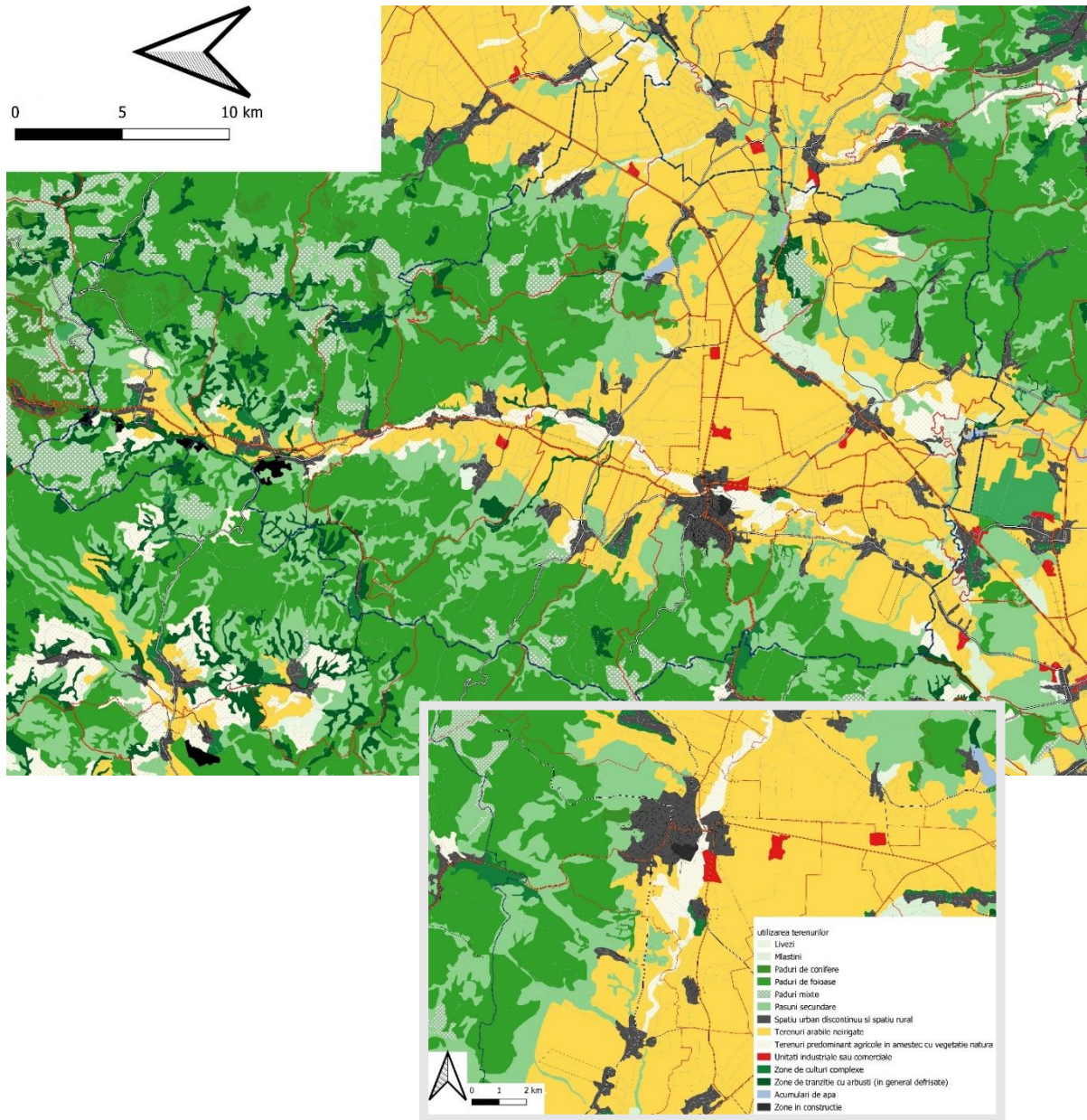

Sursa: Lista Firme, © Planificatio, 2021

Graficul de mai sus arată numărul de angajați ai întreprinderilor înregistrate în zonă a căror cifră de afaceri anuală brută a atins 200.000 de lei și întreprinderea are cel puțin 5 angajați. Tendința menționată mai sus poate fi observată și aici, adică numărul de angajați în aceste firme este în continuă scădere din 2018.

Utilizarea terenurilor

Harta nr. 12 Utilizarea terenurilor în zonă și la Sfântu Gheorghe

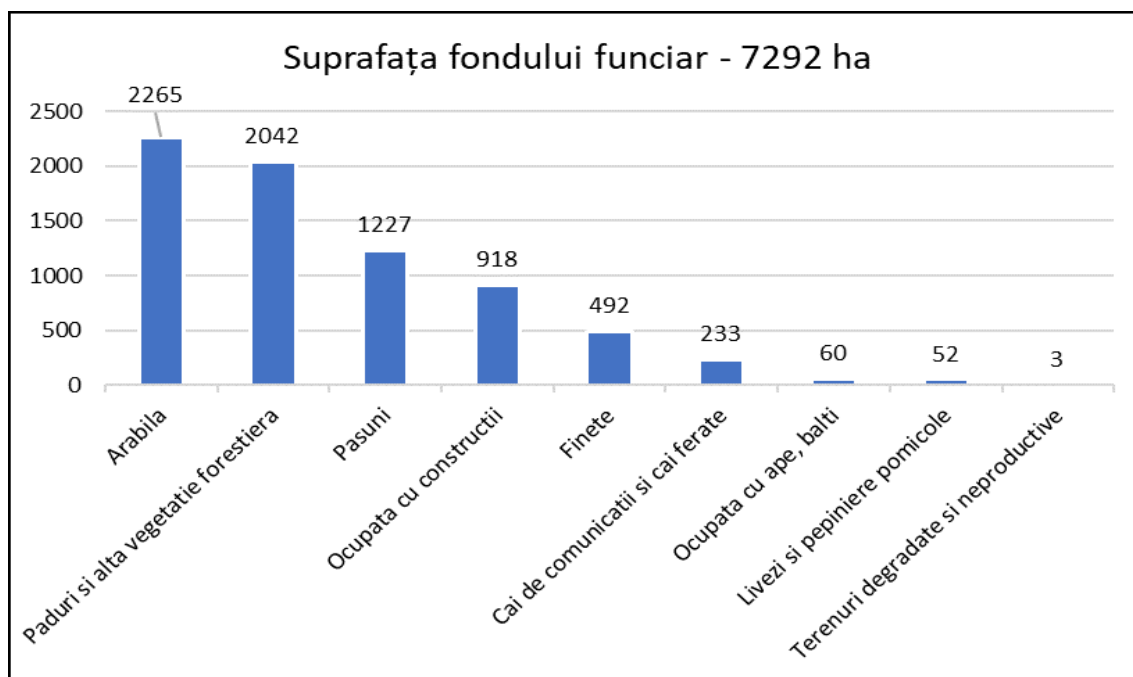
Sursa: EC JRD CLC landcover data, Planificatio

Utilizarea terenului a zonei este definită de trei categorii caracteristice:

- cultivarea arabilă în sud și sud-est
- silvicultură în nord și vest
- într-o măsură mai mică, dar într-un mod dominant din punct de vedere economic, dezvoltări urban-urbane și zone industriale.

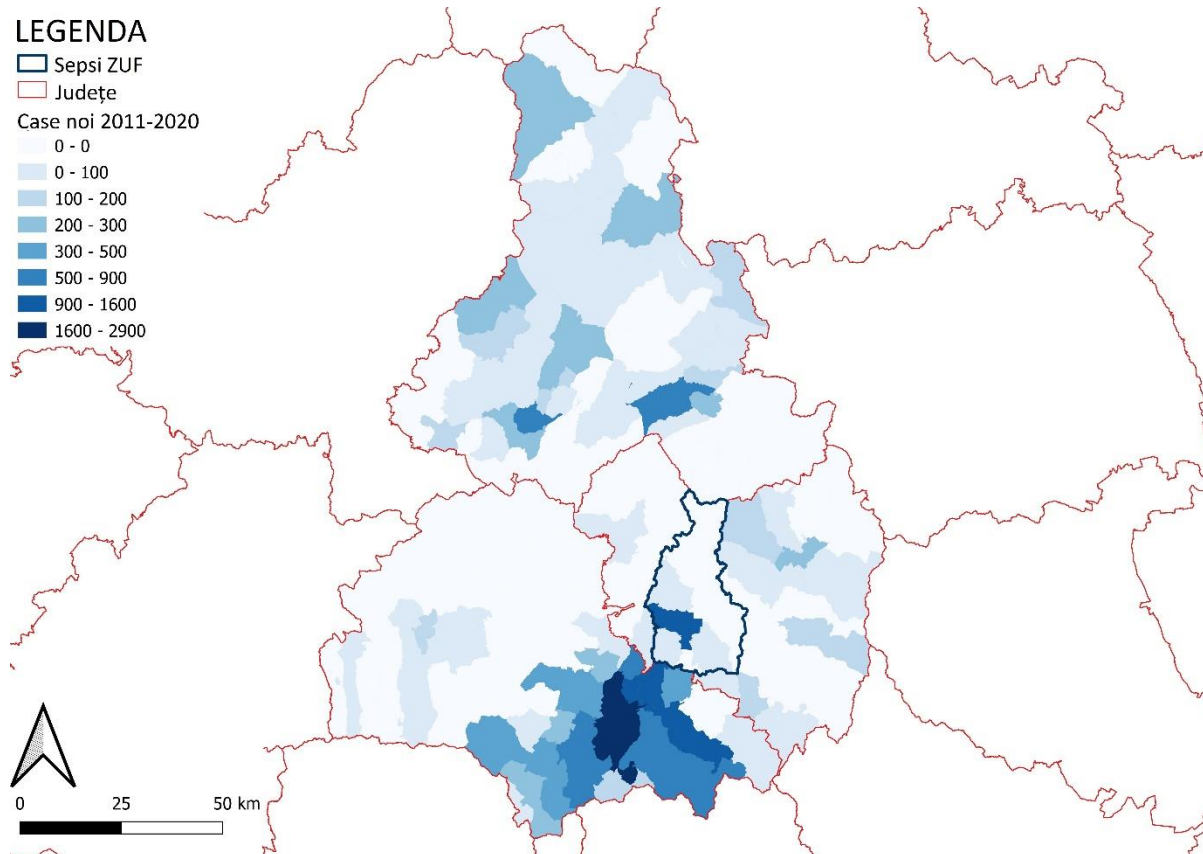
Particularitatea municipiului este că conține numai toate cele trei metode tipice de utilizare a terenului.

Figura nr. 69 Bilanț teritorial

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Harta nr. 13 Numărul de autorizații de construcții rezidențiale – județele Covasna, Harghita, Brașov

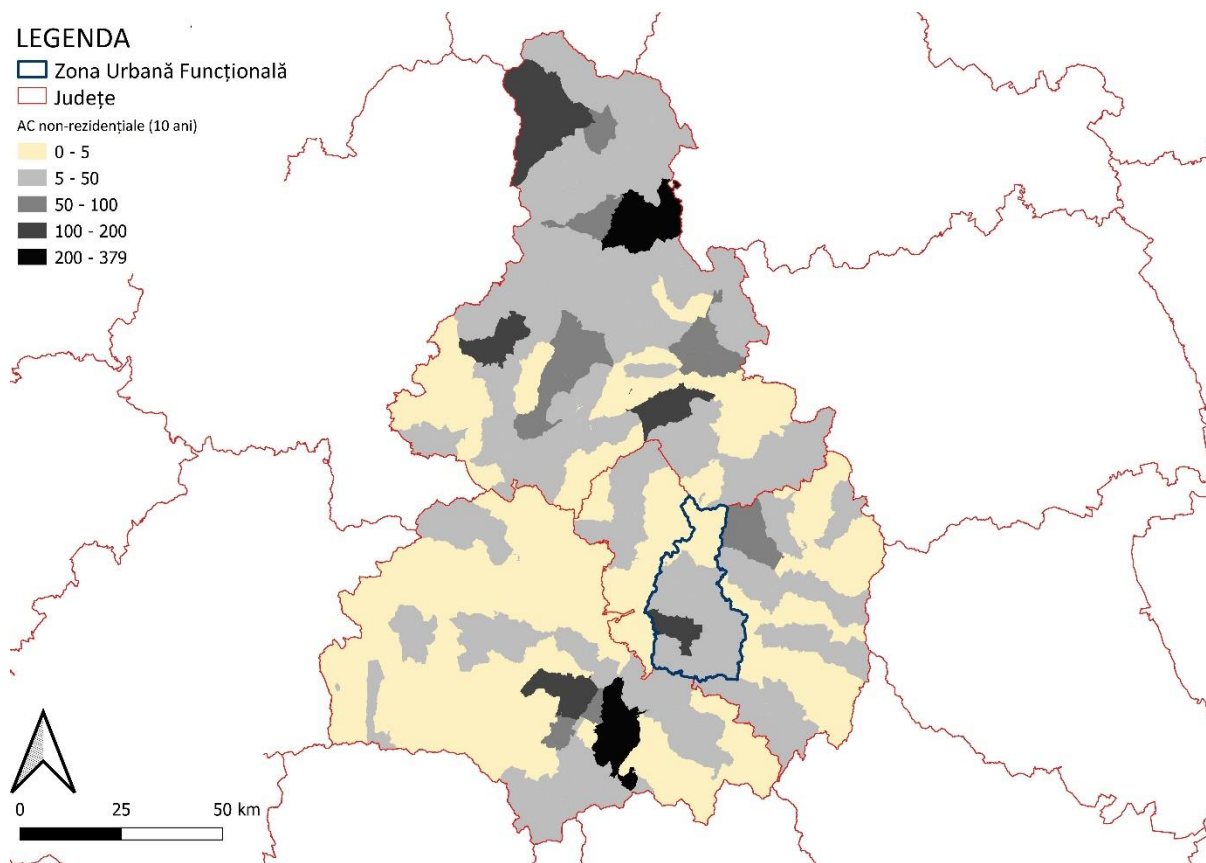
Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Sfântu Gheorghe este singura localitate din Ținutul Secuiesc în care numărul autorizațiilor de construire de locuințe este comparabil cu cel din județul Brașov, considerat polul economic al

regiunii. Stocul de locuințe din oraș este în curs de reînnoire, dar calitatea clădirilor de apartamente existente este inadecvată și, în acest sens, este necesară o reînnoire pe scară largă a cartierelor. Atractivitatea așezărilor de aglomerație (de exemplu, municipiul Illyefalva) este în creștere, iar structura satului este din ce în ce mai mult modelată de dezvoltări de locuințe care răspund nevoilor populației, care se mută în mod esențial în afara orașului.

Construcțiile nerezidențiale din zonă sunt, de asemenea, concentrate în oraș, ceea ce este de înțeles, și cu siguranță vor crește în viitorul apropiat în contextul boom-ului economic.

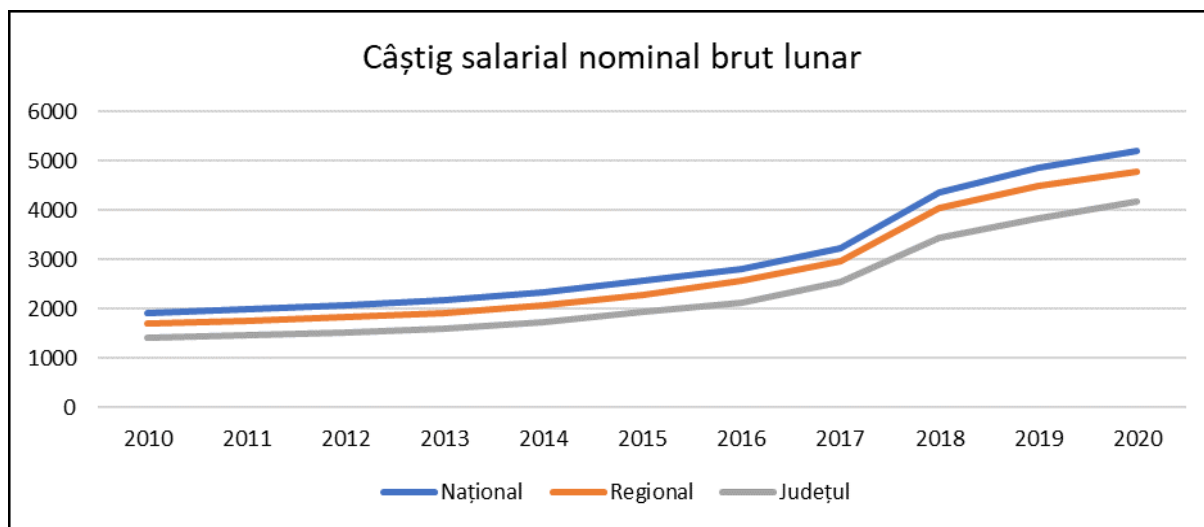
Harta nr. 14 Numărul de autorizații de construcții nerezidențiale – județele Covasna, Harghita, Brașov

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Salariile

Figura nr. 70 Evoluția salariilor medii

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Graficul de mai sus prezintă evoluția salariului mediu brut lunar în județul Covasna, în Regiunea Centru și la nivel național. Se poate observa că salariul mediu brut a crescut aproape în paralel la toate nivelurile în perioada analizată, însă din 2014 creșterea la nivel județean a fost mai puțin intensă decât la nivel regional și național. Dacă în 2008 salariul mediu brut în Covasna era de aproape 1.300 de lei pe lună, în 2020 a ajuns la aproape 4.200 de lei.

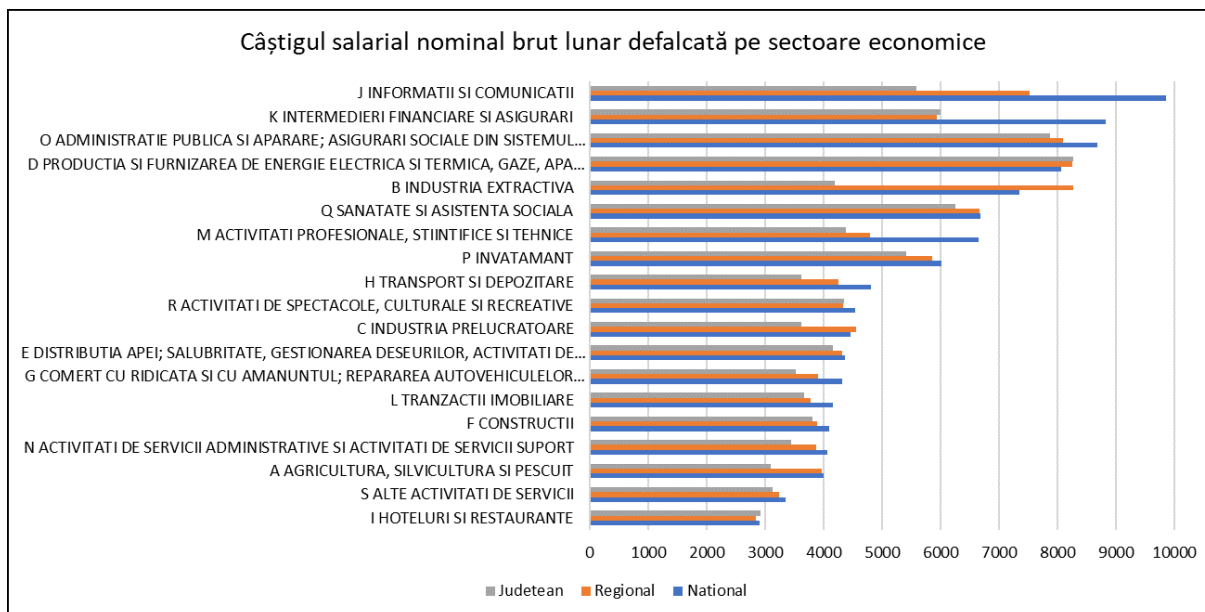
Graficul de mai jos prezintă salariile medii brute pe ramuri de activitate în 2020 la nivel județean, regional și național. La nivel național, cel mai mare salariu mediu brut lunar a fost realizat în sectorul informației și comunicații (9.863 lei), urmat de sectorul activităților financiare și de asigurări (8.828 lei) și apoi de sectorul administrației publice (8.679 lei). Cele mai mari salarii medii brute lunare din regiune în 2020 au fost următoarele: industria extractivă cu o medie brută lunară de 8.274 lei, urmată de aprovizionarea cu energie electrică, gaze, abur și aer condiționat, cu o medie brută lunară de 8.257 lei și administrația publică cu o medie brută lunară de aproximativ 8.100 lei.

În județul Covasna, sectoarele cu cel mai mare salariu mediu lunar sunt:

- aprovizionarea cu energie electrică, gaze, abur și aer condiționat, medie brută lunară de 8.276 lei,
- administrație publică, apărare; sectorul asigurărilor sociale obligatorii, medie brută lunară de 7.881 lei,
- sectorul sănătății umane și al asistenței sociale, medie brută lunară de 6.249 lei.

Cele mai mici salarii medii lunare brute la toate cele trei niveluri – național, regional și județean – au fost în sectorul serviciilor de cazare și alimentație publică. În niciunul dintre cazuri, salariul lunar brut nu a atins 3.000 de lei.

Figura nr. 71 Salariile medii pe ramuri de activitate

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Mediul și clima

Descriere generală

Zonele locuite ale municipiului Sfântu Gheorghe și împrejurimile acestuia se află la următoarele altitudini (de la localitatea de la granița de nord a județului spre granița de sud):

Tabelul nr. 15: Altitudinea medie a localităților

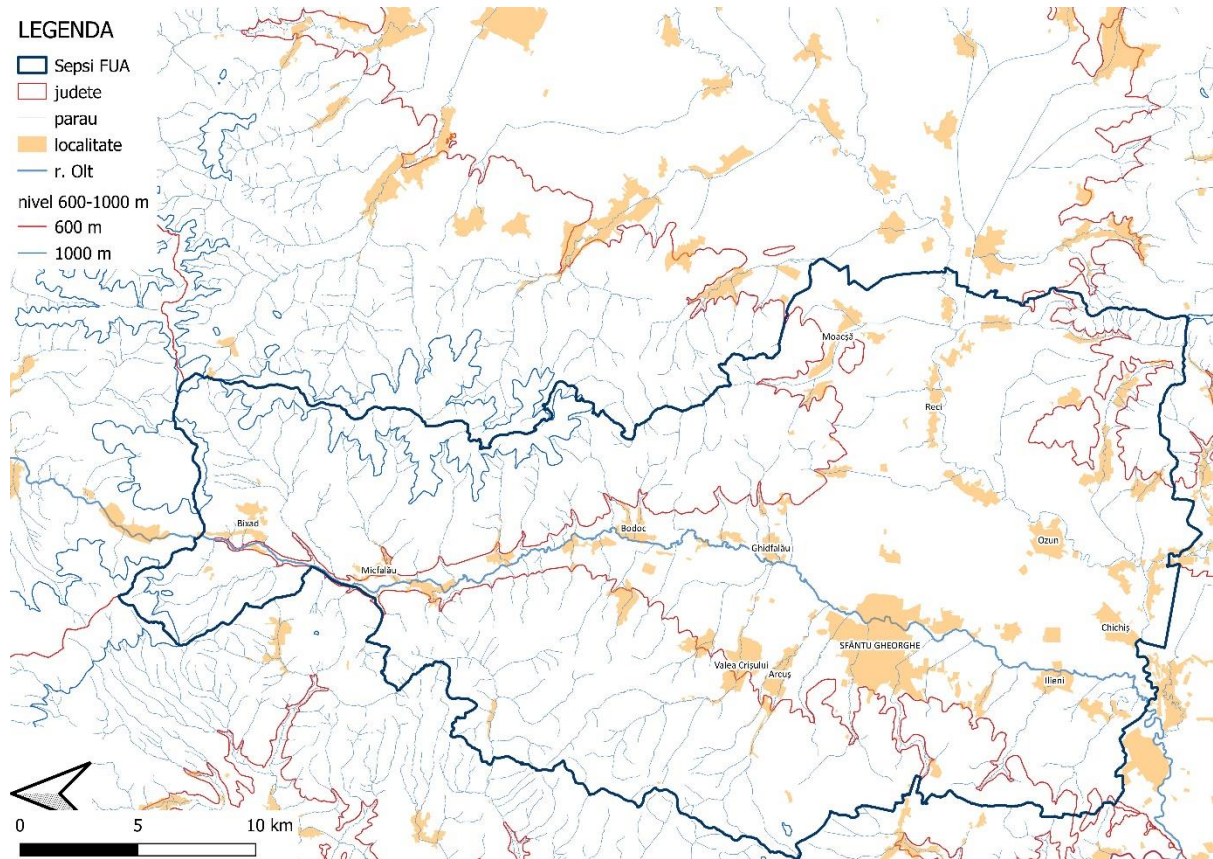
Denumirea localității	Altitudinea
Bixad	680 m
Micfalău	630 m
Malnaș	630 m
Bodoc	550 m
Valea Crișului	570 m
Ghidfalău	560 m
Arcuș	570 m
Sfântu Gheorghe	520 m
Moacșa	550 m
Reci	510 m
Vâlcele	610 m
Iieni	500 m
Ozun	510 m
Chichiș	500 m

Zona studiată este situată în Depresiunea Trei Scaune de Jos, în valea râului Olt. Tabelul arată că altitudinea scade de la nord la sud, de la punctul de plecare până la punctul final, diferența totală fiind de 180 de metri. În zonele nepopulate ale localităților (aproape 40 de kilometri în linie dreaptă), altitudinea poate ajunge la peste 1200 de metri. Privind zona în cauză, se poate observa că zona este caracterizată de o diversitate de forme topografice, ceea ce explică variația extremă a valorilor.

Harta de mai jos arată că zonele evidențiate cu roșu sunt situate la altitudini de 500-600 de metri deasupra nivelului mării, în timp ce zonele evidențiate cu albastru sunt situate la altitudini de 1.000 de metri sau peste. Sfântu Gheorghe și zona deservită este marcată cu o linie albastră punctată.

Valea formată de râul Olt împarte zona în două părți aproape egale, de-a lungul cărora se află așezările menționate mai sus. Râul Olt are cea mai mare putere de formare a reliefului în acest caz.

Harta nr. 15 Altitudinea – Sfântu Gheorghe și împrejurimile

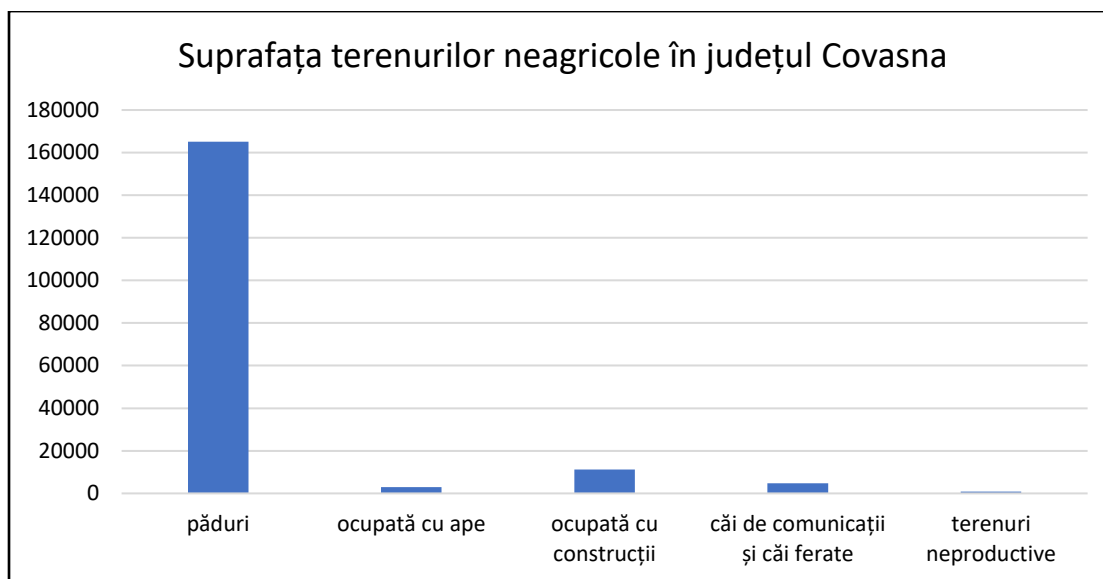

Sursa: © Planificatio, 2021

Datorită diversității menționate mai sus, zonele împădurite alternează cu zone locuite, topografia dominantă fiind una muntoasă, motiv pentru care există un număr mare de suprafețe acoperite cu păduri sau vegetație forestieră.

În județul Covasna sunt 185.041 de hectare de terenuri neagricole, din care 165.161 de hectare sunt împădurite, 2.971 de hectare sunt suprafețe de apă, 11.195 de hectare sunt ocupate de clădiri, iar 4.795 de hectare sunt acoperite de căi de transport și căi ferate, iar restul de 919 hectare sunt suprafețe neproductive.

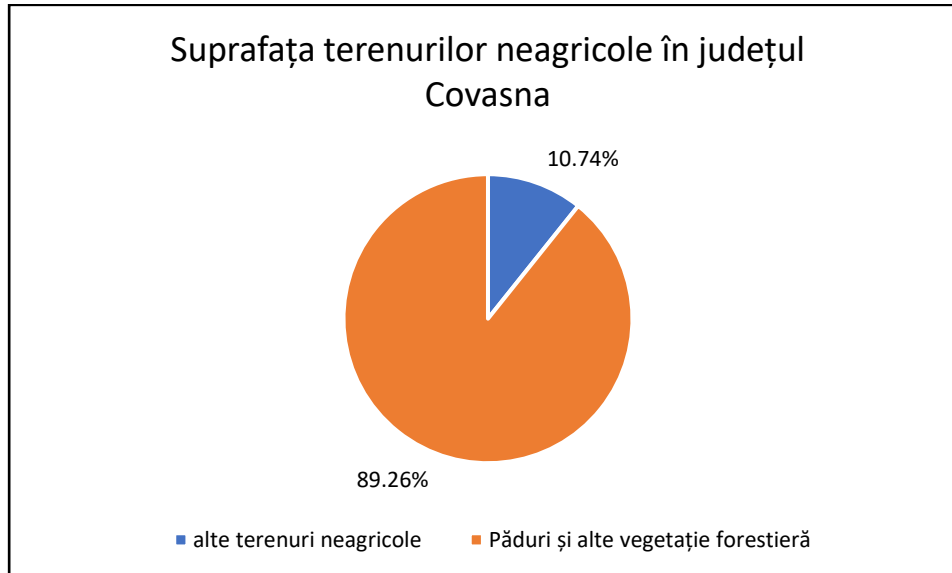
Figura nr. 72 Zone neagricole în județ

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Datorită poziției geografice a județului, topografia predominantă este muntoasă, rezultând o proporție mare de suprafețe acoperite de păduri sau de plante forestiere. Partea menționată mai sus reprezintă 89,26% din suprafața neagricolă, în timp ce restul reprezintă doar 10,74% din suprafața totală. Următorul grafic ilustrează distribuția procentuală.

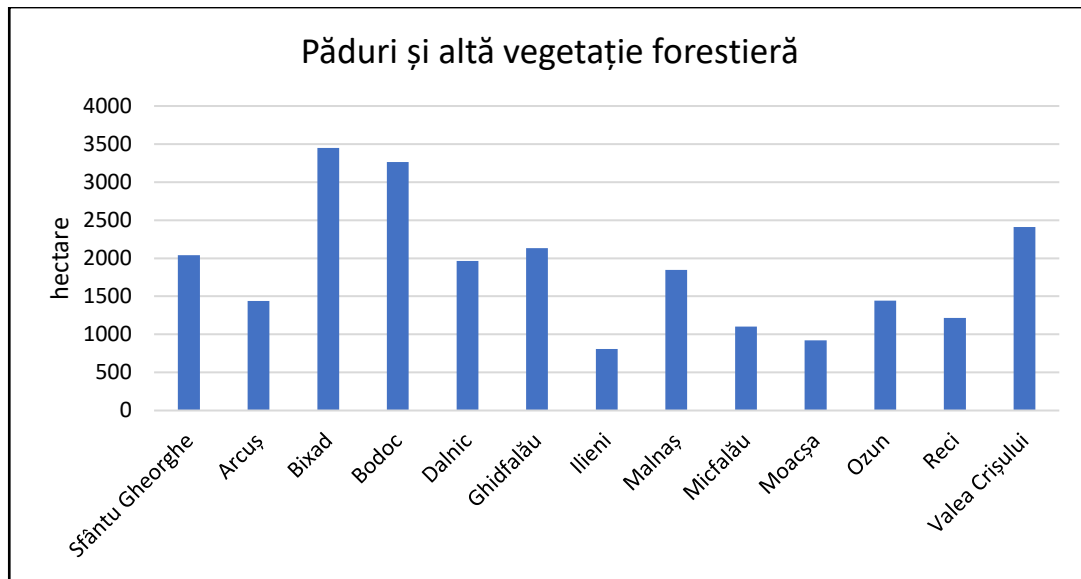
Figura nr. 73 Păduri și zone împădurite în județ

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Sfântu Gheorghe și împrejurimile prezintă aceeași distribuție ca cea menționată mai sus, deoarece suprafețele neagricole nu sunt distribuite proporțional, astfel încât proporția de vegetație forestieră sau de pădure este mult mai mare.

Figura nr. 74 Zone împădurite

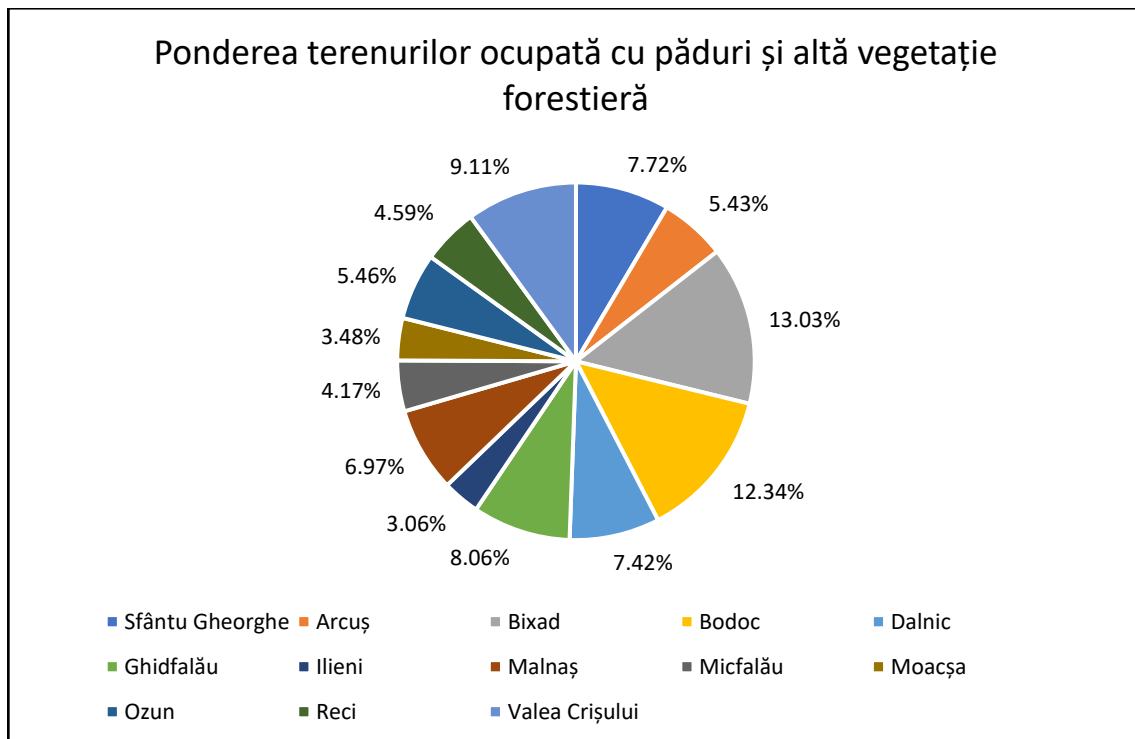

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Comuna cu cea mai mare suprafață cu acest tip de teren dintre comunele analizate este Bixad cu 3.449 hectare, urmată îndeaproape de Bodoc cu 3.265 hectare, în timp ce comuna Chichiș nu are zone împădurite.

Distribuția procentuală a suprafețelor forestiere menționate mai sus este ilustrată în figura de mai jos. Răspândirea hectarelor mari de păduri poate fi explicată prin distribuția geografică.

Figura nr. 75 Distribuția zonelor împădurite

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

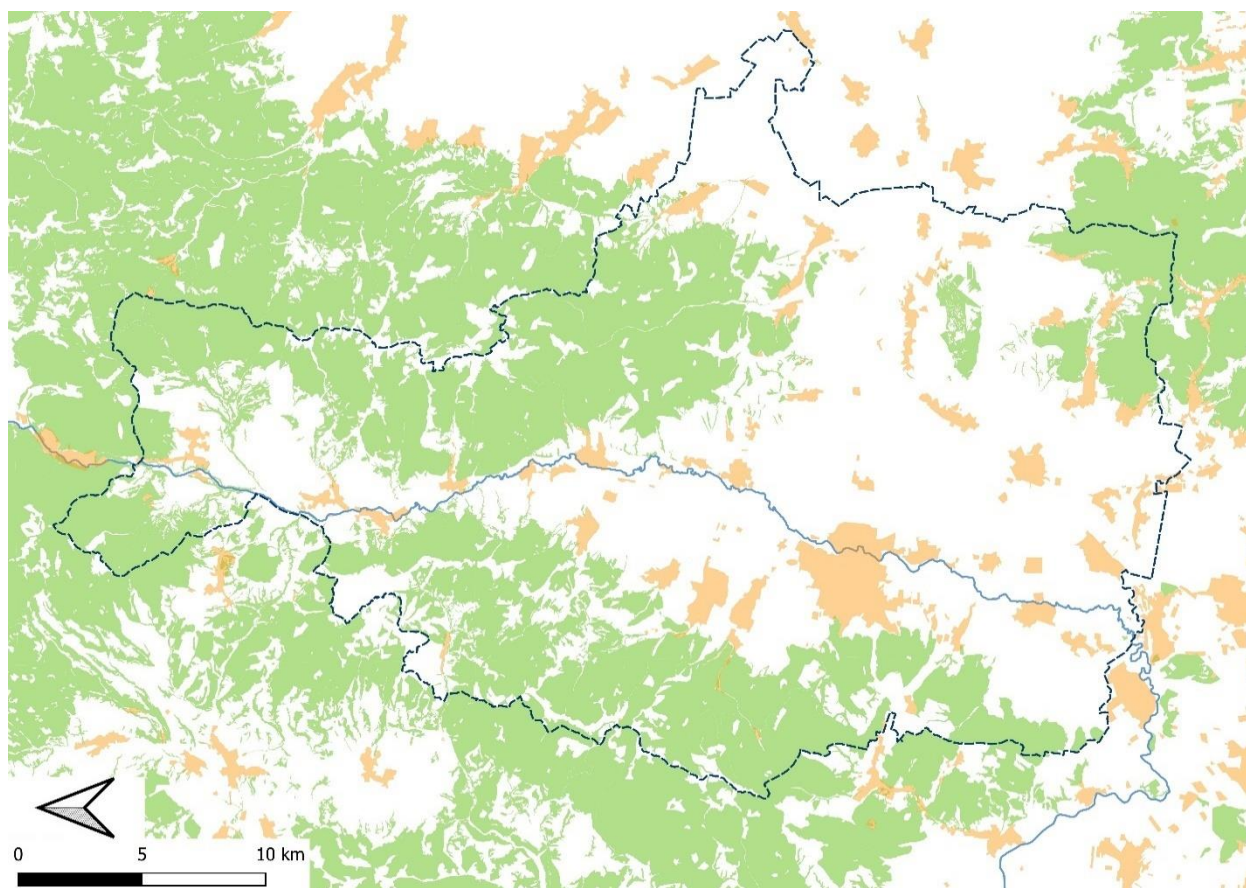
Harta de mai jos arată, de asemenea, că Munții Bodoc, situați la nord-est de Olt, sunt acoperiți preponderent de păduri de pin și de foioase. Aici, cea mai înaltă altitudine ajunge până la 1.240 de metri, în timp ce de cealaltă parte a Oltului, în partea de nord-vest, se află Munții Baraolt, un lanț muntos de înălțime medie din Carpații Orientali, cu punctul cel mai înalt chiar și de peste 1.000 de metri. Acoperirea forestieră a acestor două lanțuri muntoase este foarte mare în această zonă.

Flora și fauna din zona împădurită este puternic influențată de factori ecologici. Topografia, lumina, apa, temperatura, structura solului și conținutul de minerale joacă un rol esențial în distribuția plantelor. În mod similar, factorii ecologici influențează distribuția populațiilor de animale. Intervențiile umane afectează atât flora, cât și fauna, cu efecte inclusiv negative pentru majoritatea organismelor.

Distrușgerea habitatelor este unul dintre cele mai cunoscute efecte negative (de ex., degradarea solului din cauza exploatării forestiere), în timp ce crearea de zone protejate este un efect pozitiv.

Se întâmplă însă și situația inversă în cazul în care natura reprezintă o amenințare pentru oameni. În această zonă, prezența ursului brun (*Ursus arctos*) apare ca o problemă larg răspândită, reprezentând o amenințare pentru oameni.

Harta nr. 16 Păduri și localități – Sfântu Gheorghe și împrejurimile

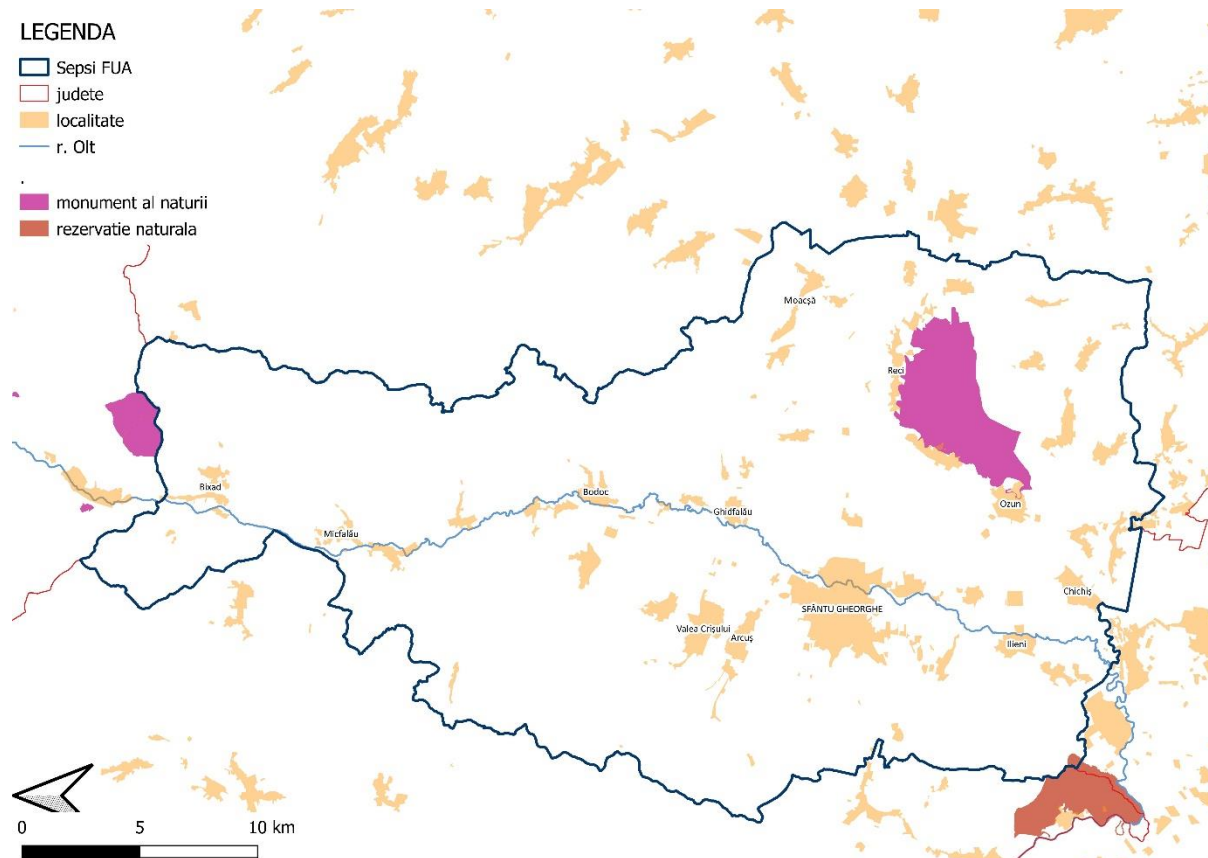
Sursa: © Planificatio, 2021

Pe harta de mai jos, Lacul Sfânta Ana, Tinovul Mohoș și rezervația naturală de la Reci sunt marcate cu mov, în timp ce situl Natura 2000 Ciocaș-Vițelului este marcat cu maro. Pe lângă ariile protejate, sunt prezentate și cele mai importante două râuri din județ, Olt și Râul Negru.

Este necesar să se sublinieze protecția zonelor care necesită mai multă atenție în județul Covasna. În acest scop, este important să se promoveze și să se protejeze aceste zone, care pot fi, de

asemenea, strâns legate de turism. Crearea unei infrastructuri pentru bicicliști ar putea fi o soluție în acest sens, oferind o perspectivă asupra ariei protejate și stabilind astfel o legătură emoțională strânsă cu protecția rezervațiilor naturale.

Harta nr. 17 Arii naturale protejate de interes național

Sursa: © Planificatio, 2021

Calitatea aerului

Județul Covasna este județul cu cel mai curat aer din țară, potrivit măsurărilor Agenției Regionale de Protecția Mediului. Valorile din județul vecin de la nord arată, de asemenea, că această regiune mai largă este un lider în ceea ce privește calitatea aerului. Pe lângă topografia dominantă și acoperirea forestieră ridicată, sursele de poluare ale județului sunt în general punctiforme și cu activitate redusă.

Traficul în Sfântu Gheorghe și în zona deservită nu este foarte intens, ceea ce se datorează și faptului că în județ nu există autostrăzi, astfel încât emisiile din trafic sunt ne semnificative față de cele din județele cu autostrăzi (de ex., județul Timiș). Marile întreprinderi industriale nu au înființat fabrici de mari dimensiuni în județ, astfel încât calitatea aerului nu este afectată.

Cele mai notorii elemente de poluare a aerului menționate mai sus fiind absente în județ, inclusiv în zona reședinței de județ (Sfântu Gheorghe), calitatea aerului este corespunzătoare.

Dintre localitățile enumerate, reședința de județ are cei mai proști indicatori de calitate a aerului, ceea ce se explică prin traficul auto mai intens din cauza zonei de atracție urbană și a lipsei de spații verzi. Utilizarea transportului public și dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pentru ciclism și mersul pe jos pot fi o soluție.

Cu toate acestea, acest nivel scăzut de poluare ar putea să se deterioreze în mod semnificativ dacă investițiile în zonă duc la poluare și dacă factorii de transport vor exercita, de asemenea, un impact negativ. În acest scop, este necesar să se evite investițiile care poluează aerul și poluante din punct de vedere fonc în întreaga zonă și să se reducă nivelul de poluare datorat transporturilor, în special prin mobilitate inteligentă.

Gestionarea apelor

Gestionarea apelor reprezintă o activitate în care nevoia socială de apă este strâns legată de echilibrul natural al apei și este necesar să se cunoască hidrologia zonei pentru a o studia.

Datorită diversității formațiunilor geologice care acoperă întregul teritoriu al județului, acesta este bogat în ape subterane, care se concentrează în jurul orașului Covasna, care a devenit de-a lungul timpului o importantă stațiune balneoclimaterică, cu baze de tratament pentru diverse afecțiuni.

Principala unitate de relief a județului este bazinul format de cursul mijlociu al râului Olt, care are o lungime de aproximativ 150 km și colectează majoritatea cursurilor de apă din această zonă. Celălalt râu cel mai important din județ este Râul Negru. În plus, în zonă mai există și alte cursuri de apă care au și ele puteri de formare a suprafețelor, iar în zonele rurale montane se creează cursuri de apă mici și ne semnificative, unele dintre acestea fiind sezoniere, în funcție de anotimp și de cantitatea precipitațiilor.

Restrângând aria de studiu la Sfântu Gheorghe și zona deservită, atât apele subterane cât și cele de suprafață sunt factori importanți care influențează hidrografia.

Dacă ne uităm la calitatea apei din reședința de județ și din zona înconjurătoare, apa subterană din zonă nu este contaminată cu substanțe chimice, dar este recomandată pentru consumul uman doar după testele prescrise. Apele de suprafață pot fi clasificate ca fiind de clasa a doua sau a treia, lacurile sunt de clasa a treia, iar cursurile de apă sunt de clasa a doua sau a treia.

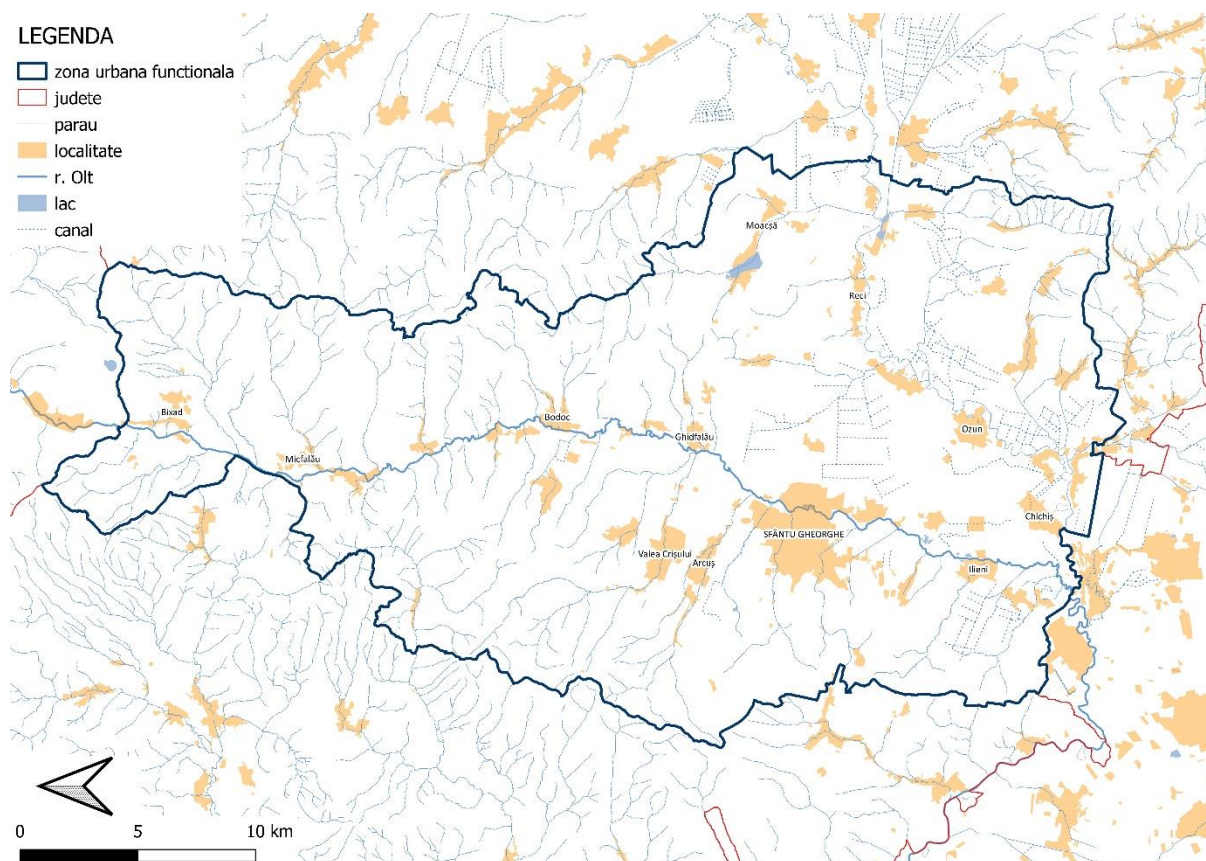
Apele din prima clasă sunt cele mai bune din punct de vedere calitativ, în timp ce ultima grupă din clasament este grupa a cincea, unde calitatea apei necesită îmbunătățiri, ceea ce înseamnă că elementele care compun hidrografia zonei se află în plutonul de mijloc în ceea ce privește calitatea apei, ceea ce confirmă faptul deja cunoscut că indicatorii de poluare în Sfântu Gheorghe și împrejurimi sunt scăzuți.

Zonele rezidențiale se dezvoltă adesea în valea râului, fără a lua în considerare zona inundabilă a râului. Ecosistemele care trăiesc aici au un rol important în reducerea riscului de inundații.

Pe lângă râurile menționate mai sus, trebuie menționate și lacurile, care fac parte integrantă din apele de suprafață. În zonă s-au format lacuri naturale și au fost create și lacuri artificiale.

Există un iaz și în municipiu, în cartierul Gării, care a fost o problemă pentru locuitori pentru o lungă perioadă de timp, dar au început lucrările de amenajare a zonei din jurul acestuia. Lărgind analiza, cele mai semnificative lacuri sunt lacul de la Valea Crișului, Lacul Reci și Lacul Pădureni, dar și Lacul Sfânta Ana de la granița dintre județele Harghita și Covasna și Tinovul Mohoș fac parte integrantă din cele mai importante elemente hidrografice în zonă. În afară de lacurile menționate, zona analizată dispune de o serie de lacuri naturale și artificiale, majoritatea folosite pentru pescuit.

Harta nr. 18 Hidrografie – Sfântu Gheorghe și împrejurimile

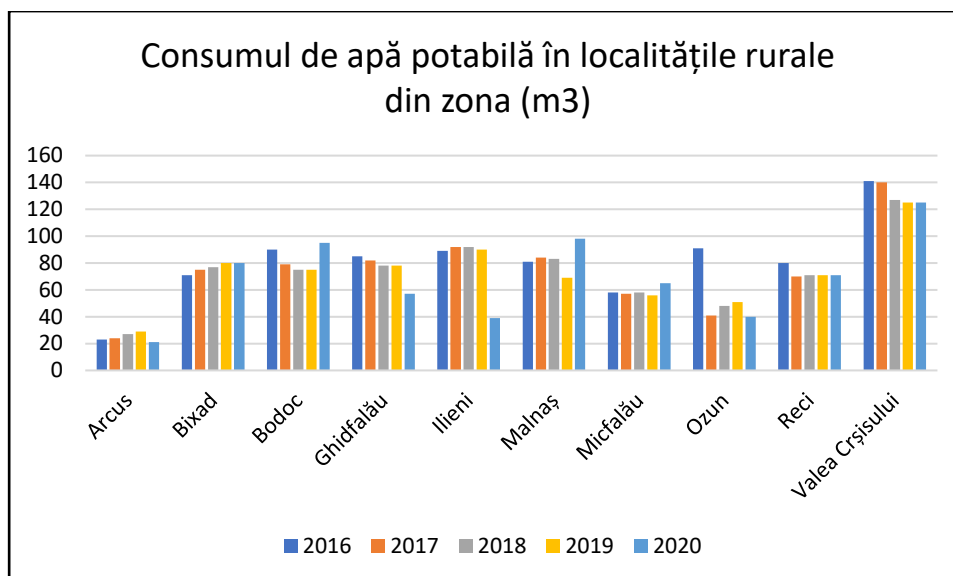

Sursa: © Planificatio, 2021

Toate orașele din județul Covasna și 119 dintre localitățile din mediul rural au rețea de apă potabilă. Zona are rețele de apă potabilă la Arcuș, Bixad, Bodoc, Ghidfalău, Ilieni, Malnaș, Micfalău, Ozun, Reci, Valea Crișului, precum și în reședința de județ, la Sfântu Gheorghe.

Dintre localitățile rurale enumerate, tendințele în ceea ce privește utilizarea apei potabile au fost variabile în ultimii cinci ani. Graficul de mai jos arată cum variază indicatorii între municipalități.

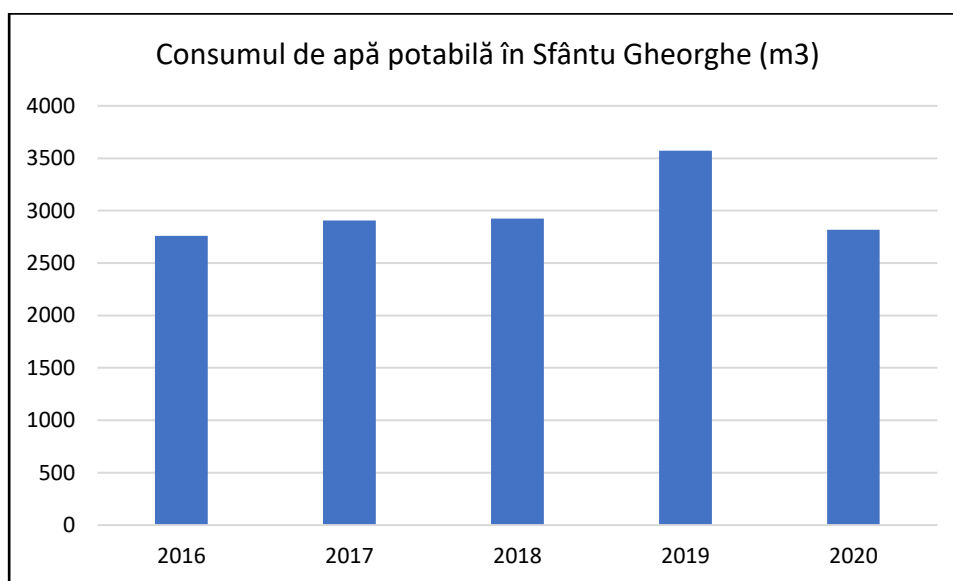
Figura nr. 76 Consumul de apă potabilă în zonă

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Dacă ne uităm la ultimii cinci ani, Sfântu Gheorghe a ieșit în evidență prin consumul de apă potabilă în anul 2019, în timp ce în ceilalți ani valorile de utilizare sunt, cu mici variații, aceleași.

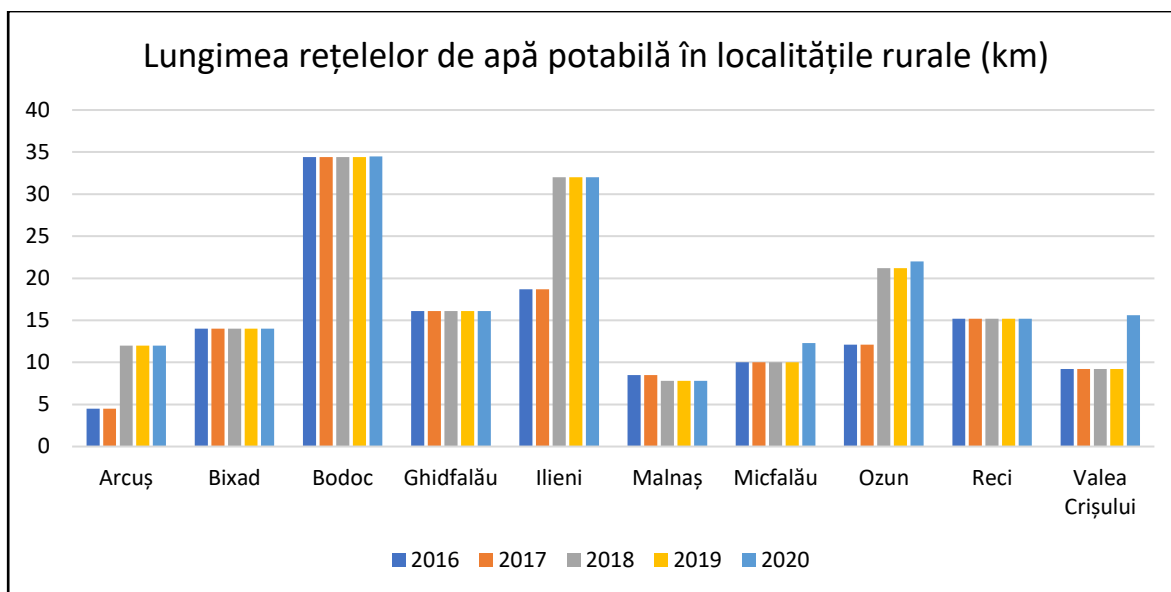
Figura nr. 77 Consumul de apă potabilă la Sfântu Gheorghe

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Lungimea rețelei de apă potabilă a crescut în majoritatea localităților rurale: la Arcuș, Bodoc, Ilieni, Micfalău, Ozun și Valea Crișului. Comparativ cu alte localități, se observă o stagnare în ultimii cinci ani. Excepție face Malnaș, unde lungimea kilometrilor este în scădere, chiar dacă ușoară. Graficul de mai jos ilustrează cele de mai sus.

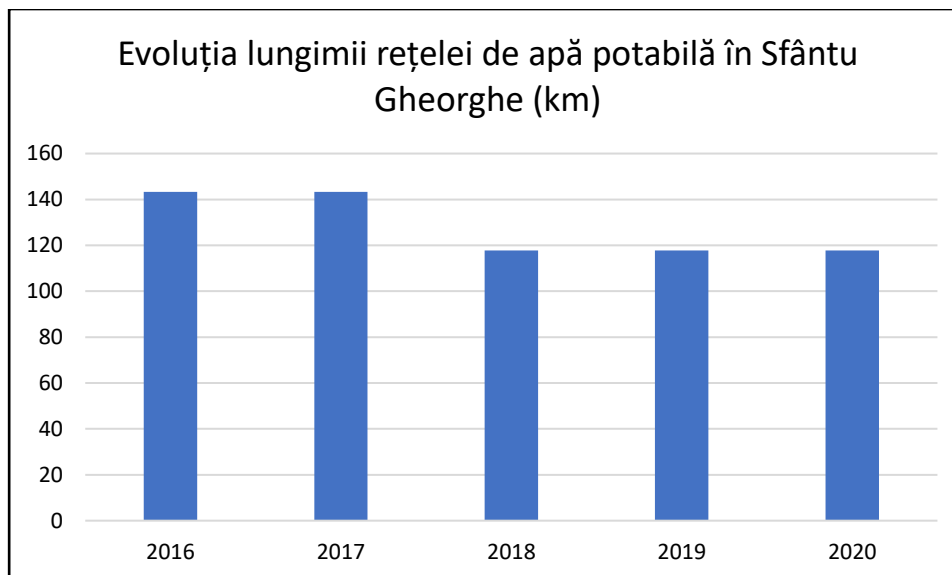
Figura nr. 78 Rețeaua de apă potabilă în zonă

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Rețeaua de apă potabilă din Sfântu Gheorghe cunoscut un declin în ultimii ani. În cei cinci ani studiați, valorile sunt aceleași în 2016 și 2017, în timp ce în anii următori acestea scad. Diagrama următoare ilustrează acest lucru.

Figura nr. 79 Rețeaua de apă potabilă în Sfântu Gheorghe

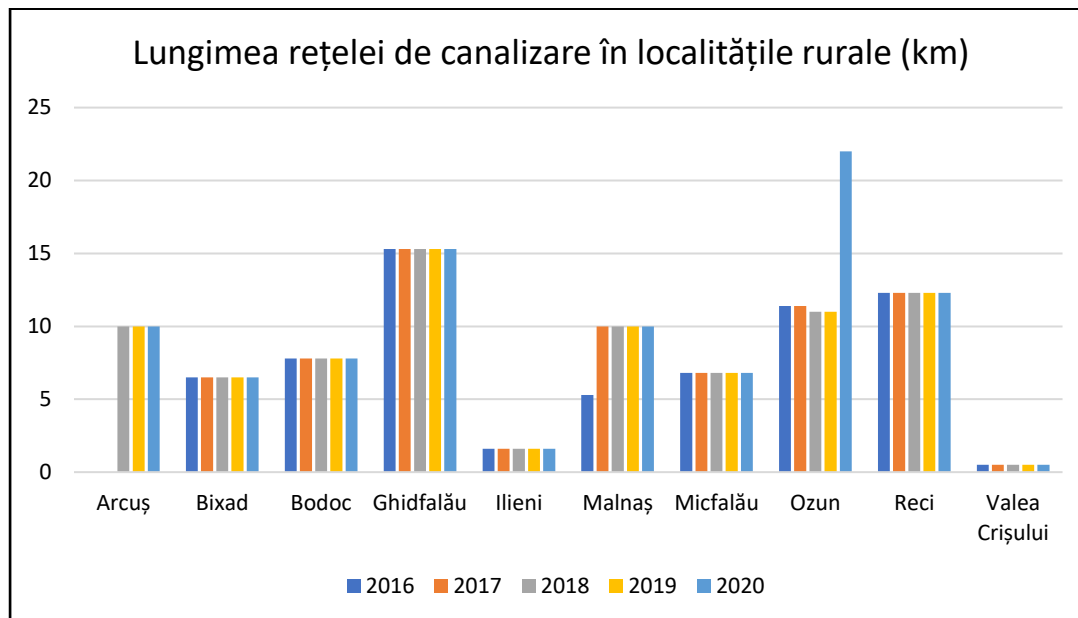

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

O comparație a evoluției rețelelor de drumuri și a rețelelor de apă potabilă din reședința de județ arată următoarele. Tronsoanele de drumuri din Sfântu Gheorghe, incluzând aici atât tronsoanele modernizate, cât și cele nemodernizate, cresc în lungime, în timp ce rețeaua de apă este în scădere.

Evoluția lungimii rețelei de canalizare în localitățile rurale a înregistrat puține schimbări în ultimii cinci ani, cu excepția localităților Arcuș, unde s-a realizat o rețea de canalizare în 2018, și Malnaș și Ozun. În această din urmă municipalitate, sistemul existent a fost prelungit în 2020. Graficul de mai jos arată evoluția din ultimii ani.

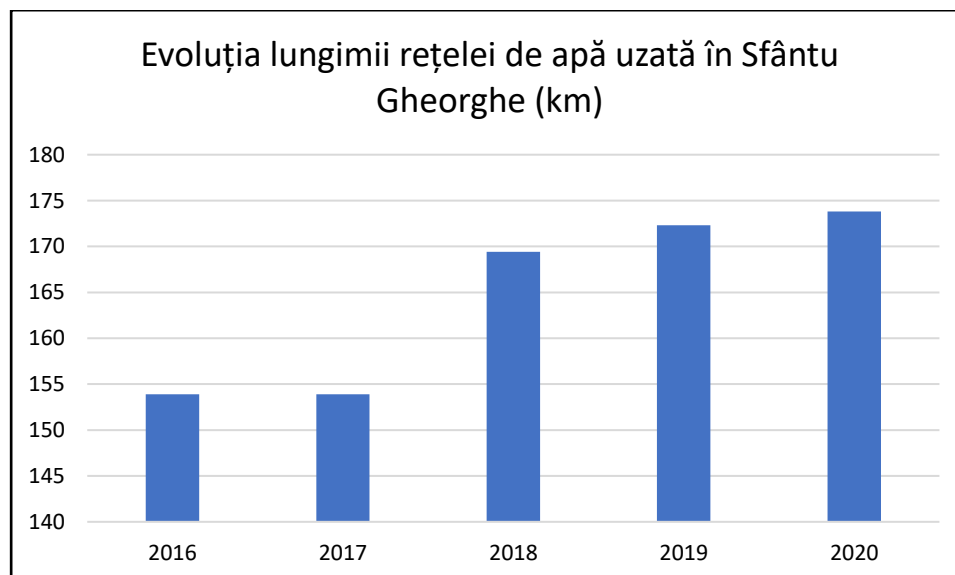
Figura nr. 80 Rețeaua de canalizare în zonă

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

La Sfântu Gheorghe, rețeaua de canalizare s-a extins. O extindere semnificativă se observă în 2018, an în care s-a dezvoltat un sistem dublu față de cel existent.

Figura nr. 81 Rețeaua de canalizare în Sfântu Gheorghe

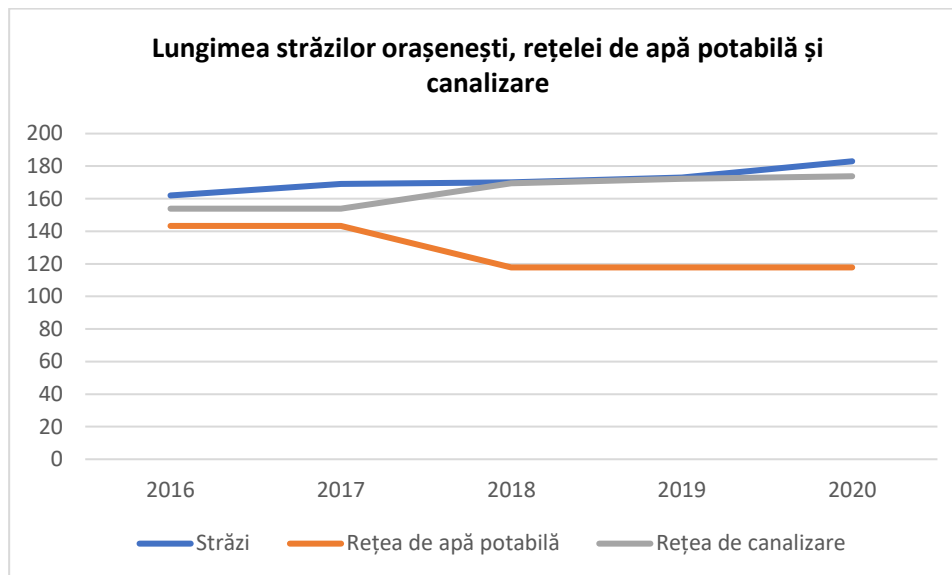

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Comparând evoluția rețelei de drumuri și a rețelei de apă potabilă din capitala de județ, se pot observa următoarele: lungimea rețelei de drumuri din Sfântu Gheorghe, incluzând atât tronsoanele reabilite, cât și cele nereabilite, este în creștere, în timp ce lungimea rețelei de apă este în

scădere, conform datelor oficiale, dar, de fapt, scăderea în acest din urmă caz înseamnă scoaterea din funcțiune a unor conducte nefuncționale, fără ca, bineînțeles, să se reducă alimentarea cu apă a populației și întreprinderilor din oraș.

Figura nr. 82 Rețeaua de drumuri, de apă potabilă și de canalizare în Sfântu Gheorghe

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Figura de mai sus arată evoluția lungimii rețelei de drumuri, a sistemului de apă potabilă și a rețelei de canalizare din Sfântu Gheorghe în ultimii cinci ani. Rețelele rutiere sunt mai dezvoltate decât sistemele de apă potabilă și de canalizare.

Situri Natura 2000

Desemnarea siturilor Natura 2000 reprezintă modul în care Uniunea Europeană protejează biodiversitatea, prin conservarea speciilor de animale și plante sălbatice, pentru a asigura supraviețuirea pe termen lung a speciilor și a tipurilor de habitate.

Harta de mai jos reprezintă distribuția spațială a ariilor protejate în reședința de județ și zona înconjurătoare.

Mergând dinspre nord spre sud, pot fi enumerate următoarele arii protejate: Ciomad-Bálványos, Tinovul Mohoș, Lacul Sfânta Ana. Mai departe, cea mai mare arie protejată din județul Covasna acoperă Munții Baraolt și parțial Munții Bodoc, și se suprapune cu mai multe arii create în scopuri similare, mai precis cu siturile de protecție a habitatelor Ciomad-Bálványos și Ciocaș-Vițelului, menționate mai sus. În partea sudică a zonei se află rezervația naturală de la Reci, denumită astfel după localitățile în care se află și după mesteacănul comun. În valea formată de râul Olt se află aria naturală protejată Oltul Superior, care are ca scop asigurarea habitatelor naturale.

Diversitatea zonei a dus la crearea a numeroase zone de protecție a habitatelor și a păsărilor în scopul conservării biodiversității. Datorită poziției sale geografice, în Bazinul Carpatic se află și rezervații declarate arii naturale protejate de interes național, care sunt unice nu numai la nivel regional, ci și de continent. Lacul Sfânta Ana este un lac de crater, iar pe partea cealaltă se află Tinovul Mohoș, împreună formând situl Natura 2000 cu identificatorul unic ROSCI0248. Flora zonelor este diversă, cu numeroase rarități în Tinovul Mohoș: roua cerului (*Drosera rotundifolia*), ruginarea

(*Andromeda polifolia*), răchițeaua (*Vaccinum oxycoccus*). Covorul de mușchi care acoperă mlaștina de turbă este alcătuit din mușchi de turbă (*Sphagnopsida*). Cele mai cunoscute specii de arbori care alcătuiesc pădurile sunt: molidul (*Picea abies*), bradul alb (*Abies alba*), mesteacănul (*Betula pendula*), fagul (*Fagus sylvatica*).

La sud de aria protejată menționată mai sus se află rezervația naturală Ciomad-Bálványos, partea nordică a Munților Bodoc, cu codul distinctiv ROSCI0037. Este un sit de conservare a habitatelor, păstrând pe termen lung starea speciilor următoare și a habitatelor naturale acestora: ursul brun (*Ursus arctos*), râsul eurasiatic (*Lynx lynx*), lupul (*Canis lupus*), liliacul cu urechi mari (*Myotis bechsteini*), liliacul comun mare (*Myotis myotis*), liliacul comun mic (*Myotis blythii*), liliacul cârn (*Barbastella barbastellus*), sălămâzdra carpatică (*Triturus montandoni*), sălămâzdra cu creastă (*Triturus cristatus*), buhaiul de baltă (*Bombina variegata*), cosașul transilvan (*Pholidoptera transsylvanica*), curechiul de munte (*Ligularia sibirica*).

În partea de vest a județului se află rezervația naturală din Munții Baraolt și parțial Munții Bodoc, care este cea mai mare rezervație, cu codul de identificare ROSPA0082. A fost înființată pentru a proteja păsările, cu scopul de a conserva următoarele specii comune: pescărușul albastru (*Alcedo atthis*), rața mare (*Anas platyrhynchos*), ierunca (*Bonasa bonasia*), buha (*Bubo bubo*), caprimulgul (*Caprimulgus europaeus*), barza albă (*Ciconia ciconia*), cristelul de câmp (*Crex crex*), ciocănitoarea cu spatele alb (*Dendrocopos leucotos*), ciocănitoarea de stejar (*Dendrocopos medius*), muscarul gulerat (*Ficedula albicollis*), muscarul mic (*Ficedula parva*), sfrânciocul roșiatic (*Lanius collurio*), ciocârlia de pădure (*Lullula arborea*), viesparul (*Pernis apivorus*), ghionoaia sură (*Picus canus*), huhurezul mare (*Strix uralensis*).

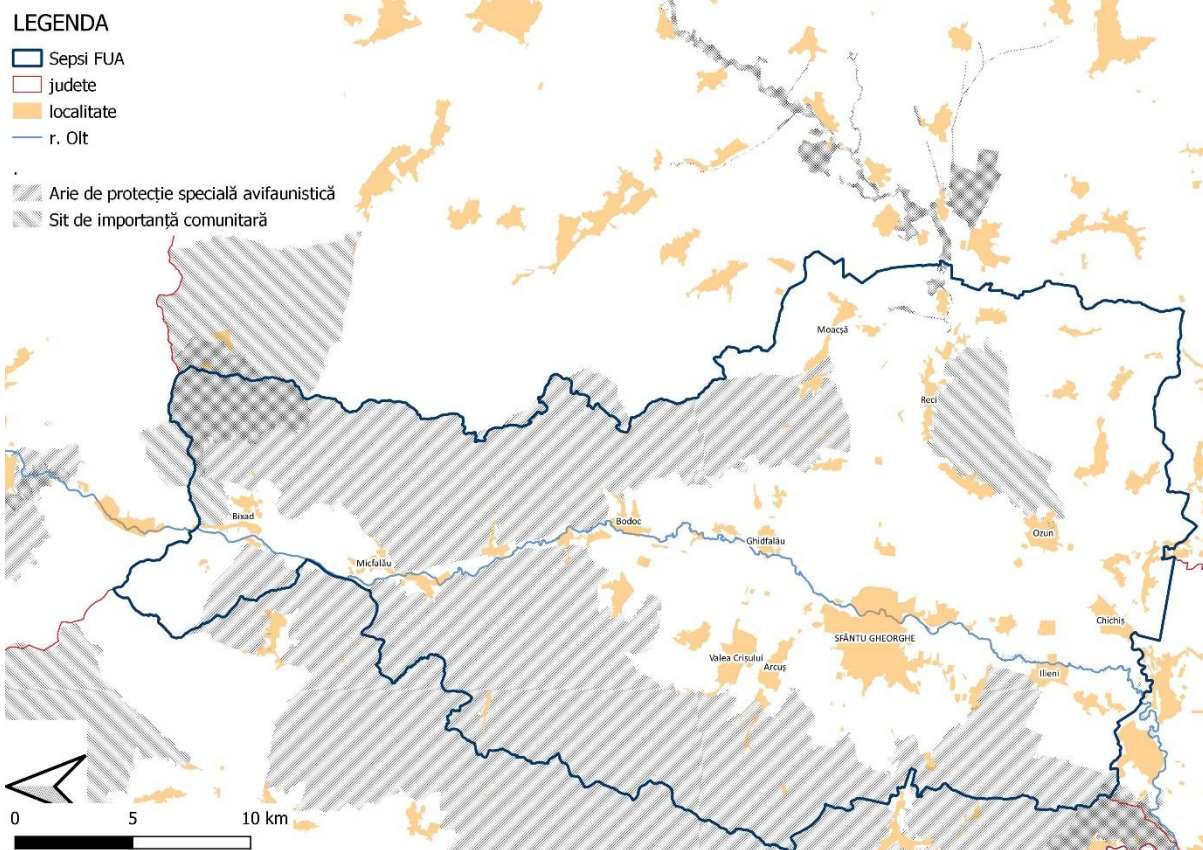
Continuând în direcția sud-est, se află rezervația naturală de la Reci, cu identificatorul ROSCI0111. Principalul său obiectiv este de a proteja habitatele. Subliniind cele mai importante, în cadrul sitului pot fi enumerate următoarele habitate: habitatul eutrofic de alge de baltă de mică adâncime și de baltă moartă, habitatul de alge de râu, pajiștea uscată cu nisip calcaros, zonele bogată în nutrienți cu ierburi înalte, pajiștile mlăștinoase din câmpiile inundabile, pădurile de salcii, plopi, anini și frasini și pădurile de mlaștină.

Cele enumerate subliniază diversitatea zonelor, care implică o bogăție de floră și faună. Cel mai caracteristic este fluturașul albastru cu puncte negre (*Maculinea teleius*), care este una dintre cele mai rare specii de fluturi din zonă, în timp ce flora cea mai excepțională este reprezentată de floarea paștelui (*Pulsatilla patens*) și roata de apă (*Aldrovanda vesiculosa*).

Continuând spre sud, la 21 km sud-vest de Sfântu Gheorghe, pe câmpia de pe malul drept al râului Olt, se află Ariușd, lângă care găsim rezervația naturală Ciocaș-Vițelului, cu identificatorul unic ROSCI0056, pune accentul pe protecția habitatelor. Aria protejată reprezintă prelungirea sudică a Munților Baraolt, mărginită de cotul Oltului. Zona este concepută pentru a proteja habitatele, concentrându-se pe solurile de stepă și pe pajiștile de cosit de câmpie și de deal.

Cel mai proeminent râu din județul Covasna este Oltul, de-a lungul căruia a fost înființată o rezervație naturală, care pune accentul pe protecția habitatului și are codul ROSCI0329. Conservarea populației de pești este de importanță primordială, în special în privința următoarelor specii: sabița (*Pelecus cultratus*), boarța (*Rhodeus sericeus amarus*), porcușor de vad (*Gobio uranoscopus*), țiparul (*Misgurnus fossilis*), dunărița (*Sabanejewia aurata*).

SIDU Mun. Sfântu Gheorghe, versiunea CONSULTATIVĂ

Sursa: © Planificatio, 2021

Schimbările climatice

Zona studiată are un climat temperat continental, ceea ce înseamnă că verile sunt călduroase și iernile sunt reci, cu temperaturi medii anuale cuprinse între 2 și 7 °C. Localizarea carpatică a zonei implică, de asemenea, tipul de climă menționat mai sus. În zonele montane, iernile sunt mai intense, cu furtuni de zăpadă mai frecvente și un sol cu un strat de zăpadă gros și stabil pentru perioade mai lungi de timp.

Precipitațiile tipice în perioada de vară sunt sub formă de precipitații lichide (ploaie), în timp ce în perioada de iarnă sunt sub formă de precipitații lichide și solide, sub formă de ploaie, zăpadă sau un amestec al acestora.

Schimbările climatice de pe Pământ au început să se intensifice în ultimii ani, iar Sfântu Gheorghe și împrejurimile sale nu au fost scutite. În ultima vreme, creșterea temperaturii a afectat și speciile de plante și animale care au apărut aici. Ca urmare, unele specii au scăzut ca populație, dar altele au crescut ca număr.

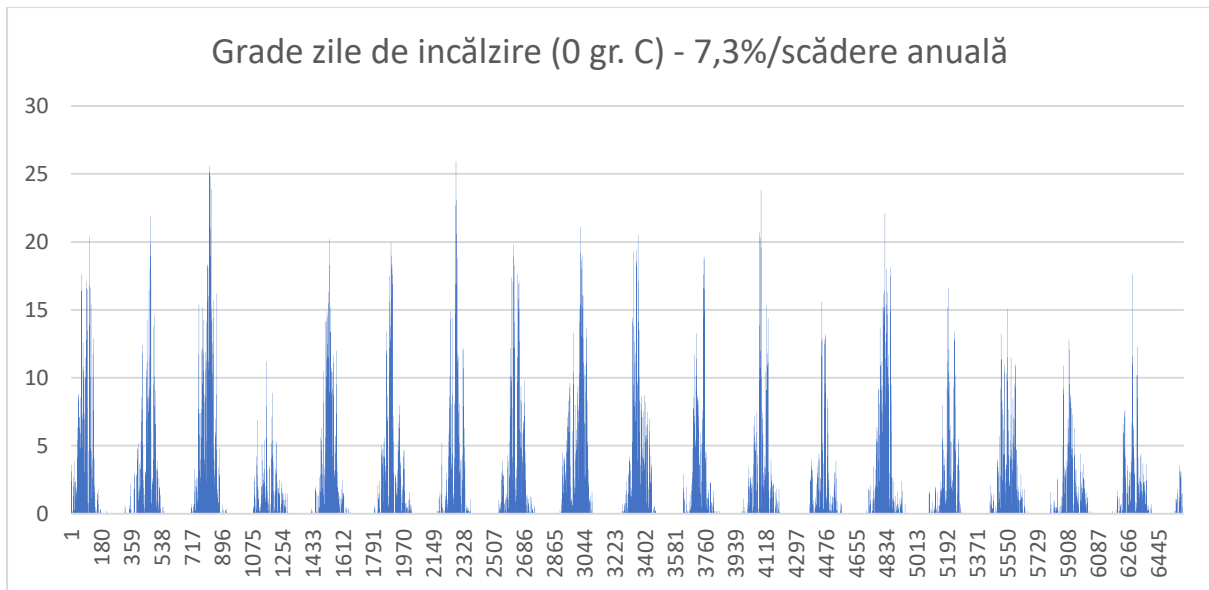
Unul dintre cele mai cunoscute efecte ale schimbărilor climatice s-a făcut deja simțit, deoarece iernile au fost reduse la trei luni de la cele patru luni obișnuite (noiembrie, decembrie, ianuarie, februarie). Ordinea obișnuită de patru anotimpuri începe să fie bulversată și înlocuită cu două anotimpuri. Perioadele obișnuite de primăvară și toamnă ar putea fi transformate dacă schimbările climatice avansează într-un ritm atât de rapid.

Astfel, tipul de climă cunoscut poate fi înlocuit cu unul subtropical, tipic pentru partea sudică a continentului, unde este prezentă o distribuție bienală, cu ierni ușoare și umede și veri uscate și fierbinți.

În municipiul, numărul utilizatorilor de încălzire centrală a scăzut, astfel încât populația a trecut la utilizarea propriilor cazane de încălzire, ceea ce a dus la sute de surse punctiforme de poluare. Pentru a evita poluarea semnificativă a aerului, se recomandă reintroducerea utilizării serviciilor de încălzire centrală.

Un alt efect al schimbărilor climatice este faptul că gradul zi pentru temperaturile sub pragul de îngheț tinde să scadă cu 7,3% pe an, ceea ce înseamnă că foarte puține zile din viitorul apropiat vor fi sub zero grade – a se vedea figura de mai jos.

Figura nr. 83 Variația în timp grade-zile sub 0 grade Celsius

Sursa: licența BizEEE, Planificatio

Iernile mai blânde înseamnă, de asemenea, că sporturile de iarnă în aer liber, cum ar fi schiul și schiul de fond, vor avea condiții adecvate doar o dată la zece până la șapte ani în următorul deceniu, astfel încât investițiile în acestea nu mai sunt recomandate.

Zona municipiului trebuie să se pregătească pentru a face față provocărilor climatice prin:

- modificarea selecției speciilor în silvicultură și în producția vegetală,
- soluționarea problemelor cauzate de precipitații bruște, inclusiv controlul eroziunii și al alunecărilor de teren și reînnoirea sistemelor municipale de canalizare a apelor pluviale,
- dezvoltarea sistemelor de prevenire și combatere a incendiilor forestiere,
- dezvoltarea unui sistem de irigare a infrastructurii verzi din spațiile publice și a unei selecții sustenabile a speciilor,
- dezvoltarea unui comportament de atenuare a schimbărilor climatice în rândul cetățenilor, întreprinderilor și instituțiilor publice.

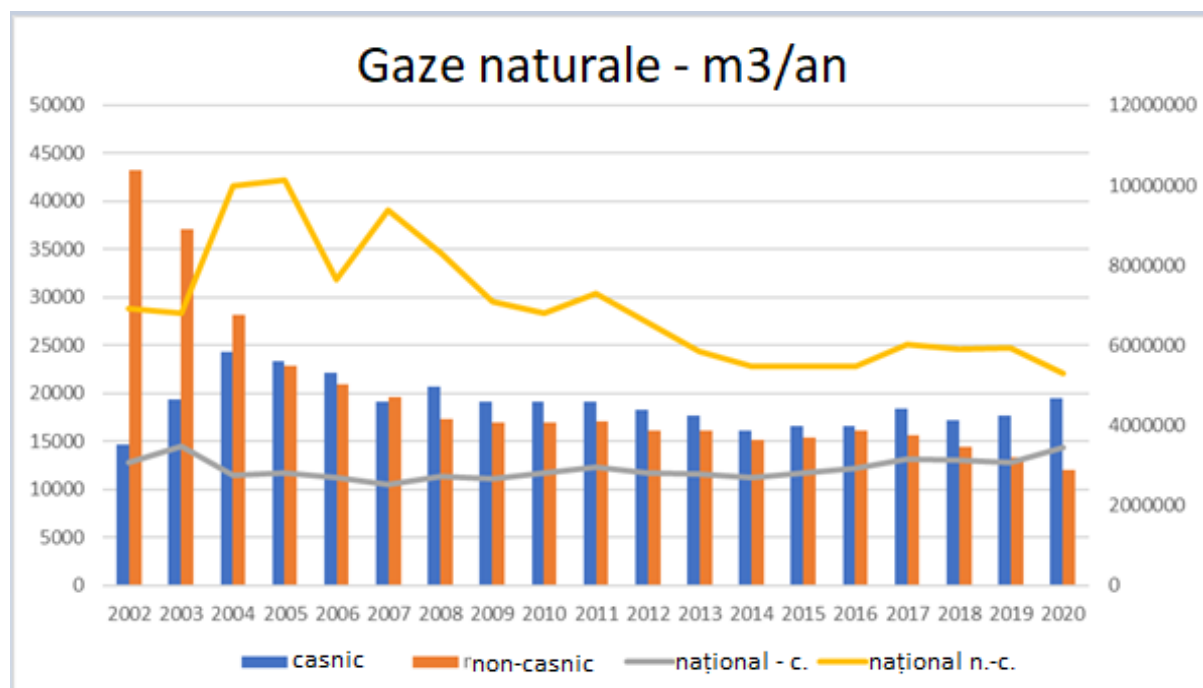
Energia

Consumul de energie al municipiului este determinat de trei sectoare:

- întreprinderile,
- populația,
- instituțiile publice.

Intensitatea afacerilor în municipiu este scăzută, iar sectoarele energointensive nu sunt tipice. Cu toate acestea, este clar că mai sunt multe de făcut și în acest domeniu – în același timp, consumul în sectorul nerezidențial a scăzut cu o treime față de 2002. Acest lucru se datorează în parte îmbunătățirii eficienței, în parte impactului schimbărilor climatice și în parte scăderii volumului economiei.

Figura nr. 84 Gaze naturale – Sfântu Gheorghe și România

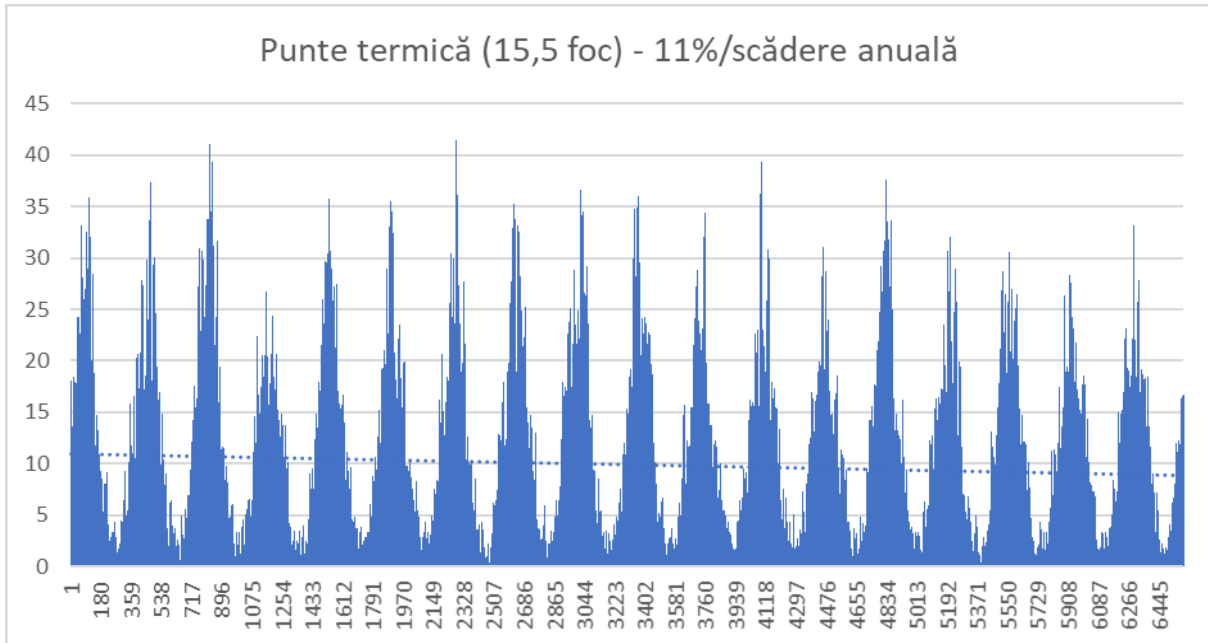
Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Consumul rezidențial a crescut brusc până în 2004, când numărul gospodăriilor care utilizează încălzirea urbană a fost neglijabil. Ulterior, acesta a stagnat, ceea ce pare ciudat în contextul unei scăderi a cererii de încălzire de 11% pe an. Explicația este că cei cu un nivel de trai mai bun nu intenționează să economisească, adică obțin temperaturi mai ridicate pentru același consum, în timp ce pentru gospodăriile aflate în sărăcie energetică nu există posibilitatea de a reduce și mai mult consumul. Astfel, deocamdată, impactul părții de încălzire a schimbării climatice nu este sau este abia perceptibil.

Pe baza datelor meteorologice disponibile din 2003 până la sfârșitul lunii octombrie 2021, gradul zi a scăzut cu 11% pe an, până la sfârșitul lunii octombrie 2021, din cauza încălzirii, și se așteaptă o scădere corespunzătoare a cererii de încălzire.

Menționăm că, în următorii 10 ani, cererea de energie pentru răcire în clădirile proiectate și construite corespunzător nu ar trebui să fie justificată în Sfântu Gheorghe.

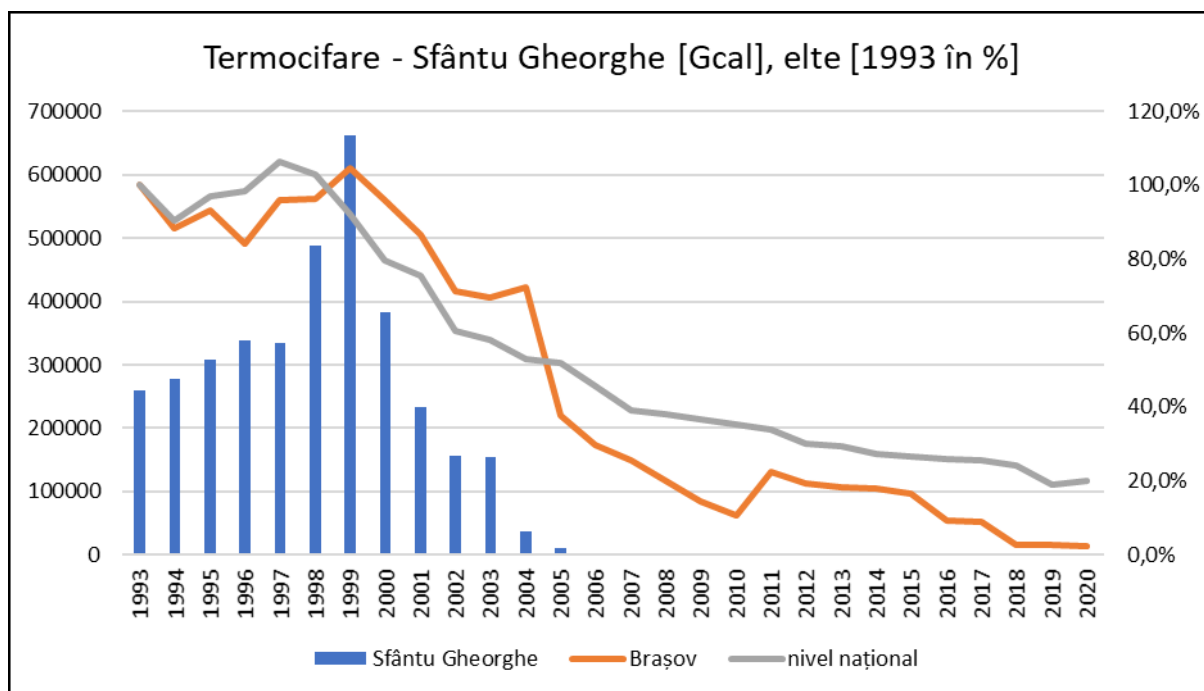
Figura nr. 85 Gradul zi – pentru temperatura externă 15,5 oC

Sursa: licența BizEEE, Planificatio

În conformitate cu tendința generală din România, contrară tuturor obiectivelor politice și intereselor populației, serviciul de încălzire centrală s-a întrerupt în oraș. În 2004, nu mai exista un număr semnificativ de consumatori în sistem, iar în 2009 valoarea încălzirii centrale a ajuns oficial la zero. În locul acestora, chiar și în clădirile de apartamente au apărut sistemele individuale de încălzire, nesigure, costisitoare, cu o poluare punctuală semnificativă, care aparent au adus o siguranță și o calitate a alimentării mai mare decât înainte. Totuși, aceasta a fost practica generală în România, iar programul național nu a reușit să realizeze cu adevărat o schimbare tehnologică de succes nicăieri. Din păcate, cultura de design în acest domeniu se află încă undeva în anii șaizeci ai secolului trecut.

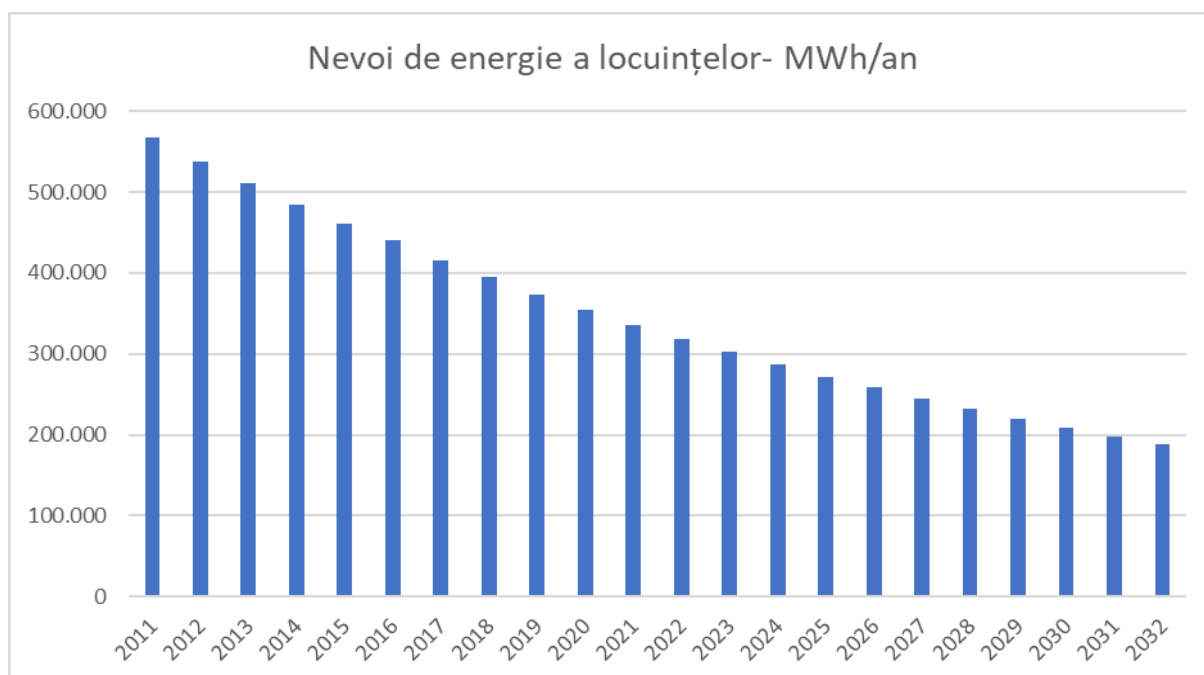
Figura nr. 86 Încălzire centrală – Sfântu Gheorghe, Braşov, România

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

În același timp, încălzirea centrală este o soluție subvenționată și care poate fi dezvoltată, astfel încât este important să se definească cererea de energie care poate fi estimată în funcție de tendințe – vezi Figura nr. **Hiba! A hivatkozási forrás nem található.** Estimarea ia în considerare, de asemenea, tendința de expansiune rezidențială, caracterul sezonier al consumului de gaze și impactul schimbărilor climatice.

Figura nr. 87 Cererea de energie pentru încălzire – populație, până în 2032

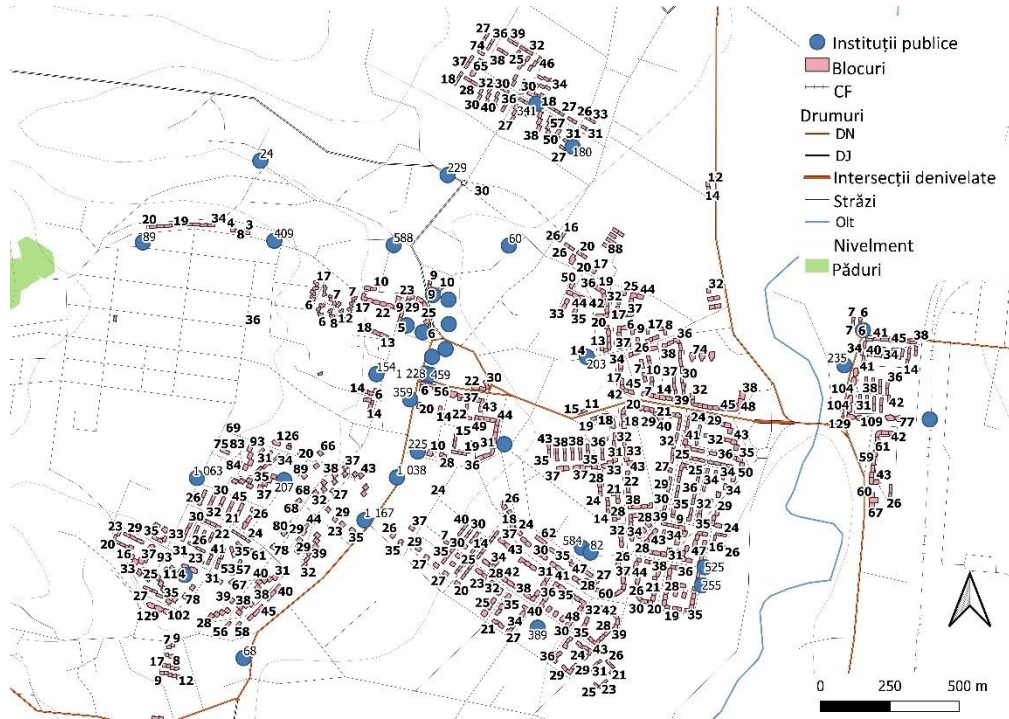

Sursa: INS Tempo, © Planificatio, 2021

Pentru a ajuta alegerea zonei ținte potrivite, furnizăm următoarele două figuri:

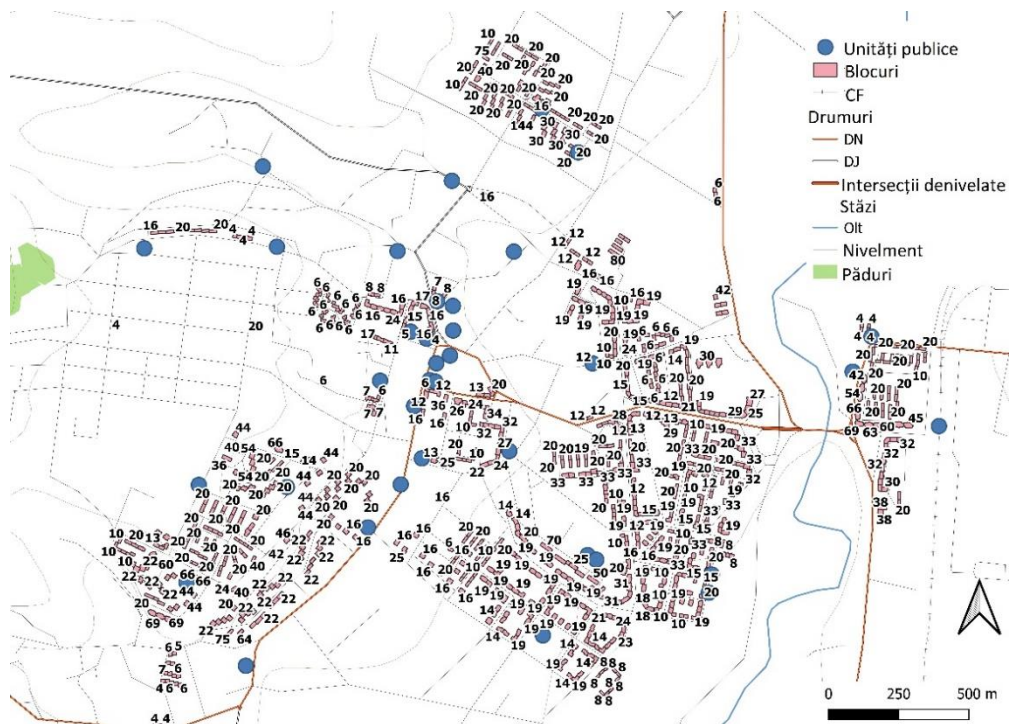
- densitate mare a populației și a facilităților publice – vezi **Hiba! A hivatkozási forrás nem található.**
- densitate mare de cuplare – vezi **Hiba! A hivatkozási forrás nem található.**

Harta nr. 20 Numărul de rezidenți în clădirile de apartamente și instituțiile publice

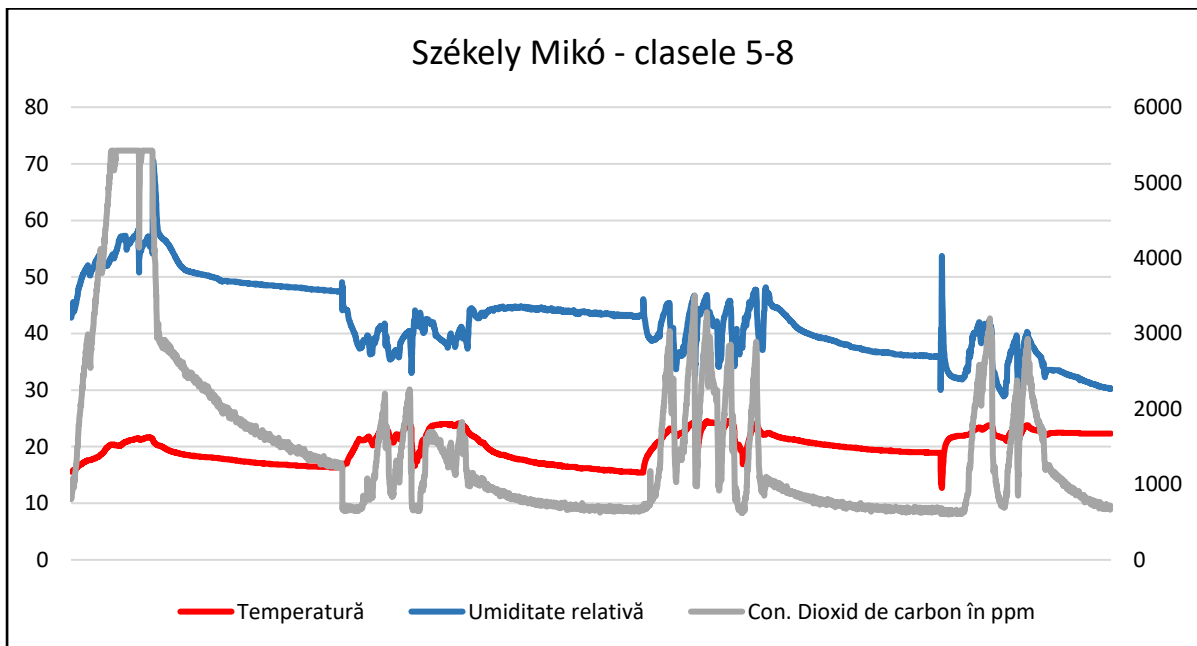
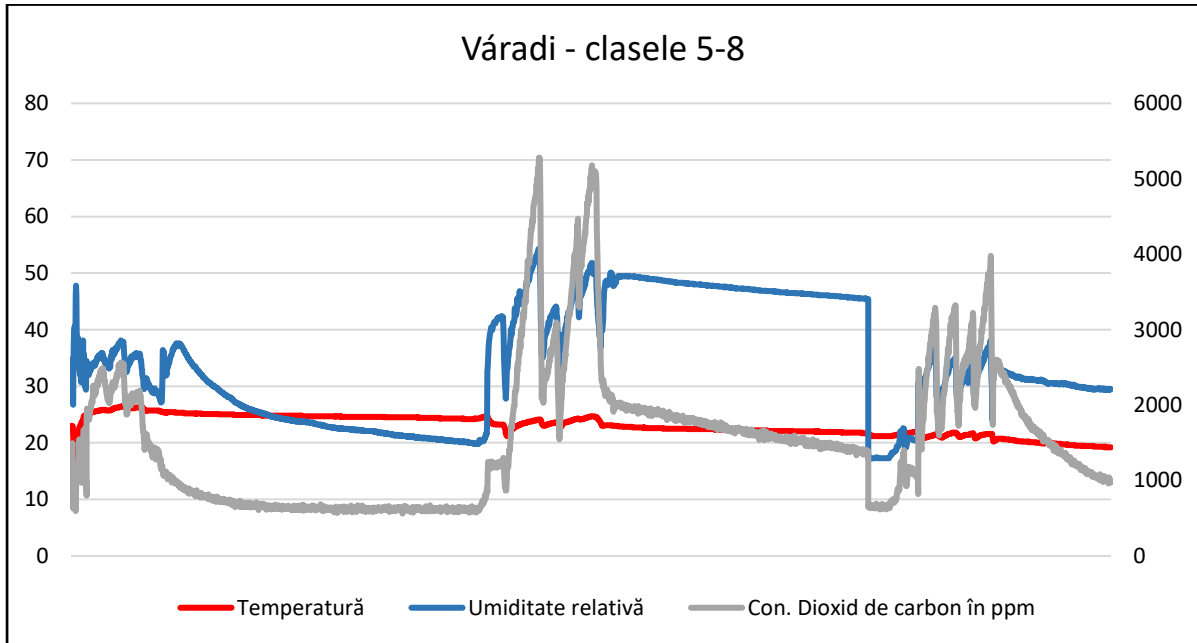
Sursa: datele primăriei, © Planificatio, 2021

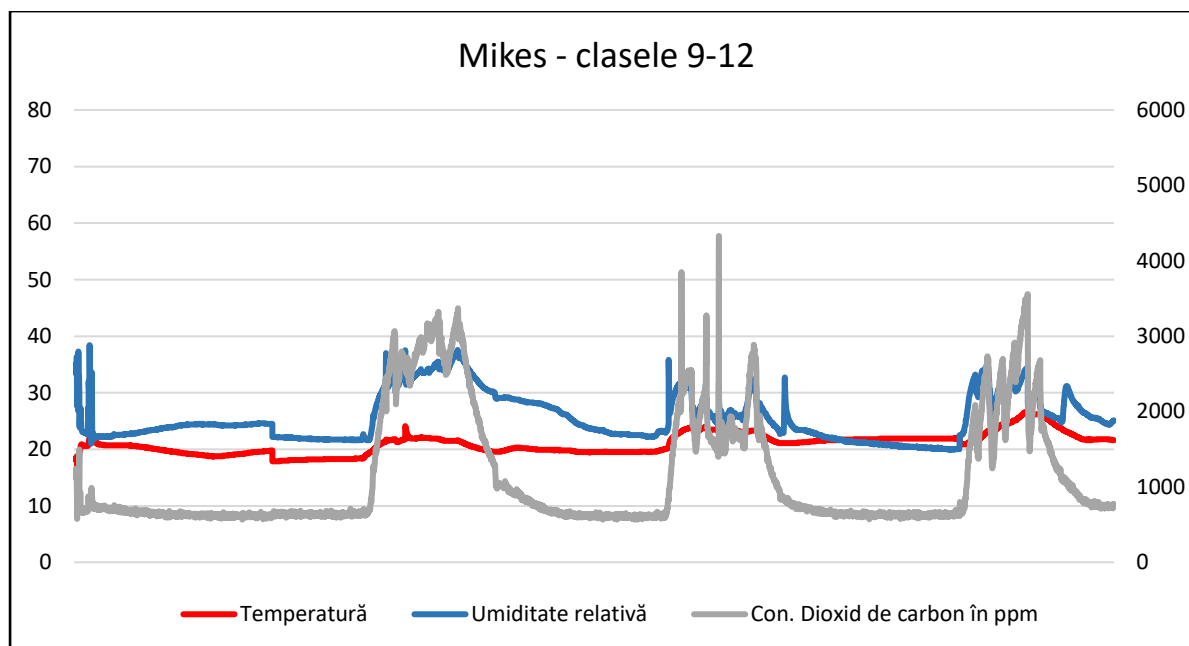
Harta nr. 21 Numărul de apartamente în clădirile de apartamente și instituțiile publice

Sursa: datele primăriei, © Planificatio, 2021

Figura nr. 88 Calitatea aerului în instituțiile de învățământ

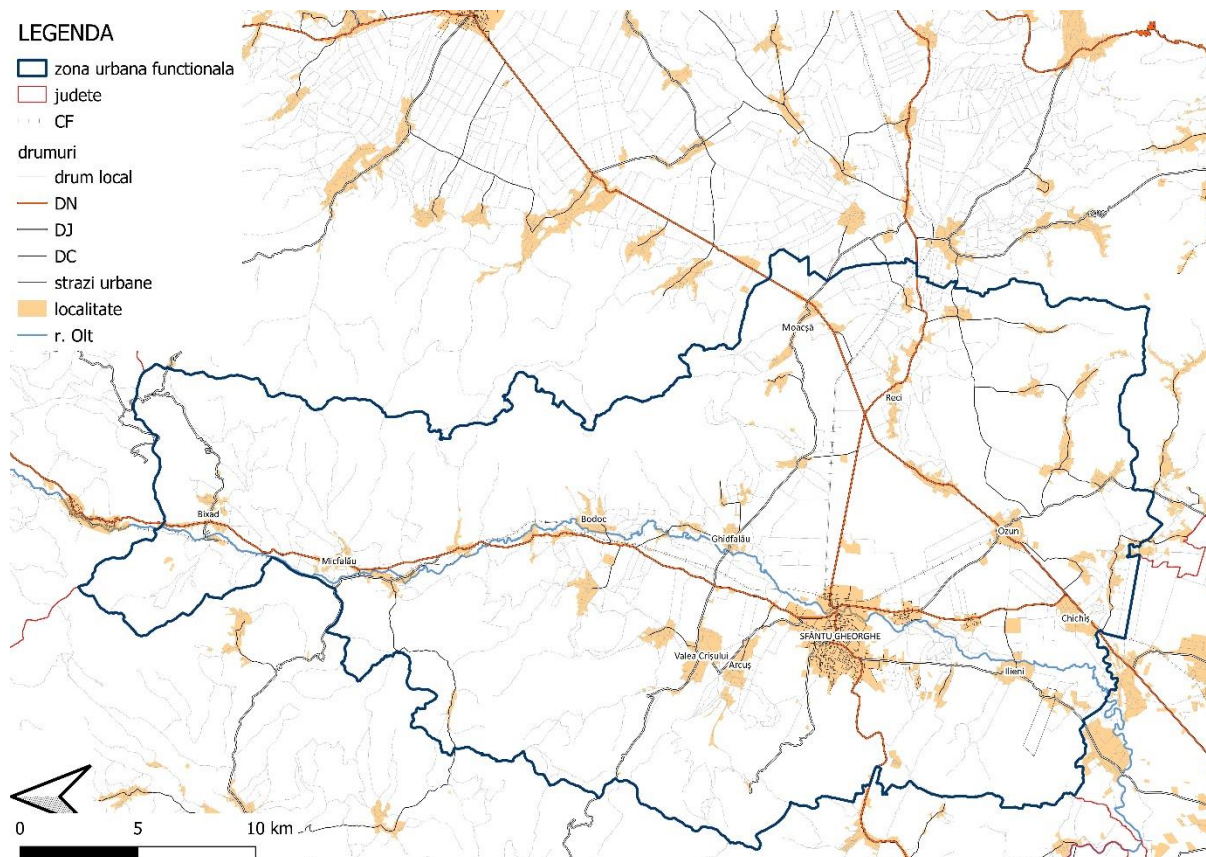
Cele trei figuri de mai sus prezintă măsurătorile din sălile de clasă în 2022 în trei instituții de învățământ din mediul urban. Măsurătorile în fiecare sală de clasă au durat 24 de ore, astfel încât a fost posibil să se vadă și cum funcționează sistemul de gestionare a încălzirii în clădire. În termeni practici, putem concluziona că:

- umiditatea relativă din majoritatea sălilor de clasă este insuficientă din cauza ferestrelor inadecvate, aerul este prea uscat,
- încălzirea în unele încăperi depășește maximumul justificat de 24 de grade Celsius, ceea ce înseamnă o energie termică în exces de 15-20%,
- sălile de clasă nu sunt ventilate și nicăieri nu este asigurată respectarea concentrației maxime admise de 2000 ppm de dioxid de carbon pentru învățare; de fapt, în toate cele trei instituții am măsurat niveluri de peste 4000 ppm, ceea ce nu este recomandat, deoarece la acest nivel deja apar oboseala, amețelile, distragerea atenției și durerile de cap în rândul participanților la procesul educațional.

Acest lucru sugerează că principala direcție de reînnoire energetică în instituțiile de învățământ este asigurarea calității aerului (prin gestionarea complexă a umidității, a temperaturii și a concentrației de dioxid de carbon); în același timp, prin eliminarea fenomenului de supraîncălzire, se poate asigura rezerva de energie, care poate fi utilizată pentru a rezolva problema ventilației, altfel energofagă, fără a crește consumul global.

Transportul

Harta nr. 22 Rețeaua de transport

Sursa: © Planificatio, 2021

În cadrul rețelei de transport din România, prin Sfântu Gheorghe trece E578, drumul E574, care este rețeaua complementară TEN-T E578, iar dinspre est traversează regiunea E574, care este, de asemenea, o legătură de rețea între Bako și Craiova.

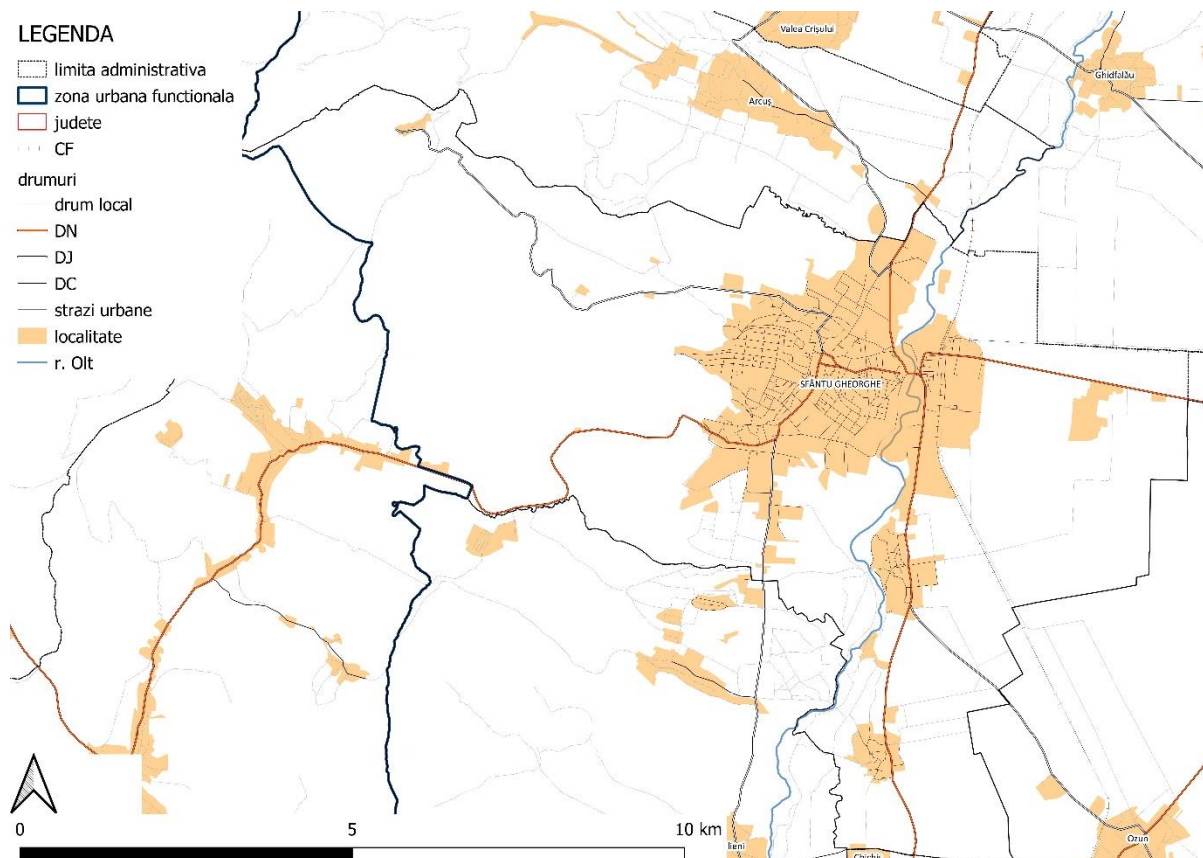
E578 este un drum deosebit de aglomerat, deoarece nu este trafic de tranzit în reședința de județ. Orașul este traversat și de drumul național 13E, care leagă Făldioara de Întorsura Buzăului, adică asigură și o legătură între DN 13 și DN 10. Este mai puțin aglomerat decât cele două drumuri europene menționate mai sus.

Linia ferată principală 400, care leagă Brașovul de Satu Mare, este principala legătură feroviară. Regiunea are legături feroviare internaționale cu Ungaria, cu două trenuri IC pe zi între Brașov și Budapesta. Linia 404 deschide zona în direcția Moacă-Reci, în timp ce linia 400 circulă de la Chichiu prin Ozun până la Bixad. Nu există legături feroviare în Valea Crișului, Arcuș și Ilieni - toate trei sunt situate în imediata vecinătate a orașului.

O schimbare majoră va fi construcția autostrăzii, care va prelua rolul actualei rute E574 și va asigura o legătură între oraș și Aeroportul Internațional Ghimbav. O mare parte din traficul de tranzit generat de E578 va fi absorbit de varianta de ocolire; se presupune că aproximativ 20% din traficul de tranzit va continua să treacă prin oraș. Cea mai mare parte a traficului de tranzit dinspre autostradă și aeroport, care este destinat zonei industriale și parcului industrial, va fi preluată de drumul de legătură sudic care urmează să fie construit, care va oferi, de asemenea, o centură de ocolire a orașului dinspre sud, deși traficul de pe pod nu va fi redus. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că complexul

sportiv de la ieșirea nordică a orașului și centrul cultural care urmează să fie construit în centrul orașului ar putea duce la o creștere semnificativă a traficului, deși accesul la noul cartier nordic dinspre varianta de ocolire este mai favorabil – dar acest lucru ar trebui să fie clar pentru utilizatorii de drumuri prin intermediul unor semne de circulație clare, altfel aceștia se vor apropia de destinație și dinspre sud și est prin oraș.

Harta nr. 23 Rețeaua stradală a municipiului Sfântu Gheorghe

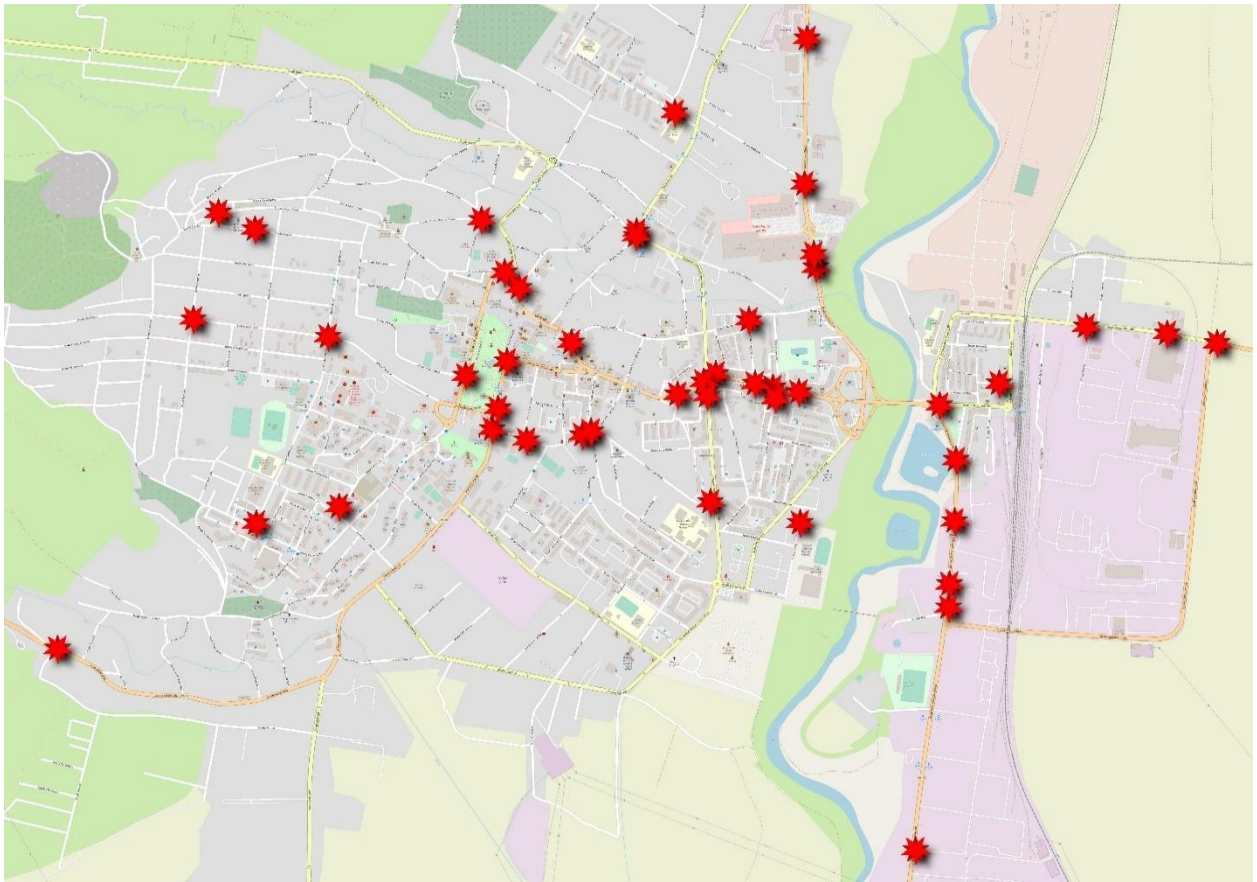

Sursa: © Planificatio, 2021

Rețeaua de transport a orașului este definită de axele de transport nord-sud și est-vest. Dintre acestea, axa nord-sud reprezintă o sursă majoră de congestie și de trafic de tranzit. Legătura est-vest are o importanță redusă în ceea ce privește traficul de tranzit, dar este, de asemenea, ruta folosită de mulți navetiști, studenți și alte persoane care sosesc în oraș dimineața. Cea mai importantă modificare de trafic din perioada anterioară este că DN13E nu mai trece prin centrul orașului față de varianta oficială prezentată pe harta de mai sus, dar nu au fost dezvoltate alternative adecvate și nu există o șosea cu o capacitate suficientă pentru a face față. Tronsonul vestic al DN13E va fi înlocuit de noua legătură sudică, deoarece aici va ajunge traficul de autostradă, astfel încât se poate spune că acest tronson va deveni un tronson suburban.

Rețeaua rutieră a orașului este adecvată pentru încărcătura de trafic, nu se justifică crearea de noi benzi, dar există congestie dimineața și după-amiaza, care este cauzată și de utilizarea nejustificată a mașinilor pe distanțe scurte - orașul este un centru educațional, de servicii, comercial și de atracție, dar transportul cu autobuzul și cu trenul în suburbii și în aglomerație nu este atractiv din punct de vedere al frecvenței și al confortului și, prin urmare, prea mulți oameni folosesc mașinile în acest scop.

Harta nr. 24 Accidente rutiere grave în ultimii trei ani în Sfântu Gheorghe

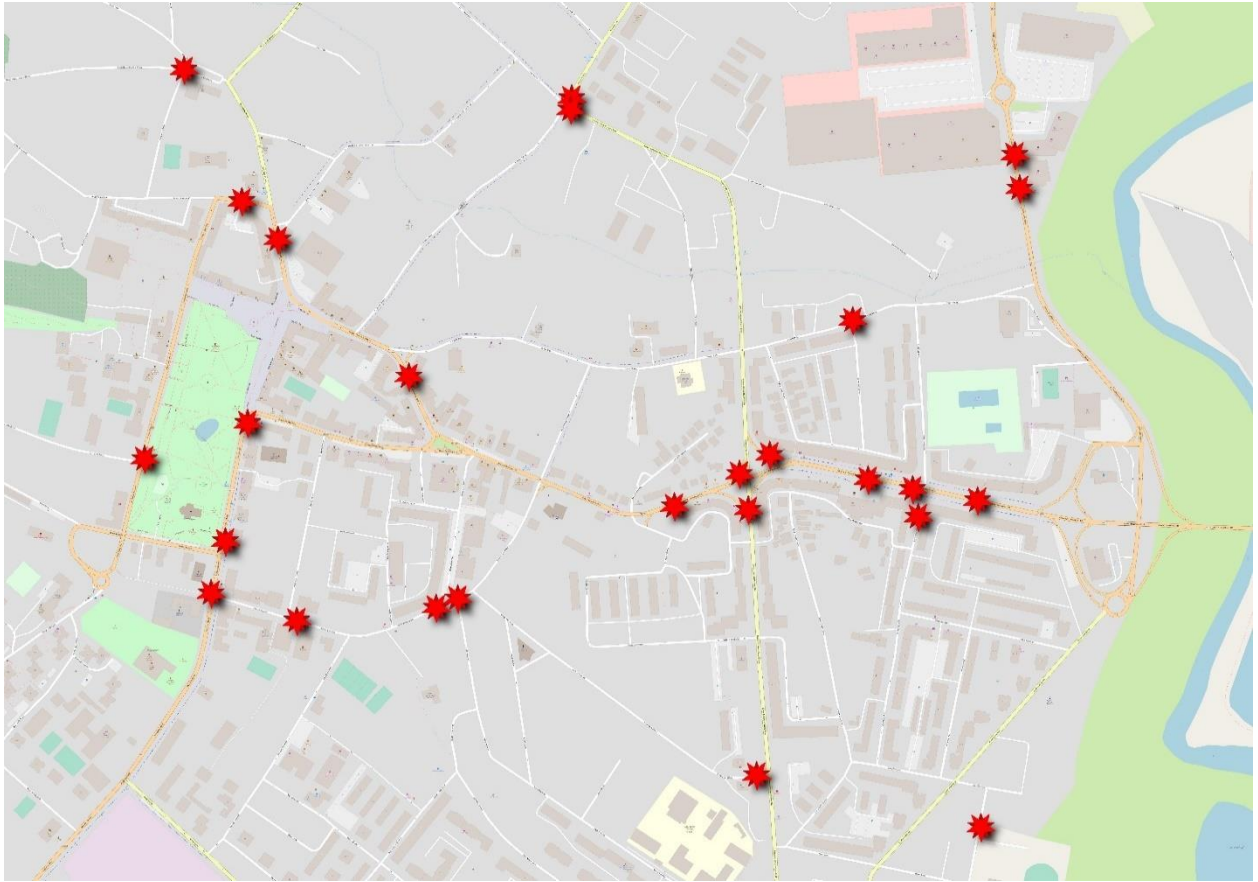

Sursa: MAI IGP PJ Covasna, pe baza datelor Serviciului rutier, editare proprie

Harta de mai sus arată în mod clar următoarele:

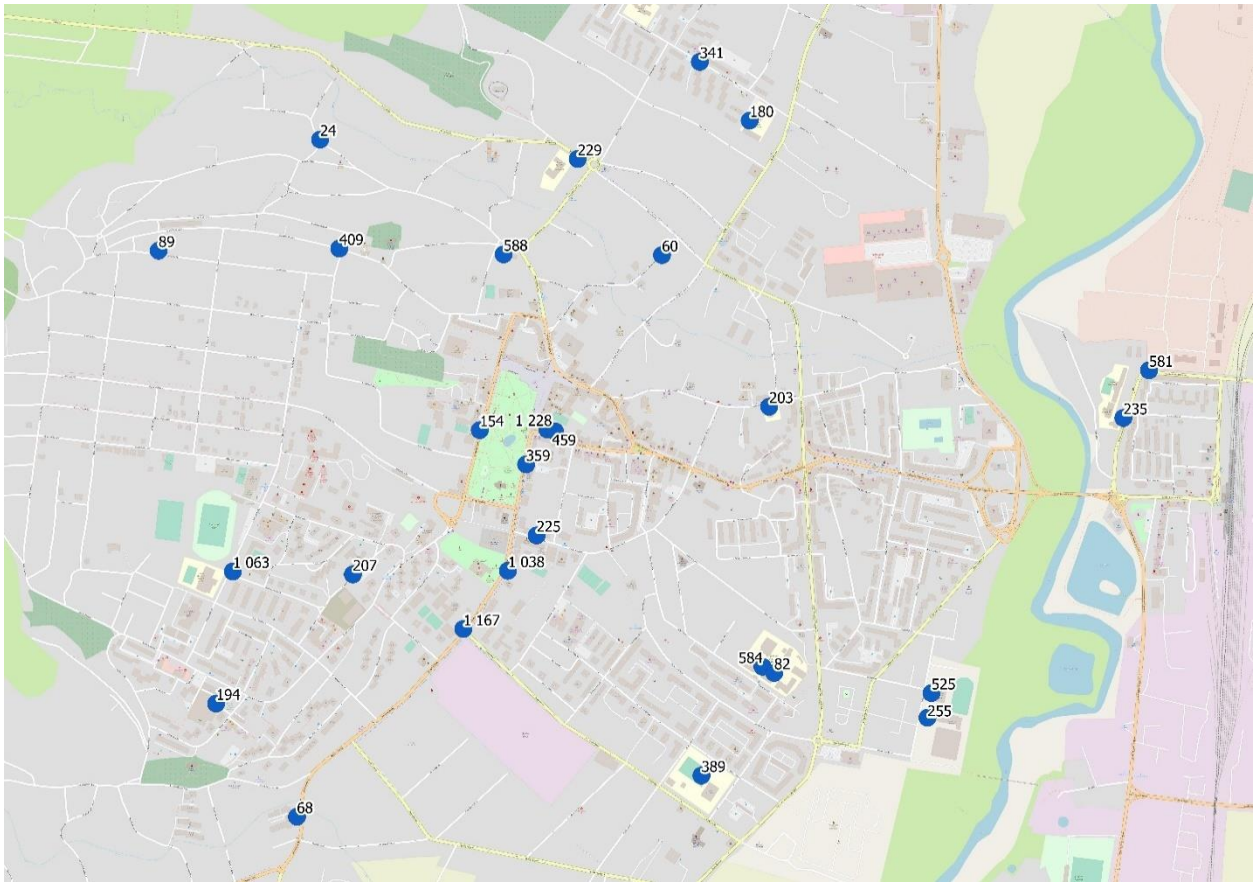
- sunt vizate tronsoanele de drum cu trafic intens, dar cu benzi supradimensionate și cu un număr excesiv de benzi, unde șoferii circulă cu viteze nejustificat de mari
- problema trecerilor pentru pietoni și bicicliști pe drumurile aglomerate, dar și a accesului auto în general este nesoluționat (Strada 1 Decembrie 1918 și secțiunea de acces sudică a drumului național, precum și vechea „centură de ocolire” nordică – care a devenit efectiv un drum de acces comercial și industrial, deși proiectarea sa nu ar permite acest lucru)
- există probleme legate de situații de prioritate neclare și de intersecții cu vizibilitate redusă pe străzile secundare cu trafic redus, precum și de un trafic necalmat, care duce la alegeri de viteză excesive și nejustificate – de exemplu, diferența dintre viteza de 60 km/h, care nu este autorizată în prezent, și cea recomandată de 30 km/h este de 12-15 minute, în afara orelor de vârf, pentru traversarea întregului municipiu în orice direcție; o astfel de reducere nu ar reprezenta o problemă în timpul orelor de vârf de dimineață și de după-amiază, când se pot obține viteze medii mai mici, iar în alte momente ar afecta un număr relativ mic de participanți la trafic, astfel încât s-ar putea obține rezultate importante cu un „sacrificiu” redus
- utilizarea în siguranță a centrului nu este încă rezolvată, adică intervențiile din planul de mobilitate anterior nu au rezolvat problemele de siguranță a traficului – accentul principal ar trebui pus pe calmarea traficului, pe un trafic pietonal și ciclist clar și sigur, cu o deviere cât mai mare posibilă a traficului motorizat

Harta nr. 25 Accidente rutiere grave în ultimii trei ani în centru

Sursa: MAI IGP PJ Covasna, pe baza datelor Serviciului rutier, editare proprie

Harta nr. 26 Instituțiile de învățământ din centru și numărul lor de studenți

Sursa: pe baza datelor SIIR cartografia școlară, editare proprie

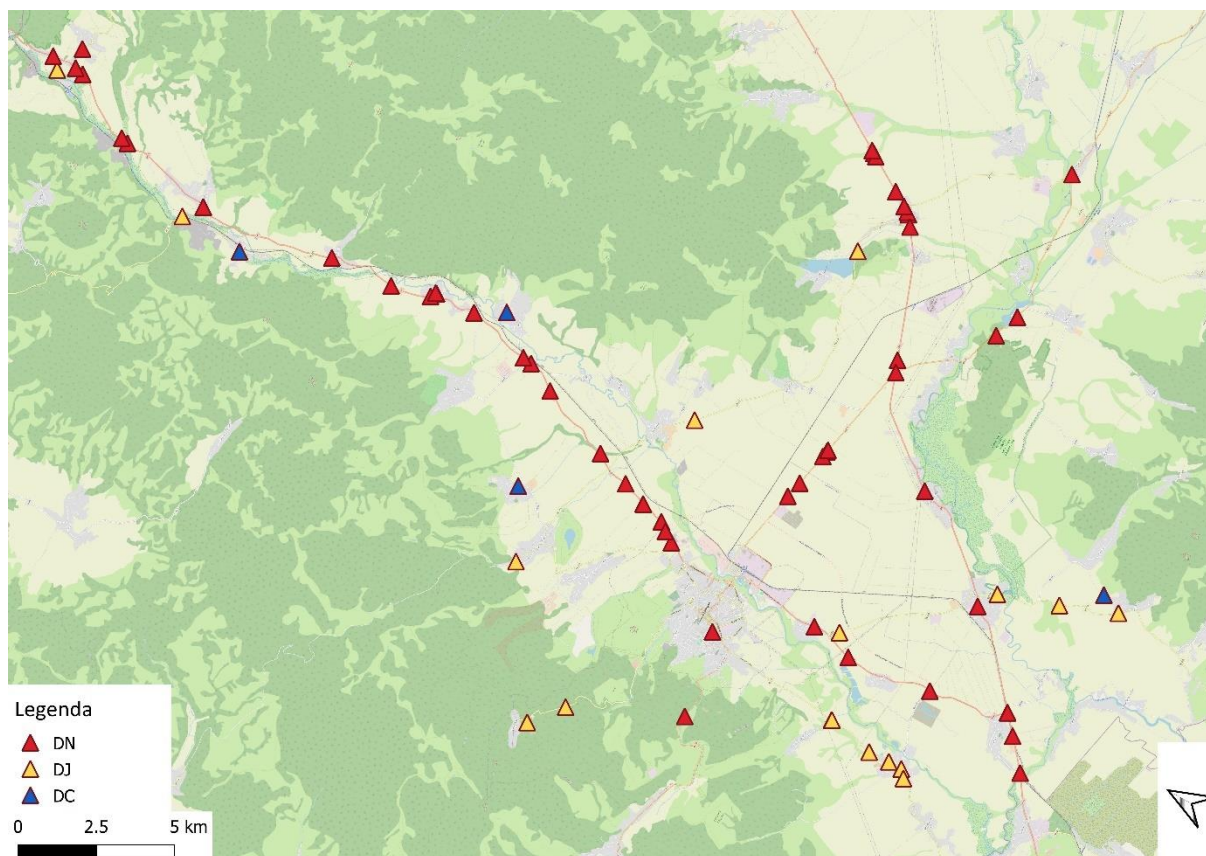
Harta de mai sus permite identificarea cu ușurință a zonelor în care:

- sunt necesare investiții în siguranța pietonilor,
- sunt necesare investiții în siguranța bicicliștilor,
- sunt necesare soluții adecvate de autobuze școlare sau de rețele de autobuze urbane pentru a înlocui deplasarea de dimineață cu mașina și gestionarea traficului de dimineață.

Merită luată în considerare închiderea unor porțiuni de drum pentru traficul auto între orele 7-8 dimineața și crearea de opriri kiss+drive pe străzile din apropierea acestor zone. Desigur, soluția optimă nu se poate baza pe traficul auto, a cărei problemă nu poate fi soluționată cu o astfel de rețea de străzi și o astfel de structură a așezării, ci stimularea traficului pietonal, trenurile de biciclete de dimineață, promovarea mersului pe jos la școală și un program de autobuze adecvat pot ajuta la gestionarea adecvată a situației.

În zonele indicate, se recomandă soluții de securizare și fluidizare a traficului și în afara perioadei de închidere, deoarece elevii și studenții nu părăsesc instituțiile de învățământ în același timp, astfel încât după orele de curs nu ar mai fi recomandabil să se opereze cu o închidere a traficului.

Harta nr. 27 Accidente rutiere grave în ultimii trei ani în zonă

Sursa: MAI IGP PJ Covasna, pe baza datelor Serviciului rutier, editare proprie

Harta de mai sus arată în mod clar următoarele:

- traficul pe străzile locale, rurale, nu reprezintă o problemă – utilizatorii pot conviețui bine și nu este nevoie de soluții tehnice sau de gestionare a traficului
- în același timp, în cazul drumurilor județene mai aglomerate, dar cu blocaje, merită să se analizeze modul de îmbunătățire a vizibilității și a condițiilor pentru pietoni și bicicliști pe tronsoanele în cauză (care sunt, de altfel, radiale față de oraș) – iar pe termen scurt, se justifică limitarea vitezei pe tronsoanele în cauză
- pentru drumurile naționale, soluția este înlocuirea, pe cât posibil, a transportului motorizat privat cu transportul public

Resurse

	cantitate	venit	potențial anual (lei)
arabilă	2.265,00	24.000,00	54.360.000,00
pășuni și fânețe	1.719,00	1.562,50	2.685.937,50
Păduri	2.042,00	1.140,00	2.327.880,00
energie solară	36,72	488.750,00	17.946.900,00
economie	10.244,00	295.497,96	3.027.081.118,00
		TOTAL:	3.104.401.835,50

Resursele care în prezent sunt parțial neexploatate sunt fundamentale pentru dezvoltarea municipiului – de fapt, acestea sunt resursele specifice care, dacă sunt exploatare în mod optim, pot contribui la dezvoltarea economică a municipiului și, astfel, indirect, la îmbunătățirea calității vieții.

Tabelul de mai sus prezintă resursele naturale care pot fi exploatare direct, având în vedere faptul că:

- pentru terenurile arabile, au fost utilizate valoarea medie de piață și randamentul mediu, fără a se lua în considerare costurile de producție,
- în cazul fânețelor și al pășunilor, a fost luată în considerare doar intensitatea utilizării terenurilor corespunzătoare sistemului de agricultură ecologică, de asemenea în termeni de prețuri unitare ale producției primare, fără costurile de producție,
- rata anuală de creștere a masei lemnoase pentru fondul forestier se bazează pe rata anuală de creștere a speciilor de arbori tipice din zonă și pe prețurile actuale ale lemnului de pe piață (pe baza prețului unitar al stocului înainte de recoltare), de asemenea fără costurile de producție,
- pentru energia solară, calculul se bazează pe utilizarea fotovoltaică parțială a acoperișurilor orientate spre sud ale clădirilor și pe prețul energiei electrice pe piața cu ridicata,
- economia propriu-zisă se bazează pe o productivitate medie de puțin sub 300 de mii de lei pe an pentru puțin peste 10 mii de lucrători (angajați în companii locale) și, prin urmare, include cifra din 2020.

Se poate observa clar că, dacă luăm ca bază capacitatea totală de generare de venituri a municipiului și presupunem o rentabilitate medie de 4,7%, se poate obține un profit de 146 milioane de lei din toate aceste activități la nivel local.

În plus, impactul asupra salariilor, estimat tot pe baza economiei locale, calculat cu un salariu mediu cu 30% peste nivelul județului, s-ar putea ridica la 624 de milioane de lei pe an.

În total, nivelul actual de exploatare a resurselor locale este estimat la **770 de milioane de lei** – ceea ce reprezintă exploatarea companiilor economice locale și a resurselor naturale.

Este de remarcat, însă, că rolul economiei este de 57,5% pentru Sfântu Gheorghe, în timp ce pentru alte resurse este mult mai puțin extensibil.

Având în vedere supraaglomerarea actuală a unor părți ale municipiului și tendința puternică de mutare în comunele învecinate, în special la Ilieni, Chichiș și Arcuș, inițierea lucrărilor de construcție

pe terenurile agricole din apropierea interiorului municipiului este nu numai posibilă, ci și justificată, în special în vecinătatea cartierelor Tisztviselőtelep și Simeria.

Energia solară este, de asemenea, foarte importantă pentru o utilizare optimă a resurselor, inclusiv în contextul politicilor specifice – însă aici putem propune, în mod caracteristic, generarea de energie termică mai degrabă decât sistemele fotovoltaice.

Utilizarea energiei eoliene în zonă nu este recomandată nicăieri, deoarece terenul, clădirile și pădurile din așezări creează turbulențe și nu există o direcție predominantă a vântului care să fie uniformă și să permită orientarea fără rotire. Cu toate acestea, pentru clădirile situate în locuri izolate și neelectrificate, ar trebui analizată instalarea de unități de generare cu axă verticală și fezabilitatea turbinelor eoliene care deservește rețele interne unidirecționale de joasă tensiune.

În ceea ce privește producția agricolă, trecerea la producția ecologică a laptelui și a cărnii rezultate din creșterea animalelor ar putea reprezenta o dezvoltare ulterioară, dar acest lucru nu este atât de important pentru reședința de județ, cât pentru zonă. În zonă, ar trebui să crească nivelul și calitatea procesării, integrând producătorii din zonă, inclusiv utilizarea directă în industria de catering și procesarea brânzeturilor și a altor produse lactate cu valoare adăugată ridicată – acest lucru ar putea crește de multe ori capacitatea sectorului de a genera venituri la nivel vertical și, dacă poate fi organizat la nivel local, profiturile generate ar putea rămâne la nivel local.

Competitivitatea municipală

Apropierea municipiului Braşov, un pol cheie de competitivitate al României în perioada următoare, este deopotrivă o oportunitate şi o ameninţare.

Dezvoltările în domeniul transportului rutier, feroviar şi aerian sunt impresionante, iar în condiţiile în care Cluj-Napoca, Timişoara, Bucureşti au performanţe în jurul nivelului de saturaţie, Braşovul ar putea fi un câştigător în următorul deceniu, câştigând un rol proeminent în structura spaţiului ţării.

De altfel, municipiul nu ar fi competitiv din punct de vedere al mărimii şi al mediului, nu are resurse distinctive, şi chiar dacă, în contextul Ținutului Secuiesc, caracterul său special şi istoria sa economică şi culturală îl evidenţiază, aceste avantaje nu sunt vizibile în context naţional sau european.

Prin urmare, cheia este conectarea la traiectoria de creştere a Braşovului, păstrându-se în acelaşi timp caracterul propriu.

Pe termen mediu, această structură spaţială locală şi această autonomie pot fi menţinute doar dacă municipiul dezvoltă şi integrează în mod clar cele 12 comune din zonă, sub aspecte precum transportul, educaţia, sănătatea, crearea de locuri de muncă şi utilizarea mediului, căci nu există oraş mic puternic fără un hinterland rural pe măsură.

Pentru a măsura competitivitatea municipală, Planificatio a dezvoltat un instrument comparativ³ pentru a evalua competitivitatea unei localităţi sub următoarele aspecte

1. Cât de probabil este să recomandaţi localitatea în care trăiţi în prezent unui prieten sau coleg?
2. Cum apreciaţi oportunităţile de angajare în municipiul dumneavoastră?
3. Cum apreciaţi calitatea învăţământului public din municipiul dumneavoastră?
4. Cum apreciaţi oportunităţile culturale din municipiul dumneavoastră?
5. Cum apreciaţi parcurile, pieţele şi locurile de joacă din localitatea dumneavoastră?
6. Cum apreciaţi asistenţa medicală în localitatea dumneavoastră?
7. Cum apreciaţi siguranţa publică în localitatea dumneavoastră?
8. Cum credeţi că s-a schimbat localitatea în care trăiţi în prezent în ultimii cinci ani?

În contextul de faţă, considerăm elementul românesc al panelului reprezentativ online Planificatio ca punct de referinţă.

Tabelul nr. 16: Indicele de competitivitate municipală⁴

³ Atenţie! Indicele de competitivitate municipală este proprietatea intelectuală a Planificatio RO34307922, iar utilizarea întrebărilor, metodologiei, datelor şi abordării analitice este interzisă fără licenţă şi contract.

⁴ Net promoter este un instrument proprietar de analiză comparativă, folosit pentru studii de piaţă, al SurveyMonkey (Momentive Europe UC FKA SurveyMonkey 2 Shelbourne Buildings, 2nd Floor, Shelbourne Road, Ballsbridge, Dublin 4, Irlanda, Tax ID IE3223102GH), pentru care Planificatio are un contract de utilizator valabil.

SIDU Mun. Sfântu Gheorghe, versiunea CONSULTATIVĂ

	DETRACTORS (0-6)	PASSIVES (7-8)	PROMOTERS (9-10)	NET PROMOTER® SCORE			
1. Cât de probabil sunteți să recomandați localitatea în care locuiți în prezent unui prieten sau coleg?	27%	30%	43%	16	RO		
	36%	34%	31%	-5,00	Sepsi		
EVALUAREA	*	**	***	****	****	medie	
2. Cum evaluați oportunitățile de angajare în localitatea dumneavoastră?	11%	13%	28%	27%	20%	3,31	RO
	26%	27%	34%	10%	2%	2,36	Sepsi
3. Cum evaluați calitatea educației publice din localitatea dumneavoastră?	5%	12%	25%	35%	23%	3,59	RO
	10%	17%	35%	30%	8%	3,10	Sepsi
4. Cum evaluați oportunitățile culturale din localitatea dvs.?	6%	13%	33%	28%	19%	3,41	RO
	10%	14%	27%	30%	20%	3,36	Sepsi
5. Cum evaluați parcurile, piețele și locurile de joacă din localitatea dvs.?	6%	14%	27%	30%	23%	3,50	RO
	9%	14%	26%	35%	17%	3,37	Sepsi
6. Cum evaluați servicii de sănătate publică în localitatea dumneavoastră?	11%	16%	36%	26%	11%	3,10	RO
	24%	24%	35%	15%	4%	2,55	Sepsi
7. Cum evaluați siguranța publică în localitatea dumneavoastră?	9%	15%	27%	29%	21%	3,36	RO
	13%	18%	28%	29%	12%	3,08	Sepsi
8. Cum credeți că s-a schimbat localitatea în care locuiți în prezent în ultimii cinci ani?	11%	6%	33%	17%	33%	3,55	RO
	4%	2%	21%	27%	46%	4,07	Sepsi

Sursa: Planificatio SurveyMonkey panel 2021

Din punctul de vedere al competitivității, municipiul se descurcă excepțional de bine în ceea ce privește modelarea viitorului, potrivit respondenților – deci lucrurile merg în direcția bună în Sfântu Gheorghe.

Cu toate acestea, în ceea ce privește locurile de muncă și asistența medicală, municipiul are doar două stele – dar aceste probleme nu sunt de competența UAT-ului ca să decidă și să acționeze, subliniindu-se, totuși, că este nevoie de acțiuni în acest domeniu, deoarece două dintre cele șase subiecte se încadrează în această categorie cu probleme grave.

Analiza arată că cei care au acordat o notă negativă la prima întrebare au acordat la ultima întrebare același număr de stele ca și media românească, ceea ce indică o situație foarte bună a competitivității în țară. În același timp, aceste persoane nemulțumite sunt cel mai mult nemulțumite de locurile de muncă și de sistemul de sănătate. Întrucât acest grup reprezintă 36% dintre respondenți, rezultatul indică, de asemenea, cele mai importante două domenii în care este nevoie de acțiune.

Desigur, și ceilalți indicatori de competitivitate au nevoie de îmbunătățiri – toți fiind sub media națională –, cu excepția ultimului, și poate cel mai important, și anume cel potrivit căruia lucrurile merg spre bine în municipiu.

Mediul politicilor de dezvoltare

Planificarea națională

Privind mediul politicilor de dezvoltare al municipiului Sfântu Gheorghe și împrejurimile sale în perioada următoare, se conturează două oportunități majore de dezvoltare la nivel național. Pe de o parte, prin Planul Național de Redresare și Reziliență, care vizează reforme și investiții, iar pe de altă parte, prin Programele Operaționale pentru obiectivele tematice scadente în perioada 2021-2027, considerăm dezvoltarea orașului și a zonei fezabilă în cadrul planificării naționale. Iată, așadar, obiectivele și prioritățile de dezvoltare pe care Sfântu Gheorghe și împrejurimile le are, pe baza planului și a programelor menționate mai sus.

Planul Național de Redresare și Reziliență pentru a atenua impactul economic și social al pandemiei. Mecanismul de redresare și reziliență, care se află în centrul programului „Next Generation EU” (NGEU), are ca scop să facă economiile și societățile europene mai durabile, mai rezistente și mai pregătite pentru tranziția ecologică și digitală. Împrumuturi și granturi în valoare de peste 700 de miliarde de euro vor ajuta statele membre să implementeze reforme și să investească în aceste domenii.

Ajutorul de 29,2 miliarde de euro adoptat și convenit de Comisia Europeană poate fi considerat, de asemenea, un instrument care să ajute România să recupereze decalajele față de plutonul de mijloc al UE. Intervențiile planificate în domeniul energiei verzi, al digitalizării, al modernizării serviciilor publice, al îmbunătățirii serviciilor de sănătate și al sistemului de educație acoperă domenii de politici din șase piloni, și anume:

1. Realizarea **tranziției către economia verde** necesită reforme și investiții tehnologice în materie de stil viață ecologic, care include și aspecte legate de biodiversitate, eficiența energetică, renovarea clădirilor și economia circulară. Acest obiectiv contribuie la obiectivele politicii UE în domeniul climei, promovează creșterea durabilă, crearea și menținerea locurilor de muncă, și include domenii de acțiune specifice, cum ar fi crearea unei rețele naționale de apă, împădurirea, crearea de zone de protecție, gestionarea deșeurilor, transportul feroviar și mobilitatea urbană, reabilitarea energetică, energia reciclabilă și eficiența energetică.
2. **Transformarea digitală** se concentrează pe dezvoltarea cloud-ului guvernamental și a sistemelor publice digitale prin punerea în aplicare a unor sarcini specifice, cum ar fi crearea unui cloud guvernamental, consolidarea conectivității digitale a administrațiilor publice și a cetățenilor, dezvoltarea educației digitale și extinderea rețelelor 5G.
3. Se pot distinge două componente ale pilonului **creșterii inteligente**. Pe lângă reforma sistemului de pensii și a sistemului financiar, sunt vizate și domenii de politici precum investițiile și instrumentele financiare pentru companiile private și publice, introducerea diferitelor tipuri de infrastructură de gaz, construcția de autostrăzi și dezvoltarea transporturilor. În cadrul acestui pilon vor fi sprijinite, de asemenea, cercetarea, dezvoltarea și inovația, și chiar formarea duală și profesională.
4. **Coeziunea socială și teritorială** poate fi văzută ca o bază pentru regenerarea așezărilor, a zonelor rurale și a comunităților defavorizate. Se urmărește contribuția la reducerea disparităților teritoriale, la îmbunătățirea calității vieții și a oportunităților economice, la combaterea sărăciei și a șomajului prin crearea de locuri de muncă stabile și de calitate, la integrarea grupurilor dezavantajate, la consolidarea sistemului de protecție și de asistență socială.

- 5. Consolidarea sectorului sănătății și creșterea rezilienței economice, sociale și instituționale** pot fi văzute și ca o întărire a fondului spitalicesc, deoarece obiectivul principal este de a oferi o gamă largă de asistență medicală și de a aborda criza din acest domeniu. De asemenea, se vor sprijini domenii precum consolidarea comunității, învățământul superior, reforma administrației publice, introducerea unui salariu minim favorabil incluziunii, a unui sistem de salarizare unic și a unui sistem judiciar eficient, precum și reabilitarea organizațiilor societății civile.
- 6. Pilonul politici publice pentru generația viitoare, copii și tineri** vizează tinerii și copiii, prin lansarea unui program național de prevenire a abandonului școlar timpuriu și sprijinirea inițiativelor de tineret și sport, precum și a programului național de construcție de creșe.

Pentru a fi eligibil pentru sprijin în cadrul unuia dintre cei șase piloni, Sfântu Gheorghe și împrejurimile trebuie să planifice o investiție ecologică, coordonată cu alte proiecte și care să sprijine tranziția către economia verde, care să fie realizată între 1 februarie 2020 și 31 august 2026.

Pe lângă planul de redresare și reziliență, merită menționate și programele operaționale în contextul planificării naționale. Acestea pot fi considerate ca fiind planuri detaliate în care statele membre definesc modul în care vor fi cheltuite fondurile structurale și de investiții europene. Programele respective pot fi pentru o anumită regiune sau pentru un obiectiv tematic pentru întreaga țară. În contextul planificării naționale, vor fi descrise acestea din urmă, programele pentru România, urmate de Programul Operațional Regional în contextul planificării regionale.

În perioada 2021-2027, România va beneficia de sume semnificative de sprijin din partea Fondurilor Europene Structurale și de Investiții (FESI) în cadrul următoarelor 8 programe operaționale:

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) - Acest program va sprijini instituțiile pentru educația adulților, centrele de cercetare, marile companii, IMM-urile și întreprinzătorii privați în domeniul cercetării, dezvoltării și digitalizării. Cele 10 axe prioritare ale programului se vor concentra pe educație și pe sprijinirea eforturilor de digitalizare a industriei. Pentru întreprinderi, au fost stabilite obiective cum ar fi aducerea cercetării, dezvoltării și inovării naționale la nivelul zonei europene și internaționale de cercetare, sprijinirea transferului de tehnologie pentru inovare în întreprinderi și sprijinirea programelor pilot pentru dezvoltarea de soluții tehnice inovatoare. În domeniul digitalizării educației, vor fi evidențiate obiective precum achiziționarea de instrumente de cercetare pentru utilizarea în învățământul superior și dezvoltarea unei infrastructuri educaționale naționale unificate. În plus, sunt stabilite și obiective pentru digitalizarea culturii și a administrației publice. În cazul primului, se are în vedere realizarea unei baze de date privind starea monumentelor din România, iar în cazul celui de-al doilea, se vor moderniza sistemele informatice ale ANAF și ale Casei Națională de Pensii Publice (CNPP) și se va îmbunătăți securitatea cibernetică a administrației publice.

Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT) - Acest program ar putea fi considerat un ghid pentru a asigura un proces de punere în aplicare eficientă și eficace a fondurilor. Una dintre prioritățile sale este de a asigura funcționarea sistemului de coordonare și control pentru Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social, Fondul de coeziune și Fondul pentru o tranziție justă, precum și asigurarea funcționării sistemului de coordonare și monitorizare a programelor operaționale. Cea de-a doua prioritate este strâns legată de cea anterioară, deoarece vizează îmbunătățirea sistemului de coordonare și control al acestor fonduri și asigurarea transparenței acestora.

Programul Operațional Sănătate (POS) - Asigurarea accesului echitabil la serviciile de sănătate, modernizarea sistemelor de protecție socială, îmbunătățirea accesibilității, eficienței și rezilienței

sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung și adoptarea tehnologiilor avansate pot fi considerate obiective generale ale programului operațional în domeniul sănătății. Cele șapte axe de dezvoltare includ investiții în spitalele regionale și în noua infrastructură spitalicească, îmbunătățirea calității asistenței comunitare și ambulatorii, creșterea eficienței sectorului sanitar prin investiții în infrastructură și servicii, abordări inovatoare în domeniul cercetării medicale, digitalizarea sistemului medical, măsuri de sprijinire a cercetării, informatizarea asistenței medicale și utilizarea unor metode moderne de testare, intervenție și tratament.

Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) - Prin combinarea tema educației și cea a ocupării forței de muncă, programul prezintă o viziune integrată a accesului la educație și a intrării pe piața muncii. Prima axă a programului, promovarea integrării tinerilor în piața muncii, sprijină crearea de centre de tineret, cluburi, dezvoltarea unei rețele de tineri lucrători și orientarea în carieră la furnizorii de servicii publice/private de ocupare a forței de muncă. A doua axă, ce ține de domeniul educației, sprijină creșterea numărului de locuri în creșe și grădinițe și crearea de facilități suplimentare, achiziționarea de mijloace auxiliare, cum ar fi jucăriile didactice, manualele de lucru și sprijinirea copiilor din grupurile vulnerabile.

Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) - Principalele obiective ale programului sunt creșterea accesului populației la servicii, reducerea excluziunii sociale a grupurilor vulnerabile, creșterea eficienței sistemului de sprijin social pentru grupuri sociale precum persoanele care trăiesc în zonele rurale, familiile monoparentale, persoanele fără adăpost, familiile cu situație financiară precară, migranții, persoanele cu dizabilități, persoanele care trăiesc în sărăcie și victimele violenței domestice. Printre măsurile sprijinite de cele opt axe ale programului operațional se numără promovarea incluziunii sociale a persoanelor aflate în risc de excluziune socială, asigurarea educației pentru grupurile dezavantajate, crearea de oportunități de angajare pentru șomeri și îmbunătățirea infrastructurii pentru a veni în întâmpinarea grupurilor dezavantajate, asigurarea unui sistem de sănătate eficient și flexibil, modernizarea plasei de siguranță socială, asigurarea unui mediu de lucru sănătos, sprijinirea unui mediu de lucru adaptat la nevoile persoanelor cu mobilitate redusă și furnizarea de pachete alimentare și de alte tipuri de asistență materială pentru persoanele defavorizate.

Programul Operațional Transport (POT) - Pe lângă transportul rutier, în cadrul acestui program vor fi sprijinite și transportul feroviar și pe apă. În domeniul transportului rutier, există un plan de construire și extindere a autostrăzilor, de modernizare a variantelor de ocolire și de pregătire pentru condiții meteorologice extreme, precum și de achiziționare a vehiculelor necesare. Investițiile în transportul feroviar, ca și în transportul rutier, includ modernizarea infrastructurii feroviare și a stațiilor, achiziționarea de trenuri de lucru și de echipamente conexe pentru modernizarea și electrificarea rețelei feroviare, construcția de poduri de cale ferată și achiziționarea de trenuri ecologice.

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) - Programul abordează provocările schimbărilor climatice, creșterea eficienței energetice și a sistemelor energetice inteligente, extinderea infrastructurii de apă și de apă uzată, biodiversitatea. În special, autoritățile locale vor fi sprijinite în vederea creării și îmbunătățirii eficienței energetice și a rețelelor de transport și stocare a energiei, precum și în vederea dezvoltării rețelelor de apă și de canalizare. În domeniul protecției mediului, va fi încurajat angajamentul față de gestionarea siturilor contaminate și față de atingerea obiectivelor privind emisiile de poluanți. Pentru adaptarea la schimbările climatice, se va oferi sprijin pentru prevenirea și reducerea riscului de inundații, secetă, incendii de pădure, alunecări de teren, cutremure.

Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ) - Programul urmărește să sprijine diversitatea și transformarea economică. Sistemul sprijină investițiile productive ale IMM-urilor, înființarea de noi întreprinderi, cercetarea și inovarea, refacerea mediului, producția de energie curată, perfecționarea și recalificarea lucrătorilor, asistența pentru căutarea unui loc de muncă și programele de implicare activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, în cazul în care aceste investiții conduc la reduceri semnificative ale emisiilor și protejează locurile de muncă. Prin cele patru axe prioritare, cele 6 județe din România (Dolj, Galați, Gorj, Hunedoara, Mureș și Prahova) în care închiderea industriilor sau minelor poluante reprezintă o amenințare semnificativă pentru economie și societate sunt principalele candidate.

Planificarea regională

În urma aderării României la Uniunea Europeană, conceptele de regionalism și dezvoltare regională au fost redefinite. Sistemul NUTS 2, care stă la baza politicii de asistență a UE, a introdus conceptul de regiune, care a fost utilizat pentru a compara zone cu niveluri diferite de dezvoltare. Cele 8 regiuni de dezvoltare de nivel NUTS 2 create în România, care în multe cazuri au indicatori economici și sociali diferiți, au fost obligate să coopereze pentru a obține finanțare pentru a putea beneficia de fondurile UE alocate regiunilor. În acest proces, județul Covasna a devenit parte a Regiunii de Dezvoltare Centru. Prin urmare, în cele ce urmează, vom examina mediul politic de dezvoltare la nivel regional al județului și al împrejurimilor sale în contextul acestei regiuni.

Programul de dezvoltare pentru o anumită regiune, în acest caz Regiunea Centru, este definit prin Programul Operațional Regional, care stabilește obiective specifice și ia în considerare nevoile naționale, regionale și locale. Obiectivele stabilite vor permite dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii.

Dacă vrem să rezumăm Programul Operațional Regional al Regiunii Centru, putem spune că scopul său este de a face din regiune o zonă mai curată și mai atractivă atât pentru localnici, cât și pentru vizitatori, cu o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, cu prioritate pentru protecția mediului și utilizarea rațională și durabilă a resurselor. Structura POR, care va fi finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională, se constituie în jurul a opt priorități investiționale.

1. În cadrul axei prioritare **Regiune competitivă pentru o economie inteligentă, bazată pe întreprinderi inovatoare și dinamice**, au fost stabilite trei obiective prioritare. Pentru a îmbunătăți performanțele în domeniul cercetării și inovării și utilizarea tehnologiilor avansate, se dorește dezvoltarea de centre de documentare și informare, consolidarea legăturilor dintre întreprinderi, centrele de cercetare și dezvoltare și institutele de top și sprijinirea creării de întreprinderi inovatoare, încurajarea competitivității și dezvoltarea IMM-urilor și, în acest sens, dezvoltarea competențelor necesare pentru o specializare rațională, pentru tranziția industrială și pentru antreprenariat.
2. Axa prioritară **Regiune digitală** include proiecte de investiții cum ar fi sprijinul pentru măsuri de tip „oraș inteligent” (*smart city*) pentru reședințele de județ și micile orașe, sprijinul pentru digitalizarea serviciilor publice și a IMM-urilor la nivel local, precum și crearea și sprijinirea centrelor de inovare.
3. În cadrul **Regiunii comunităților prietenoase cu mediul** ar urma să se promoveze eficiența energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și se intenționează să se îmbunătățească protecția mediului, biodiversitatea și infrastructura verde, în special în mediul urban, prin reducerea poluării. Primul obiectiv ar fi atins prin măsuri de sprijin specifice, care să contribuie la creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă, la

reducerea consumului de energie și la creșterea eficienței energetice în clădirile publice și în blocurile de locuințe. În domeniul îmbunătățirii infrastructurii verzi, vor fi sprijinite acțiuni precum crearea și extinderea coridoarelor verzi în mediul urban, reorganizarea rețelei de străzi pentru crearea de spații verzi și reducerea suprafeței drumurilor, crearea și modernizarea spațiilor verzi și intervenții pentru revitalizarea și reutilizarea spațiilor abandonate.

4. **Regiunea orașelor care dezvoltă o mobilitate urbană sustenabilă** urmărește să dezvolte coridoare de mobilitate urbană durabilă, să îmbunătățească infrastructura pentru bicicliști, să dezvolte străzi pietonale și infrastructuri pentru combustibili alternativi și să îmbunătățească și să optimizeze transportul public prin investiții în vehicule ecologice.
5. **Regiunea accesibilă** presupune două procese. Primul proces vizează modernizarea și extinderea rețelei de drumuri de interes regional. Cel de-al doilea proces vizează decongestionarea traficului în interiorul și în jurul reședințelor de județ prin investiții în infrastructura rutieră, prin construirea și modernizarea de centuri ocolitoare, pasaje subterane, intersecții.
6. **Regiunea bazată pe educație** are ca obiectiv îmbunătățirea accesului la serviciile de învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii. Acest lucru va fi realizat prin reducerea disparităților dintre mediul urban și cel rural în ceea ce privește accesibilitatea și calitatea serviciilor de educație, reducerea abandonului școlar timpuriu și îmbunătățirea accesului la educație pentru copiii și elevii din grupurile marginalizate. În ceea ce privește accesul la învățământul profesional și tehnologic, un aspect esențial este dobândirea de competențe și calificări relevante pentru piața muncii.
7. În cadrul **Regiunii turistice sustenabile**, sunt sprijinite intervențiile pentru conservarea, protejarea și punerea în valoare durabilă a monumentelor UNESCO și a monumentelor istorice din categoria A și a împrejurimilor acestora din mediul rural, precum și pentru protejarea și punerea în valoare a patrimoniului natural și a ecoturismului. În cadrul acestui obiectiv vor găsi finanțare și intervențiile care vizează revitalizarea turismului balnear în stațiunile de acest tip și în locațiile cu potențial de acest tip, activitățile de promovare turistică, precum și îmbunătățirea infrastructurii centrelor de agrement (tabere școlare).
8. Regiunea Centru poate fi considerată o **regiune atractivă** dacă realizează o regenerare integrată a spațiilor publice din mediul urban, inclusiv prin asigurarea diverselor sisteme pentru siguranța cetățenilor, conservarea sustenabilă a patrimoniului construit, protecția și valorificarea patrimoniului cultural. Investițiile în infrastructura culturală, îmbunătățirea infrastructurii turistice, în special în zonele cu un potențial turistic bogat, contribuie, de asemenea, la dezvoltarea unei regiuni atractive.

Strategia de Dezvoltare a Regiunii Centru pentru perioada 2021-2027 conține o strategie de dezvoltare pentru 6 domenii, fiecare dintre acestea grupând priorități și măsuri specifice:

1. **Dezvoltarea teritorială, dezvoltarea urbană sustenabilă** include trei priorități. Dezvoltarea teritorială, dezvoltarea urbană sustenabilă include trei priorități. În primul rând, se referă la consolidarea capacității administrative a administrațiilor locale de a pune în aplicare principiile dezvoltării urbane integrate și ale cooperării la nivel de microregiune. În al doilea rând, aceasta include eforturi pentru extinderea și modernizarea infrastructurii de transport regionale și pentru dezvoltarea infrastructurii de internet. În al treilea rând, se referă la consolidarea rolului orașelor de a asigura coeziunea teritorială și socială și creșterea economică bazată pe cunoaștere.
2. **În ceea ce privește competitivitatea economică, cercetarea și dezvoltarea și inovarea**, în centrul atenției se află întreprinderile inovatoare. Promovarea unui mediu de afaceri

inovator, extinderea infrastructurii de afaceri regionale și locale, dezvoltarea rețelelor de cooperare economică și sprijinirea sectorului regional de cercetare și dezvoltare sunt menite să stimuleze creșterea inteligentă.

- 3. Domeniul de dezvoltare a resurselor umane, a incluziunii sociale, a ocupării forței de muncă și a sănătății** este intersectorial în ceea ce privește prioritățile, deoarece acoperă educația, sănătatea și ocuparea forței de muncă. În domeniul educației, prioritatea este de a îmbunătăți calitatea și eficiența furnizării educației, a serviciilor și a accesului la educație. În domeniul sănătății, se acordă prioritate dezvoltării și extinderii infrastructurii sanitare, creșterii accesului la serviciile de sănătate și chiar cercetării și dezvoltării în acest domeniu. În domeniul ocupării forței de muncă, pe lângă modernizarea pieței muncii, vor fi sprijinite măsuri active pentru ocuparea forței de muncă.
- 4. Prioritățile în domeniul mediului, al eficienței energetice și al schimbărilor climatice** sunt în concordanță cu obiectivele Planului Național de Redresare și Reziliență, ale Programului Operațional Dezvoltare Durabilă și ale Programului Operațional Regional pentru reducerea emisiilor de CO₂, a biodiversității, a eficienței energetice și a impactului schimbărilor climatice.
- 5. Sectorul de dezvoltare a turismului și a patrimoniului cultural** a identificat priorități legate conservarea și restaurarea patrimoniului cultural și istoric, modernizarea infrastructurii de cazare și de agrement din zonă, dezvoltarea activităților legate de turism și asigurarea unei forțe de muncă calificate în domeniul turismului.
- 6. În domeniul dezvoltării rurale, agriculturii și silviculturii**, se acordă prioritate dezvoltării sectorului agroalimentar, formării profesionale a fermierilor, susținerii activităților agricole în zonele montane și diversificării activităților agricole.

Planificarea locală

Dezvoltare urbană

Strategia anterioară de dezvoltare urbană a municipiului Sfântu Gheorghe pentru perioada 2015-2020 a grupat mediul de politici de dezvoltare locală cu care se confruntă orașul în jurul a patru obiective și mai multe priorități:

Obiectivul nr. 1. Dezvoltarea economiei locale și creșterea competitivității acesteia

Obiectivul nr. 1.1. Creșterea investițiilor în domenii/sectoare în care municipalitatea are un avantaj competitiv: cultură, industrii creative, IT, industrie prelucrătoare. Pentru a realiza acest obiectiv, au fost identificate măsuri concrete, cum ar fi dezvoltarea infrastructurii antreprenoriale prin crearea de parcuri industriale și tehnologice, sprijin pentru introducerea de utilități în infrastructura de afaceri, sprijin pentru activitățile de cercetare și dezvoltare și diversificarea serviciilor. Sprijinul acordat activităților culturale și artistice, evenimentelor și promovării produselor locale sunt, de asemenea, legate de această prioritate.

Obiectivul nr. 1.2. Creșterea competitivității IMM-urilor în sectoarele care constituie o sursă de avantaj competitiv. Această prioritate a fost considerată fezabilă prin sprijinirea investițiilor productive și a clusterelor existente, precum și prin crearea de noi cluster, prin facilitarea accesului la finanțare pentru IMM-uri și prin încurajarea inițiativelor antreprenoriale.

Obiectivul nr. 1.3. Dezvoltarea resurselor umane. Această prioritate a vizat în principal tinerii și oportunitățile de angajare ale acestora și a inclus activități precum creșterea performanțelor școlilor cu performanțe scăzute, atragerea absolvenților universitari în turism, industriile creative, IT, sprijinirea performanțelor studenților proveniți din familii defavorizate, promovarea inițiativelor de

învățare pe tot parcursul vieții, reducerea abandonului școlar timpuriu și oferirea de cazare pentru elevi și studenți.

Obiectivul nr. 1.4. Consolidarea turismului (cultural), creșterea sustenabilității acestuia. Pe lângă promovarea potențialului turistic local, sprijinirea extinderii infrastructurii culturale și a centrelor de informare turistică, obiectivele au inclus modernizarea spațiilor de cazare, cartografierea atracțiilor turistice și dezvoltarea de noi tipuri de facilități de agrement.

Obiectivul nr. 2. Dezvoltarea infrastructurii tehnice, educaționale, culturale, sanitare și sociale a municipiului

Obiectivul nr. 2.1. Îmbunătățirea infrastructurii tehnice și municipale. În domeniul infrastructurii de transport, au fost definite activități de renovare, modernizare și extindere a rețelei de drumuri locale, a trotuarelor, a parcarilor și de construire de piste pentru biciclete. De asemenea, a fost inclusă aici și introducerea și extinderea rețelelor de apă și canalizare, în special în satele care aparțin municipalității. Pe lângă finalizarea planului de amenajare a teritoriului, au fost făcute propuneri pentru introducerea și utilizarea de surse alternative de energie electrică și termică și pentru raționalizarea utilizării energiei în clădirile publice.

Obiectivul nr. 2.1. Dezvoltarea infrastructurii educaționale, culturale și sportive. Printre activitățile care afectează educația, au fost menționate modernizarea și extinderea clădirilor și spațiilor din grădinițe, școli primare și secundare și universități. Același lucru este valabil și pentru infrastructura de facilități sportive și de agrement. În domeniul culturii, a fost evidențiată protecția și promovarea patrimoniului natural și cultural.

Obiectivul nr. 2.3. Îmbunătățirea infrastructurii unităților de sănătate și protecție socială și promovarea accesului la servicii de sănătate de calitate. Aici se include modernizarea clădirilor și a spațiilor din cadrul serviciilor sociale și de sănătate, dotarea unităților medicale cu echipamente moderne, încurajarea retenției personalului medical, campanii de informare și promovare a unui stil de viață sănătos, înființarea unui grup consultativ pentru servicii sociale și de sănătate.

Obiectivul nr. 2.4. Îmbunătățirea accesului, a calității și a utilizării rețelelor de tehnologie a informației de către cetățeni, întreprinderi și instituții. Obiectivul acesta sintetizează toate măsurile care au fost luate în domeniul furnizării de servicii publice online și al utilizării tehnologiilor informației.

Obiectivul nr. 2.5. Dezvoltarea serviciilor de protecție socială. Crearea de programe de incluziune socială care s-au dovedit a fi necesare în domeniul serviciilor sociale, crearea de unități de ajutorare a persoanelor vulnerabile, dezvoltarea de personal calificat în domeniul sănătății și sprijin pentru persoanele dependente prin finanțarea centrelor de îngrijire și a programelor de îngrijire de zi.

Obiectivul nr. 3. Dezvoltarea teritorială coerentă și creșterea capacității administrative

Obiectivul nr. 3.1. Creșterea coeziunii interne a municipiului și întărirea rolului zonă metropolitană cu impact limitat. Această prioritate include actualizarea planului de urbanism, extinderea zonei urbane în funcție de nevoile de dezvoltare identificate, conectarea mai eficientă a orașului la comunele învecinate (Reci, Arcuș, Ilieni), consolidarea Microregiunii Sepsii, îmbunătățirea transportului public, atragerea de departamente universitare.

Obiectivul nr. 3.2. Creșterea capacității administrative. Sprijinirea cooperării între autoritățile locale, județene și descentralizate, asigurarea și promovarea utilizării e-guvernării și dezvoltarea competențelor personalului administrativ sunt obiectivele principale în acest sens.

Obiectivul nr. 4. Protecția și conservarea mediului natural

Obiectivul nr. 4.1. Îmbunătățirea calității aerului (reducerea gazelor cu efect de seră), a calității apei și a solului. Reducerea poluării atmosferice și îmbunătățirea calității aerului au fost considerate fezabile prin înlocuirea transportului public cu mijloace de transport mai puțin poluante, promovarea transportului public, amenajarea de trasee pentru bicicliști și încurajarea utilizării bicicletelor. Tot aici se include și dezvoltarea rețelei de apă și canalizare în comune și eliminarea stațiilor de epurare a apelor uzate, reducerea poluării solului cu nitrați și trecerea la consumul de energie alternativă.

Obiectivul nr. 4.2. Consolidarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor. Încurajarea colectării selective a deșeurilor, promovarea reciclării deșeurilor și ecologizarea siturilor contaminate au fost soluțiile în acest domeniu.

Obiectivul nr. 4.3. Consolidarea capacității instituționale în domeniul protecției și conservării mediului natural. Pentru a proteja mediul natural, a fost nevoie de actualizarea și implementarea Planului Local de Acțiune pentru Mediu, pe lângă profesioniștii pregătiți în acest domeniu.

Obiectivul nr. 4.4. Adaptarea la schimbările climatice. Activitățile specifice în cadrul acestui domeniu prioritar sunt finalizarea planului de adaptare la schimbările climatice, măsurile de prevenire a efectului de seră, gestionarea apelor pluviale.

Dezvoltare județeană

Strategia de Dezvoltare Integrată a Județului Covasna pentru perioada 2021-2030, elaborată în anul 2021, definește obiectivele județului în concordanță cu Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României și cu Strategia de dezvoltare a regiunii centru pentru perioada 2021-2027.

Obiectivele transversale ale județului sunt:

1. Transformarea digitală a județului Covasna pentru creșterea capacității administrative, birocratizarea instituțiilor publice, eficientizarea activității acestora, creșterea rezilienței, dezvoltare durabilă și îmbunătățirea calității vieții.
2. Dezvoltarea durabilă a județului în vederea atingerii indicatorilor legați de cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) elaborate de Organizația Națiunilor Unite.
3. Creșterea participării publice și a implicării, transparenței și responsabilității tuturor actorilor locali.

În plus față de obiectivele transversale, au fost stabilite obiective strategice, care sunt detaliate mai jos:

- 1. Creșterea calității vieții prin îmbunătățirea serviciilor publice.** Primul obiectiv stabilește ținte specifice în domeniile educației, sănătății, serviciilor sociale, culturii și industriilor creative.

În domeniul educației, strategia județeană stabilește următoarele obiective:

- construirea, în următorii 6 ani, a unui hub educațional la nivelul întregului județ, care să reunească părțile interesate din sectorul public, privat și non-profit și să ofere un stimulent de durată pentru activitățile din acest domeniu
- crearea, în următorii 5 ani, a unui centru de excelență care poate promova competențele și capacitățile necesare pentru economia viitorului
- elaborarea a 2 programe de învățământ dual în 2 licee din județ în următorii 4 ani
- sprijin pentru dezvoltarea unui sistem funcțional care să stimuleze performanța elevilor, studenților și profesorilor până în 2024

În domeniul sănătății, s-a stabilit ca obiectiv creșterea calității și disponibilității infrastructurii la nivel județean, prin modernizarea infrastructurii sanitare existente și crearea de noi elemente, astfel încât satisfacția față de serviciile de sănătate să crească cu cel puțin 10% față de anul 2021.

În domeniul culturii și al industriilor creative, obiectivul este de a crește gradul de satisfacție față de infrastructura și serviciile culturale cu 15% față de 2021, prin modernizarea infrastructurii culturale existente și crearea de noi facilități. Tot în legătură cu acest obiectiv este și dezvoltarea, până în 2030, a facilităților și amenajărilor de recreere și agrement din județ, astfel încât satisfacția față de serviciile și facilitățile de recreere să crească cu cel puțin 20% până în 2030 față de nivelul din 2021.

De asemenea, nivelul de satisfacție față de serviciile sociale este planificat să se îmbunătățească cu 10% față de 2021. Printre exemplele de măsuri se numără: crearea de centre pentru persoanele în vârstă, sprijin pentru serviciile de îngrijire la domiciliu, programe de informare pentru dependenți, construirea/adaptarea de locuințe protejate pentru persoanele cu mobilitate redusă etc.

- 2. Dezvoltarea economică diversificată și tranziția către o economie bazată pe cunoaștere.** Activitățile legate de acest obiectiv includ sprijinirea introducerii celor mai

recente tehnologii în mediul de afaceri și sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor și a IMM-urilor locale prin extinderea și diversificarea infrastructurii locale de afaceri. În ceea ce privește dezvoltarea economică, este necesară creșterea gradului de internaționalizare a economiei locale, dar și susținerea domeniilor de competitivitate ale economiei locale.

- 3. Creșterea coeziunii teritoriale la nivel județean.** Pentru a reduce decalajul spațial, datele la nivel județean sunt esențiale pentru a măsura nivelul de dezvoltare al diferitelor unități administrative. Cooperarea între autoritățile publice este esențială pentru îmbunătățirea calității locuințelor, a clădirilor publice și a regenerării spațiilor din zonele urbane. Creșterea eficienței energetice și a numărului de gospodării deservite, precum și integrarea aspectelor ecologice și digitale în dezvoltarea sistemelor de transport public din județul Covasna vor contribui, de asemenea, la coeziune. Dezvoltarea unei zone urbane funcționale în Sfântu Gheorghe este importantă și pentru coeziunea județului. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită unităților administrative cu o capacitate administrativă limitată de a-și desfășura activitatea de planificare urbană și rurală.
- 4. Îmbunătățirea calității vieții prin conservarea și îmbunătățirea factorilor de mediu.** În acest domeniu, au fost identificate trei activități relativ simple, dar cu impact semnificativ. În primul rând, este necesar să se promoveze măsuri de îmbunătățire a calității aerului. În al doilea rând, trebuie redusă poluarea apelor de suprafață și subterane. În al treilea rând, sistemul de gestionare a deșeurilor trebuie să fie îmbunătățit continuu.
- 5. Dezvoltarea sectorului turistic și a sectoarelor economice conexe.** Acest obiectiv include sprijin pentru măsurile care vizează conservarea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural și istoric, protejarea patrimoniului turistic natural și creșterea potențialului balnear. În acest sens, se așteaptă sprijin pentru modernizarea și extinderea infrastructurii (cazare, agrement etc.) și dezvoltarea de servicii specifice. O forță de muncă calificată în domeniul turismului este esențială pentru a asigura un turism eficient.
- 6. Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din județ.** Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din județ se poate realiza prin valorificarea potențialului natural și uman al acestora, prin dezvoltarea capacității antreprenoriale și prin cooperarea și eficientizarea lanțurilor de producție și distribuție. În acest domeniu au fost identificate următoarele domenii de acțiune:
 - Promovarea eficienței sectorului agroalimentar și îmbunătățirea formării profesionale a agricultorilor
 - Sprijin pentru activitățile agricole în zonele montane
 - Promovarea durabilă a potențialului forestier al județului
 - Promovarea atractivității economice și diversificarea activităților economice în localitățile rurale
 - Sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii tehnice în localitățile rurale
 - Sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii sociale, culturale și recreative, sprijin pentru dezvoltarea comunității

	Îmbunătățirea condițiilor pentru restructurare și dezvoltare economică	Îmbunătățirea calității vieții urbane centrată pe oameni	Crearea condițiilor pentru o economie și o comunitate bazate pe cunoaștere intensivă	Oportunități culturale deschise și de înaltă calitate pentru toți	Crearea unui mediu favorabil generațiilor	Asigurarea egalității sociale și a egalității de șanse	Consolidarea rolului orașului ca integrator zonal	Dezvoltarea unei gestionări înțelepte al resurselor naturale	Îmbunătățirea complexă a condițiilor de mobilitate urbană și regională	Creșterea eficienței energetice
Îmbunătățirea calității vieții prin îmbunătățirea serviciilor publice										
Dezvoltare economică diversificată și tranziția către o economie bazată pe cunoaștere										
Creșterea coeziunii teritoriale la nivel județean										
Îmbunătățirea calității vieții prin conservarea și îmbunătățirea mediului înconjurător										
Dezvoltarea turismului și a sectoarelor economice conexe										
Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din județ										

Pentru a defini orientările de dezvoltare a municipiului Sfântu Gheorghe, este esențial să examinăm obiectivele pe care județul Covasna le consideră prioritare atunci când decide asupra dezvoltării municipiilor din județ. În același timp, pentru un progres eficient al județului, este extrem de important să se țină cont de obiectivele de dezvoltare ale reședinței județului, Sfântu Gheorghe. Prin urmare, nici dezvoltarea județului, nici cea a municipiului reședință de județ nu pot fi realizate fără a ține cont de prioritățile fiecăruia.

Comparând obiectivele strategice ale Strategiei de Dezvoltare Integrată a județului Covasna pentru perioada 2021-2030 cu obiectivele generale ale Strategiei de Dezvoltare Urbană Integrată a municipiului Sfântu Gheorghe, se poate concluziona că există o puternică armonizare între obiectivele de dezvoltare ale celor două unități administrative. De aici putem trage concluzia că județul și Sfântu Gheorghe și-au definit aceeași cale de dezvoltare, care poate servi drept bază pentru cooperare și dezvoltare comună. În cele ce urmează, vom compara cele zece obiective detaliate ale Strategiei de Dezvoltare Urbană cu cele șase obiective ale Strategiei Județene, reflectând asupra similitudinilor.

Obiectivul orașului **de restructurare economică și de îmbunătățire a condițiilor de dezvoltare** este în concordanță cu eforturile județului de a realiza o dezvoltare economică diversificată și trecerea la o economie bazată pe cunoaștere. Creșterea numărului de persoane angajate în sectorul serviciilor din oraș, creșterea salariului mediu, cooperarea întreprinderilor în domeniul inovării, cercetării și dezvoltării fac parte din obiectivele specifice ale județului în ceea ce privește economia cunoașterii, creșterea numărului de întreprinderi și de angajați și creșterea productivității muncii.

Îmbunătățirea calității vieții în oraș, centrată pe oameni, prin acces la educație primară și instituții culturale, locuințe cu chirie, o utilizare mai largă a diagnosticelor preventive și a serviciilor de gardă ale medicilor de familie. Îmbunătățirea calității vieții prin îmbunătățirea serviciilor publice include, în din cadrul strategiei județului, modernizarea și extinderea infrastructurii sanitare existente și creșterea gradului de satisfacție față de serviciile de sănătate. Îmbunătățirea calității vieții prin conservarea și îmbunătățirea factorilor de mediu se va realiza numai dacă se îmbunătățește calitatea aerului, se reduce poluarea apelor de suprafață și subterane și se îmbunătățesc sistemele de gestionare a deșeurilor. Aceste obiective vor contribui, chiar dacă indirect, la îmbunătățirea calității vieții centrată pe oameni în Sfântu Gheorghe.

Crearea condițiilor pentru o economie și o comunitate bazată pe cunoaștere în reședința de județ prin dotarea instituțiilor de învățământ cu instrumente digitale, creșterea numărului de studenți și creșterea turismului de conferințe. De asemenea, este necesară creșterea numărului de înscrieri la cursurile de formare profesională dezvoltate în parteneriat cu antreprenorii și creșterea numărului de persoane care urmează cursuri de formare profesională la cel puțin 1.500, în conformitate cu nevoile pieței muncii. Ambiția de a digitaliza educația este reflectată în partea de educație a primului obiectiv al strategiei județene (îmbunătățirea calității vieții prin îmbunătățirea serviciilor publice), unde este menționată crearea unui hub educațional și a unui centru de excelență. Hub-ul educațional ar urma să reunească părțile interesate din sectoarele public, privat și non-profit și să promoveze activități în acest domeniu. În contextul educației și formării profesionale, obiectivul referitor la dezvoltarea economică diversificată și tranziția către o economie bazată pe cunoaștere pune accentul pe sprijinirea integrării pe piața muncii prin corelarea competențelor profesionale cu cerințele pieței.

Al patrulea obiectiv al orașului este **Îmbunătățirea calității vieții prin conservarea și îmbunătățirea factorilor de mediu**. În acest context, se consideră oportună creșterea cu 40% a numărului de vizitatori la spectacole și cu 2.000 a numărului de participanți la festivalurile culturale. Primul obiectiv general al strategiei județene stabilește, de asemenea, o țintă similară, prin care se urmărește creșterea gradului de satisfacție față de infrastructura și serviciile culturale cu 15%, prin modernizarea infrastructurii culturale existente și crearea de noi facilități. Cel de-al cincilea obiectiv, care vizează dezvoltarea sectorului turistic și a sectoarelor economice conexe, este orientat în

strategia județeană spre sprijinirea măsurilor de conservare, restaurare și valorificare a patrimoniului cultural și istoric, protejarea patrimoniului turistic natural și creșterea potențialului balnear.

Ca indicator pentru **crearea unui mediu favorabil generațiilor**, numărul de persoane care beneficiază de îngrijire pentru demență și alte tipuri de îngrijire va fi de cel puțin 200, numărul de locuri în centrele de îngrijire și alte tipuri de îngrijire rezidențială va fi de cel puțin 400, iar rata natalității va crește cu cel puțin 10%. Indicatori privind afacerile sociale se regăsesc atât în primul, cât și ultimul obiectiv al strategiei județene. În primul se are în vedere îmbunătățirea gradului de satisfacție a serviciilor sociale cu 10% față de anul 2021, în cel de-al doilea (Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din județ) se are în vedere dezvoltarea infrastructurii sociale, culturale și de agrement.

Obiectivul de **egalitate socială și egalitate de șanse** va fi atins dacă în școlile din oraș vor exista 130 de elevi cu cerințe educaționale speciale în clasele cu predare în limba română, cel puțin 20 de elevi de etnie romă cu acces la învățământul superior și cel puțin 1.300 de cazuri de consiliere socială și administrativă de tip ghișeu unic pe an. În județul Covasna, dezvoltarea infrastructurii tehnice a așezărilor rurale poate fi corelată cu indicatorii de mai sus, urmărindu-se dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din județ. Creșterea coeziunii teritoriale la nivel județean poate contribui, de asemenea, la oferirea de oportunități de educație suplimentară pentru cei cu nevoi educaționale speciale și pentru romi, atât în reședința de județ, cât și în alte localități ale județului.

Consolidarea rolului orașului ca integrator regional reprezintă o prioritate pentru județ. Indicatorii în acest domeniu ar putea fi creșterea la 10% a proporției de persoane din regiune la evenimentele culturale și creșterea cu cel puțin 15% a numărului de angajați la antreprenorii locali în localitățile din regiune. Strategia județeană formulează un obiectiv similar atunci când subliniază importanța dezvoltării unei zone urbane funcționale a municipiului Sfântu Gheorghe pentru coeziunea teritorială a județului.

Implementarea unei **gestionări înțelepte a resurselor naturale** în Sfântu Gheorghe poate fi măsurată prin trei indicatori simpli: cel puțin 15.000 de persoane pe an care să folosească infrastructura verde și albastră, acoperirea universală cu utilitățile de apă și instalarea unei capacități solare de cel puțin 5 MW. Obiective similare pot fi atinse la nivel județean prin îmbunătățirea calității vieții.

Obiectivul celei de-a noua strategii urbane este de **a îmbunătăți condițiile de mobilitate urbană și regională într-un mod complex**. Aceasta ar trebui să includă o reducere cu 10% a numărului de autovehicule în timpul orei de vârf de dimineață, introducerea de bilete complexe și promovarea transportului public și a mersului pe jos la școală. Dezvoltarea sistemului de transport este un aspect al strategiei județene de creștere a coeziunii teritoriale. Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale include, de asemenea, dezvoltarea infrastructurii tehnice a municipalităților.

În cele din urmă, ultimul obiectiv de dezvoltare urbană, cel referitor la **îmbunătățirea eficienței energetice**, vizează creșterea încălzirii centralizate, reducerea cererii de energie și reducerea concentrației de CO₂. Activitățile legate de obiectivul județean de dezvoltare economică diversificată și de tranziție către o economie bazată pe cunoaștere includ sprijinul pentru introducerea celor mai noi tehnologii în mediul de afaceri. Creșterea eficienței energetice și a numărului de gospodării deservite, precum și integrarea aspectelor ecologice și digitale în dezvoltarea sistemelor de transport public din județul Covasna vor contribui, de asemenea, la creșterea coeziunii teritoriale.

O comparație detaliată a obiectivelor punctuale ale Strategiei de Dezvoltare Urbană Integrată a municipiului Sfântu Gheorghe cu Strategia de Dezvoltare Integrată a Județului Covasna pare să confirme presupunerea noastră că dezvoltarea orașului și a județului se îndreaptă în aceeași direcție. Armonizarea ridicată a obiectivelor de îmbunătățire a calității vieții prin îmbunătățirea serviciilor publice și de creștere a coeziunii teritoriale la nivel județean cu obiectivele cu care se confruntă orașul poate fi explicată prin faptul că primele includ sectoare cheie, cum ar fi sănătatea, educația,

asistența socială, în timp ce cel de-al doilea este mai important pentru Sfântu Gheorghe și comunele din jur.

Investiții teritoriale integrate

Dintre propunerile documentului de lucru al strategiei teritoriale integrate pentru județele Covasna și Harghita, o importanță deosebită o are alinierea strategiei de dezvoltare urbană integrată la așa-numitele principii orizontale.

Principii orizontale care se aplică tuturor operațiunilor:

- măsuri de incluziune,
- achiziții publice ecologice și favorabile incluziunii,
- nu dăunează mediului (în special biodiversității și habitatelor),
- acordarea de prioritate soluțiilor favorabile bicicliștilor, inclusiv accesul pietonal,
- măsuri de eficiență energetică.

Zona urbană funcțională a strategiei de dezvoltare urbană integrată include zona urbană funcțională a strategiei de dezvoltare urbană integrată include zona urbană Sfântu Gheorghe potrivit strategiei ITI, o parte din zona Lacului Sfânta Ana și zona turistică marcată de Mestecănișul de la Reci.

Investițiile ITI cele mai importante pentru zona analizată:

- sprijinirea creării mediului necesar pentru stimularea inovației și a cercetării și dezvoltării în zonă:
 - o clustere
 - o platforme pentru crearea de rețele
 - o sprijin pentru inovare în vederea creării de întreprinderi
- fonduri de capital pentru spin-off-uri, întreprinderi nou-înființate și întreprinderi inovatoare, create sau relocate în zonă, pentru a finanța costurile de personal și de inovare timp de 3 ani
- transformarea zonelor industriale din marile orașe în zone neindustriale:
 - o casă
 - o formare
 - o proiecte demonstrative
 - o activități culturale și de proiectare
 - o învățământ
 - o servicii sociale
 - o asistență medicală
 - o servicii de mobilitate inteligentă
 - o centre de inovare, de cercetare și dezvoltare sau de afaceri
- sprijin pentru întreprinderile din următoarele domenii:

- servicii complementare legate de turism: bucătărie locală, gastronomie, închirieri, tururi ghidate, drumeții speciale, echitație, activități recreative pe râuri, alte sporturi.
 - servicii pentru clădiri (eficiență energetică, energie regenerabilă și gestionarea energiei) și sprijin IT+digitalizare pentru managementul turismului și al destinațiilor turistice.
 - servicii IT și digitale pentru:
 - agricultură
 - microîntreprinderi
 - clustere
 - inovare și testare pentru inovare și cercetare și dezvoltare
 - servicii de sprijin pentru inovare
 - școli
 - sănătate
 - ciclism și mobilitate
 - proiectare
 - cultura și artele
 - digitalizarea sectorului alimentar și al băuturilor
 - asistență socială și medicală pentru persoanele aflate în dificultate
- internet de foarte mare viteză pentru toți.
- rețele inteligente cu stocare și integrarea surselor de energie regenerabilă în zone urbane funcționale, care să rezolve simultan întreruperile de curent aproape zilnice din centrele urbane mai importante și din zona de afaceri.
- înființarea unor facilități de formare flexibile și a unor întreprinderi adecvate în domeniul educației pentru adulți și al formării profesionale, de preferință în cooperare cu școlile și universitățile publice de toate tipurile, bazate pe
- nevoile reale ale pieței muncii,
 - planuri de afaceri reale.
- sprijinirea accesului la formare, la educație pentru adulți și la formarea profesională pentru toți:
- crearea infrastructurii private necesare
 - formarea personalului, costuri de personal pentru primii 2 ani de funcționare
 - dezvoltarea de programe de studii în domeniile enumerate sau de programe de studii aprobate de parteneriatul pentru pactul social teritorial sau de asociația locală pentru antreprenoriat (cel puțin competențe digitale, competențe de management, competențe și cunoștințe în domeniul surselor regenerabile de energie și al măsurilor ecologice).

- vouchere pentru anumite companii și persoane aflate în dificultate, oferind acces gratuit pentru primii 4 ani.
- sprijinirea familiilor în vederea accesului la serviciile pentru copilăria timpurie:
 - crearea infrastructurii necesare
 - formarea personalului
 - acces accelerat pentru familiile aflate în dificultate în vederea promovării unor abordări educaționale integrate
- crearea de centre culturale, de design și de creație bazate pe facilitățile culturale existente
- crearea de modele de afaceri pentru generarea de energie din surse regenerabile și de înaltă eficiență în zonele urbane funcționale: prin intermediul potențialului solar și al biomasei durabile, al cogenerării, al integrării cu întreprinderile și cu încălzirea urbană, al rețelelor inteligente și al instalațiilor locale de stocare a energiei.
- reintroducerea încălzirii centralizate ca serviciu public în centrele zonelor urbane funcționale, care să deservească atât fondul de locuințe, cât și întreprinderile, acolo unde există astfel de modele de afaceri.
- cooperarea și internaționalizarea alianțelor de afaceri în domenii prioritare.
- trasee pentru biciclete de-a lungul Oltului și al Râului Negru
- Măsuri demonstrative de eficiență energetică:
 - clădiri publice în zonele muntoase, cu accent pe costurile de exploatare și întreținere
 - locuințe multifamiliale în zonele rurale, cu o atenție deosebită pentru lipsa de combustibil
- Combaterea lipsei de combustibil
 - crearea de modele de afaceri pentru energie regenerabilă eficientă și cu costuri reduse și pentru utilizarea durabilă a lemnului
 - sprijin pentru activitățile de comunicare
 - sisteme de încălzire îmbunătățite, combinate cu energie solară pentru locuințele aflate în dificultate
 - gratuit în zonele de peste 1000 m altitudine
 - cu un ajutor de 70% în alte zone montane sau periferice
 - service pentru utilizarea sigură și eficientă a noilor echipamente de încălzire
 - panouri solare și sisteme de stocare pentru locuințele din zonele izolate, inclusiv cablarea de joasă tensiune ușor de utilizat și conectarea echipamentelor IT și a iluminatului, cu o putere maximă de până la 2 kW, de două ori pe săptămână, timp de o oră și jumătate, și o putere de bază de 0,2 kW.
- Sprijin pentru utilizarea clădirilor bisericesti în scopuri sociale, de formare, educaționale sau de sănătate timp de cel puțin 5 ani, inclusiv renovarea eficientă din punct de vedere energetic și investiții necesare pentru asigurarea noilor funcții.

- Sprijin pentru utilizarea așa-numitelor „clădiri cooperative” în scopuri de servicii, comerciale și de sprijinire a afacerilor timp de cel puțin 5 ani, inclusiv renovarea eficientă din punct de vedere energetic și investiții necesare pentru asigurarea noilor funcții.
- Renovarea bisericilor selectate și a altor monumente din zonele rurale, inclusiv amenajarea peisagistică și accesibilitatea, reînnoirea spațiilor publice din jurul clădirii (pe o rază de până la 200 de metri).
- A Serviciile de sănătate publică au ca scop îmbunătățirea următoarelor:
 - o diagnosticare și screening în toate domeniile
 - o accesul la servicii medicale specializate în zonele rurale și periferice
 - o acces la îngrijiri cardiace sau cerebrale de urgență în spitalele regionale pentru persoanele care locuiesc în zonele periferice și rurale, prin soluții de e-sănătate și de transport de urgență
 - o flexibilitate și acces facil pentru toți pacienții la spitale și la alte facilități de sănătate publică prin intermediul unei platforme digitale unice
 - o transport gratuit de pacienți pentru persoanele în vârstă și persoanele din zonele segregate
 - o platformă integrată de informații medicale pentru pacienți, accesibilă tuturor profesioniștilor din domeniul sănătății din zonă
- Creșterea capacității de intervenție în caz de incendii, inundații și alunecări de teren în zonele muntoase și în toate zonele afectate în care nu există un serviciu public de pompieri și de salvare, inclusiv echipamente și motoare, formarea personalului, prevenirea și infrastructura publică pentru reziliență.
- Restaurarea zonelor umede și a mlaștinilor pentru protecția mediului și protecție împotriva inundațiilor.
- Proiecte demonstrative pentru municipalitățile predispuse la inundații de pe malurile Oltului și ale Râului Negru, prin planuri de gestionare și prevenire și stabilirea reglementărilor necesare privind utilizarea terenurilor, inclusiv infrastructura locală de prevenire la scară mică, în cel puțin 20 de localități.

Aspecte de planificare ale comunelor din zonă

Arcuș

Atracții locale care ar putea beneficia de o pistă de biciclete

- **Castelul Szentkereszty:** În prezent, castelul este gol și se află în stare bună, dar are nevoie de reparații. Castelul este înconjurat de un parc englezesc de peste nouă hectare. O caracteristică importantă este un lac mare care se întinde spre sud-est și are conține și o insulă. Castelul Szentkereszty se află la mai puțin de un kilometru de Arcuș.
- **Biserica Unitariană (Biserica fortificată):** A fost construită în stil romanic în prima jumătate a secolului al XIII-lea și a fost probabil reconstruită în stil gotic în secolele XV-XVI. În prima jumătate a secolului al XVII-lea, în jurul bisericii a fost ridicat un zid de cetate pentagonal cu turnuri de colț. În ceea ce privește amenajarea interioară, se remarcă orga gotică, băncile neornamentate în stil clasicist târziu, scaunul preoțesc pictat marmorat și amvonul poligonal.
- **Casa de fier de călcat (Vasaló ház):** În prezent, este folosită și ca locuință.

Drumul de câmp ar putea fi reclasificat ca drum public, astfel încât să poată fi construită o pistă de biciclete, care ar putea fi conectată la drumul spre Șugaș Băi.

Stație de autobuz, naveta

În prezent există 4 stații de autobuz în comună, amplasate în mod corespunzător. În prezent, transportul în comun este asigurat de către furnizorul de servicii Cserei Trans, populația făcând în principal naveta la serviciu/școală la Sfântu Gheorghe. Este nevoie de servicii mai regulate și de un orar predictibil și este importantă extinderea transportului public din Sfântu Gheorghe la Arcuș.

Planuri pe următorii 10 ani

- Clarificarea statutului juridic al siturilor miniere
- Crearea unei creșe
- Crearea unei zone turistice în jurul lacului
- Crearea unui centru comunitar
- Construirea unui loc de joacă
- Finalizarea lucrărilor de construcție a bazei sportive

Bodoc

Atracții locale care ar putea beneficia de o pistă de biciclete

- **Castelul Mikó (Olteni):** Castelul a fost construit în secolul al XVIII-lea de contele Miklós Mikó, în stil clasicist. Necesită renovare, mai ales în interior.

În comuna Bodoc, unde există un drum asfaltat, se construiește și trotuarul de-a lungul acestuia.

Este nevoie de o pistă de biciclete de la Sfântu Gheorghe la Bodoc prin barajul Olt, pe o distanță de aproximativ 12 km, și de o pistă de biciclete de 5 km pe traseul Zălan-Olteni-Malnaș Băi.

Stație de autobuz, naveta

Comuna are 3 stații de autobuz, dintre care doar cea din centrul comunei Bodoc există și din punct de vedere oficial. Celelalte două stații de autobuz, în comunele Zălan și Olteni, sunt amplasate corespunzător și ar trebui declarate stații oficiale de autobuz.

Cea mai mare parte a populației face naveta la locul de muncă în Sfântu Gheorghe, unii dintre ei fiind transportați de către angajator. Copiii ar trebui să beneficieze de un program de autobuz previzibil. În acest moment, autobuzele private nu intră în comună.

Propuneri pentru construirea unei stații de autobuz:

- Centrul comunei Bodoc
- Zălan
- Spre Malnaș Băi

Planuri pe următorii 10 ani

- Construire de rețea de gaze și canalizare în comunele Olteni și Zălan

Ghidfalău

Atracții locale care ar putea beneficia de o pistă de biciclete

- **Biserica fortificată:** Biserica reformată, situată la marginea satului, a jucat un rol protector în viața populației și este unul dintre acele sisteme de apărare din Trei Scaune care au fost construite de locuitorii mai multor sate laolaltă.
- **Statuia memorială János Czech**
- **Propunere:** La coordonatele 45.914, 25.849, din direcția satului Zoltan, de-a lungul Oltului până la Sfântu Gheorghe, pe lângă barajul de protecție împotriva inundațiilor
- Pistă de biciclete: de ex., prin barajul Olt, până la defileul Malnaș Băii.

Stație de autobuz, naveta

Aproximativ 60% dintre localnicii activi și 60% dintre studenți fac naveta zilnic la Sfântu Gheorghe. Ar fi important să se creeze o pistă de biciclete adecvată din Sfântu Gheorghe și să se promoveze pista verde de biciclete.

În prezent există 5 stații de autobuz în Ghidfalău, care sunt situate convenabil în comună.

Nu se dorește/nu stau la dispoziție terenuri pentru o autogară la periferia comunei.

Planuri pe următorii 10 ani

- Crearea de trotuare la coordonatele 45.903, 25.845 și 45.904, 25.841, respectiv 45.878, 25.882; 45.909, 25.845;

Iieni

Atracții locale care ar putea beneficia de o pistă de biciclete

- **Biserica reformată:** Biserica a căpătat forma sa actuală în 1786; este renumită pentru tavanul casetat și zidul dublu de cetate, planul și construcția acestuia din urmă fiind o amintire a arhitecturii baroce populare din Ținutul Secuiesc. Castelul a fost complet renovat după schimbarea de regim din 1989.
- **Casa Bakó**
- **Curia Hollaky kúria – Dobolii de Jos:** Clădirea a fost construită în 1717 de János Hollaky și Heléna Szotyori. Printre curiozitățile sale se numără ferestrele în formă de creneluri, tăiate în pereții groși ai pivniței și pictura murală de inspirație istorică din sala mare, realizată de Nándor Lajos Varga.
- **Kőhid:** Podul cu arcadă de pe Valea Dugaș, construit în 1860.
- **Heleșteie**

Propuneri pentru piste de biciclete:

- De-a lungul drumului județean 112 prin Iieni și al tronsonului de drum de la Sfântu Gheorghe la Iieni, ar oferi acces și la Chichiș (45.788, 25.763).
- S-ar conecta la continuarea pistei de biciclete planificate de la Sfântu Gheorghe până la Iieni.
- Centrul localității Iieni ar putea fi conectată de Câmpul Benedek printr-o pistă de biciclete, pe o porțiune de drum de 9 km, din care 7,5 km sunt deja asfaltați, iar restul de 1,5 km traversează terenuri publice.
- Realizarea legăturii Sâncraiu, cartierul Szalomér și Câmpul Benedek cu un drum utilizabil pentru bicicliști (nu neapărat asfaltat), ferit de câinii de ciobănești.

Stație de autobuz, naveta

În prezent, comuna are o stație de autobuz în Iieni și una în Sâncraiu.

Populația merge la muncă/școală în principal la Sfântu Gheorghe.

Comuna nu deține niciun teren pe care ar putea fi construită o autogară.

Planuri pe următorii 10 ani

- Soluții de transport public
- Îmbunătățirea calității vieții
- Construcția sistemului de canalizare

Chichiș

Atracții locale care ar putea beneficia de o pistă de biciclete

- **Bartha Ranch & Horse Driving Center:** Club de echitație cu cai Lipizzaner de la periferia Chichișului; sunt implicați în creșterea cailor, în organizarea de excursii cu cai și de tabere pentru copii.
- **Biserica unitariană**
- **Biserica reformată**
- **Biserica de lemn ortodoxă**

Stație de autobuz, naveta

Nu există stație oficială de autobuz, dar este nevoie de ea. Ar trebui să existe patru stații de autobuz, două la cele două intrări în Băcel și două la Chichiș, în centru și la ieșirea din sat.

Aproximativ 60% dintre adulți și 81% dintre copii fac naveta la Sfântu Gheorghe.

Și aici există o mare nevoie de curse regulate pentru navetiști.

Un teren de aproximativ 500 de metri pătrați ar fi disponibil pentru construirea unei stații de autobuz la marginea comunei. Primarul susține ideea.

Planuri pe următorii 10 ani

- Construcția rețelei de gaz
- Asfaltarea drumurilor laterale

Moacșa

Atracții locale care ar putea beneficia de o pistă de biciclete

- **Dealul Pivnițele Mari:** Conform tradiției, odionoară aici ar fi trăit un uriaș care a trebuit să părăsească locul când au apărut oamenii, care a săpat o pivniță și și-a ascuns bogățiile pe care nu le-a putut lua cu el. Astăzi, Dealul Pivnițele Mari a devenit un simbol al solidarității maghiare din Trei Scaune.
- **Fântâna Lencsés – Zona de monumente istorice din Eresteghin:** Originea toponimului este necunoscută, dar este renumită pentru faptul că, în vechime, a existat o lipsă de apă potabilă pentru populație și toată lumea lua apă de la această fântână.
- **Biserica reformată de la Moacșa:** biserica a fost construită în secolele XV-XVI. Artefactele valoroase ale bisericii includ un potir de argint aurit de la începutul secolului al XVI-lea.
- **Lacul Pădureni:** În a doua jumătate a anilor 1980, a fost creat un rezervor în scopuri de irigații prin blocarea Pârâului Pădureni. Lacul artificial rezultat a fost populat cu pești, devenind un loc de pescuit popular.

Propunere:

De la ieșirea din Moacșa spre Eresteghin, ar fi utilă crearea unei piste de biciclete care să ducă la unul dintre punctele de atracție ale satului, Dealul Pivnițele Mari, iar de acolo la Lacul Pădureni.

Stație de autobuz, naveta

În prezent, Moacșa și Eresteghini au câte două stații de autobuz, iar în satul Pădureni nu este, deci există necesitatea de a construi o stație de autobuz.

Majoritatea populației face naveta la Sfântu Gheorghe.

În Pădureni, unde există un spațiu disponibil de aproape 1.000 de metri pătrați în acest scop, ar putea fi construită o autogară.

Planuri pe următorii 10 ani

- Construcția de rețele de apă și canalizare
- Modernizarea rețelei rutiere
- Construire de trotuare

Malnaș

Atracții locale care ar putea beneficia de o pistă de biciclete

- **Izvoare de apă minerală**
- **Biserica**

Stație de autobuz, naveta

În Malnaș Băi este nevoie de o stație de autobuz în zona intersecției, pentru a fi accesibilă unui număr cât mai mare de persoane, precum și la intrarea și ieșirea din sat. Satul are în prezent o stație de autobuz în centru.

60% din populația activă face naveta, iar elevii au nevoie de un microbuz școlar pe ruta Malnaș Băi-Sfântu Gheorghe-Zălan-Malnaș Băi.

Planuri pe următorii 10 ani

- Construcția rețelei de drumuri
- Promovarea turismului
- Ajutarea persoanelor cu handicap
- Construcția de rețele de apă și canalizare
- Construirea unui parc de agrement